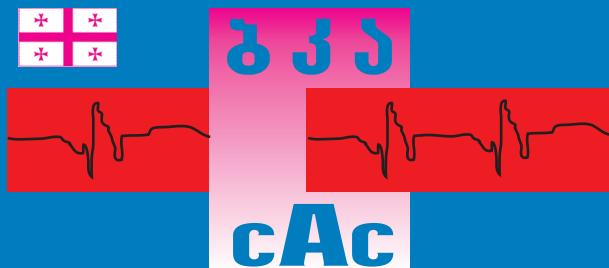

№16

საქართველოს ბავშვთა კარდიოლოგთა
ასოციაციის უნიალი

JOURNAL OF THE GEORGIAN PEDIATRIC
CARDIOLOGY ASSOCIATION

ქავებულია
ქართულია

Pediatric
Cardiology

თბილისი
2022
TBILISI

ISSN 1987-9857

9 771987 985000

მთაბარი რედაქტორი
მედიცინის მეცნიერებათა დოქტორი,
პროფესორი, აკადემიკოსი
გიორგი სახელიშვილი

გ კ ს

cAc

საქართველოს ბავშვთა ნარდიოლოგთა ასოციაცია

ს.ბ.კ.ა. ჩამოყალიბდა თსსუ-ს პედ კლინიკის ბაზაზე 1992 წელს, რეგისტრირებულ იქნა 1999 წლისთვის. აღნიშნული ასოციაცია წარმოადგენს კავშირს, ხუთი ფიზიკური პირის მიერ ჩამოყალიბებულს, რომელიც დაარსდა საქართველოს 1997 წლის სამოქალაქო კოდექსის დებულებების შესაბამისად. „ასოციაციის“ საქმიანობის ვადა განუსაზღვრელია, აქვს დამოუკიდებელი ბალანსი საქართველოსა და უცხოეთის საპანკო დაწესებულებებში. ამ კავშირის მიზნებს წარმოადგენს – ფორმულირების მოძებნა გულ-სისხლძარღვთა სისტემის რევმატიტული, რევმატული, არარევმატული დაზიანებების, გულის იშემური დაავადებათა, მიოკარდიუმის ინფარქტით, კარდიოპათოების სხვადასხვა ფორმების, ბავშვთა ჰიპოტენზიების, სპორტული გულის და სხვა პათოლოგიური პროცესების ნაადრევი დიაგნოსტირებაში, კარდიოლოგიის განვითარება, აგრეთვე ბავშვთა კარდილოგიით დაინტერესებულ სტუდენტ-ახალგაზრდობისადმი ყოველგვარი დახმარების გაწევა. საქმიანობის საგანს წარმოადგენს გულსისხლძარღვთა უსისხლო ინსტრუმენტული კვლევა. ე.კგ. 15 განხრში, ფაგ – დატვირთვისას, ელექტროგამოთვლით ველომეტრია, პულსური მრუდები, კაპიდარისკოპა, რეოგრაფია, ექოკარდიოგრაფია და სხვა. აგრეთვე, იმუნოლოგიური და გენეტიკური მარკერების კვლევა.

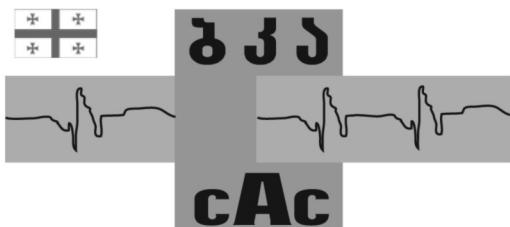
აღსანიშნავია, რომ „ასოციაციის“ წევრები შეიძლება იყვნენ როგორც იურიდიული ასევე ფიზიკური პირები, რომლებიც იზიარებენ მის მიზნებსა და საქმიანობის პრინციპებს წერილობითი განცხადების საფუძველზე.

„ასოციაციის“ წევრებს აკისრიათ გარკვეული უფლება-მოვალეობები. მონაწილეობის მიღება წესდებით გათვალისწინებული წესით. „ასოციაციის“ მართვაში, ისარგებლონ ასოციაციის კონსულტაციებით და რეკომენდაციებით, მონაწილეობა მიიღონ განზრახულ პროექტებზე, მიიღონ ფინანსური მხარდაჭერა „ასოციაციის“ ფონდებიდან, აგრეთვე – გავიდნენ „ასოციაციიდან“. „ასოციაციის“ მართვის ორგანოს წარმოადგენს „ასოციაციის“ წევრთა „საერთო კრება“, რომელიც მოინვევა 1 ჯერ წელიწადში, ან საჭიროებისამებრ. თითო წელს მიეკუთვნება თითო ხმა. წინამდებარე წესდება ძალაშია მისი რეგისტრაციის თარიღიდან. ამრიგად, აღნიშნულ ასოციაციის კარდიოლოგიის დარგში აკისრია მნიშვნელოვანი ფუნქცია-მოვალეობები, რომელიც დაფუძნებულია ექიმთა გულისხმიერებასა და შემოქმედებით დამოკიდებულებაზე ამ დარგის მიმართ.

№16

საქართველოს ბავშვთა კარდიოლოგთა
ასოციაციის ჟურნალი

JOURNAL OF THE GEORGIAN PEDIATRIC
CARDIOLOGY ASSOCIATION

ბავშვთა
კარდიოლოგია

Pediatric
Cardiology

თბილისი
2022
Tbilisi

**რედაქტორი: ბიორბი ჩახუნაშვილი მედ.მეცნ.დოქტორი, პროფესორი
Editor in chief: GEORGE CHAKHUNASHVILI
MD.PHD.S.D.Professor**

**სარედაქციო კოლეგია:
Editorial Board:**

მამანტი როვავა
მანანა ღუდუშაშვილი
კონსტანტინე ჩახუნაშვილი
ნინო ჯობავა (რედაქტორის მოადგილე)
დიტო თაბუცავა
ვლაძიმერ ზარდალიშვილი
ნელი თოფურიძე (კოლეგიის მდივანი)
ნელი გადრიაშვილი
თემურ მიქელაძე
მანანა შვანგირაძე
გაია ინასარიძე
მიხეილ მჭედლიშვილი
მერაბ მათიაშვილი
გაკა იოსელიანი
თამთა მეტრეველი
ნინო ჟანერაია
ლალი კვეზერელი
მამუკა ჩხაიძე
თინათინ კუტურიძე
ზურაბ შავარაშვილი
გიორგი დილავა
ვახტანე ხელაშვილი
დ. კოლაძე
მარინე ხელურიანი
თამაზ სურმანიძე
თამაზ ფიაროველი
დავით გერიშვილი
გ. კაკიაშვილი

MAMANTI ROGAVA MD. PHD.
MANANA GUDUSAURI MD. PHD.
KONSTANTINE CHAKHUNASVILI MD.PHD. ACAD.
NINO JOBAVA (CoEditor) MD. PHD.
DITO TABUCAZE MD, PROF.
VLADIMER ZARDALISVILI MD. PHD.
NELI TOFURIZE (Secretary of Board) MD. PHD.
NELI BADRIASHVILI MD. PHD.
TEMUR MIKELADZE MD. PHD.
MANANA SHVANGIRADZE MD.
MAIA INASARIDZE MD.
MIKHEIL MCHEDLISHVILI MD. PHD.
MERAB MATIASHVILI MD. PHD.
MAKA IOSELIANI MD. PHD.
TAMTA METREVELI MD.
NINO CHANTURAIA MD.
LALI KVEZERELI MD. PHD.
MAMUKA CXAIDZE MD. PHD.
TINATIN KUTUBIDZE MD. PROF.
ZURAB SHAQARASHVILI MD. PHD.
GIORGİ DIDAVA MD. PHD. PROF.
VAXTANG XELASHVILI MD.
D. KILADZE MD. PHD.
MARINE XECURIANI MD.
TAMAZ SURMANIDZE MD.
TAMAZ TSKAROVELI MD.
DAVID BERISHVILI MD. PH.D.
G.PAPIASHVILI MD PH.D. FESC
ILYA M. YEMETS MD.PHD. PROF. /ukr/
FABIO PIGOZZI MD.PHD. PROF. /Italia/
DIRK-ANDRE CLEVENT MD.PHD. PROF. /Ger./
FUYONG JIAO /China/
BEGENCH H. ANNAEV PROF. M.D., PH.D.
/Turkmenistan/

კ. ჩახუნაშვილი
ა. ბლიაძე
რ. სვანაძე
დ. ჩახუნაშვილი
თ. თემურაძე
ე. ნახუტრიშვილი

K. CHAKHUNASVILI MD.PHD. Assoc. Professor
A. BLIADZE
R. SVANADZE
D. CHAKHUNASVILI MD.PHD.ST.
T. TEDORADZE
E. NAKHUTSRISHVILI

სარჩევი

CONTENTS

საქართველოს ბავშვთა კარდიოლოგთა
ასოციაცია

Georgian Pediatric Cardiology Association 9

**ବିଜ୍ଞାନ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ କାମ ଏବଂ ବିଦ୍ୟା ପରିବହଣ ସମ୍ପଦ
ଶାଖାବିଭାଗର ବିଷୟବିଦ୍ୟାକାଳୀ**

**ORIGINAL ARTICLES AND SCIENTIFIC
ACTIVITIES IN CARDIOLOGY**

ପାରଦୀନ୍ୟାଳଗିବା-ରୋତମାତ୍ରଣ୍ୟାଳଗିବା **CARDIOLOGY-RHEUMATOLOGY**

ეკგ (ელექტროკარდიოგრაფიის) დიაგნოსტიკური
ლირებულება „აპივიტის“, „აპიკორის“, „აპიპულმოსა“
და „აპიცეპატის“ გამოყენებისას პოსტ-კოვიდის
პერიოდში

Diagnostic value of ECG (electrocardiography) when using „Apivit”, „Apicor”, „Apipulmo” and „Apihepat” in the post-Covid period

გ.ჩახუნაშვილი, ნ.ჯობავა, კ.ს.ჩახუნაშვილი,
კ.გ.ჩახუნაშვილი, დ.ჩახუნაშვილი, თ.ნიკოლაიშვილი
G. Chakhunashvili, N.N.jobava, K.S. Chakhunashvili,
K.G. Chakhunashvili D. Chakhunashvili, T.Nikolaishvili 1

**საქართველოს პედიატრია 100 წლის და
წვენი თაობის ანგარიში 2021 წელს**
**Georgian Pediatrics is 100 years old and our
generation reports in 2021**
გ.ჩახუნაშვილი, G. Chakhunashvili 20

COVID-19-ის სანინააღმდეგო ვაქცინაცია საქართველოში

Vaccination against COVID-19 in Georgia

გიორგი ჩახუნაშვილი, Giorgi Chakhunashvili 26

Features Of The Clinical Course Of Diabetes Mellitus In Adolescents

Begench H. Annayev 28

კოგნიტური ფუნქცია კოხლეარულ იმპლანტთა
თუ სასმენ აპარატთა არამომხმარებელ და
მომხმარებელ სმენადაჭვეითულ ბავშვებში:
განსხვავებები სტანდარტებისაგან
ნორმალურს სმენიან თანატოლებში

Cognitive function in non-consumer and hearing-impaired children with cochlear implants or hearing aids: Differences from standards in normal-speaking peers

თეონა დევდარიანი, შოთა ჯაფარიძე,
ნინო მანჯავაძე, ზურაბ ქევანიშვილი
Teona Devdariani, Shota Japaridze, Nino Manjavidze,
Zurab Kevanishvili 30

Clinical management of children with Kawasaki disease during the situation of prevention and control of COVID-19

Jiale Wang, Fuyong Jiao, Sheng Zhang; Ji Ma; Jing Ni;
Juyan Wang; Xiaohong LI; Zhilong Mu; Wei Han;
Gaitao He; Lei Ma; Yalun Liu; Fuyong Jiao (CHINA) 3

ზოგიერთი დაავადების მენეჯმენტი სკოლაში Some disease management in school

የጥብቅናሚሸነዎች ማተሚያዎች እና የጥናትነት ትርጓሜዎች
ABSTRACTS OF ORIGINAL ARTICLES 37

პრატიკონერ ექიმებისათვის PRACTICING PHYSICIANS

Helicobacter Pylori ინფეცია ბავშვებში.
მართვის რეკომენდაციები

Helicobacter pylori infection in children

Management recommendations

მ.დ. ციცინთ ფარულავა, მ.დ. გ.

მ.დ. მედეა ცახავა, ია ნურცილავა

M.D. Tsitsino Farulava, M.D. Maia Chkhaidze
MD Makh. Tsereteli, I. Kh. Gvilia

MD Medea Tsanava, Ia Khurtsilava 41

ბავშვთა უსაფრთხო კვების კუთხე Safe feeding of children

ნინო თოთაძე, Nino Totadze 47

8 Chapter 6 56

ბავშვთა კარდიოლოგია

სრული დასახელება		ბავშვთა კარდიოლოგია		
გამოცემული		საქართველოს ბავშვთა კარდიოლოგია ასოციაცია		
დაარსების წელი	2007	რევენუინგმადი	+	
რაოდენობა წელიწადში	1	რევენუინგმადი	+	
სტატიის საშუალო რაოდენობა წლიურში	15	მთ. რედაქტორი	გ. ჩახუნაშვილი	
შემოკლებული დასახელება		ბავშვთა კარდიოლოგია		
ქვეყნა		საქართველო	ქალაქი	თბილისი
შექლური გარიცხულის ISSN	1987-9857	ტირაჟი	500	
ონლაინ გარიცხულის E ISSN		წარმოდგენის ფორმა	pdf	
www - მისამართი	http://www.sppf.info ; http://www.esgns.org			
დასახელება ინგლისურად	Pediatric Cardiology Journal of the Georgian Pediatric Cardiology Association			
სტატიები		ქართულ ენაზე		
რეფერატები		ქართულ და ინგლისურ ენებზე		
საკონტაქტო ინფორმაცია	თბილისი, ლექსონაძე ქ. 21 ტელ.: +(995 32) 247 04 01 ელ. ფოსტა: info@sppf.info , euscigeo@yahoo.com			

www.tech.caucasus.net

ძართული რეზერატული შერნალი
8 (20), 2012

ნომერში ასახულ გამოცემათა ჩამონათვალი
თემატიკი რეპრიკები
ავტორთა საძიებელი
საბობრივი საძიებელი

STATISTIC

TOTAL VISITS

ბავშვთა კარდიოლოგია

Views
2017 - 140
2018 - 161
2019 - 199
2020 - 230
2021 - 303
2022 - 380

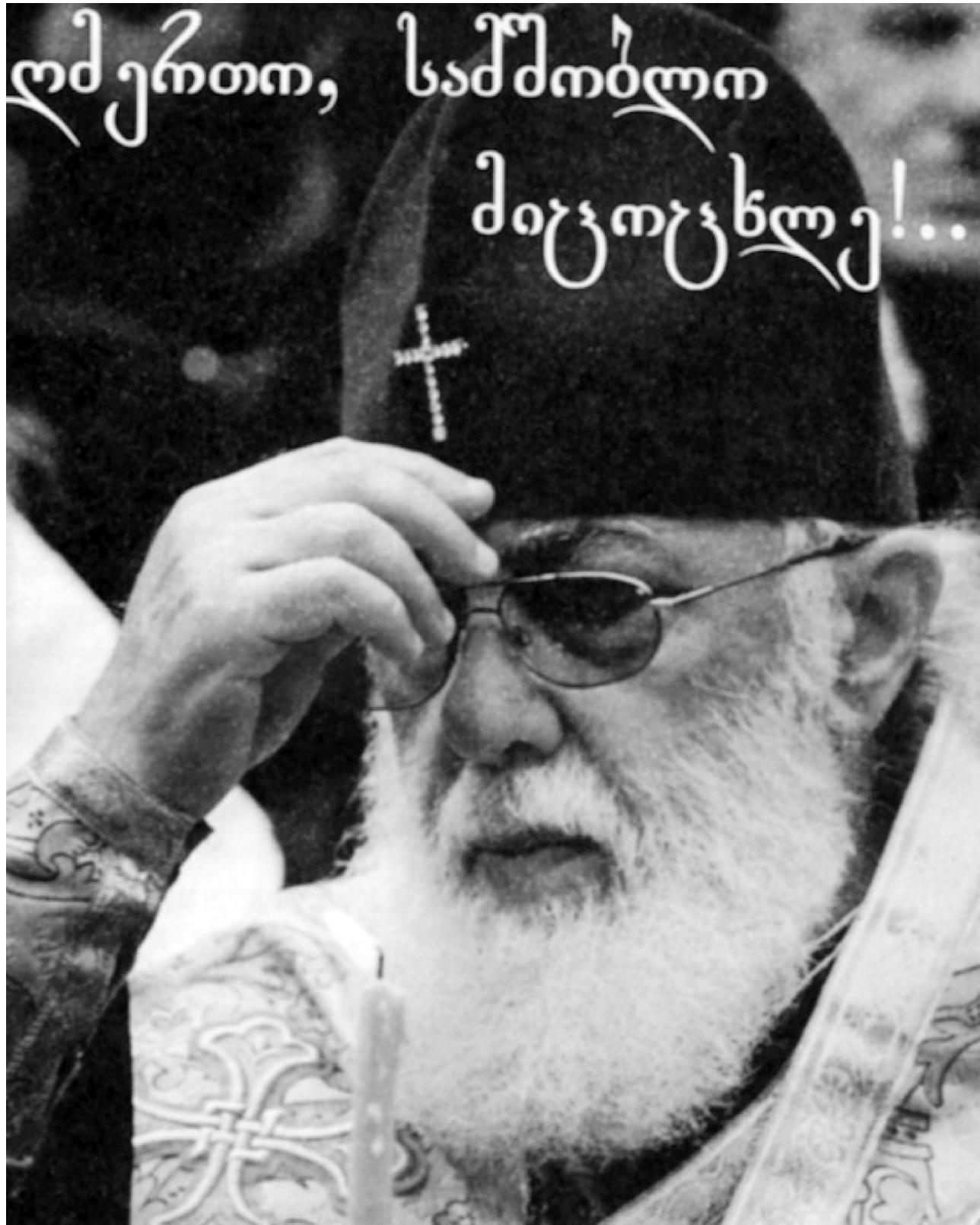
TOP COUNTRY VIEWS

Views	Views	Views	Views
Georgia	124	Canada	1
United States	76	Senegal	8
Ireland	8	India	1
Russia	15	United Kingdom	7
China	13	Sweden	1
Germany	12	France	6
Ukraine	11	Uzbekistan	1

Views	Views	Views	Views
Houston	5	Menlo Park	3
Ashburn	18	Neuss	1
Jacksonville	13	San Francisco	1
Houston	11	Montreal	3
Ann Arbor	5	Tbilisi	6
Menlo Park	2	Saint Petersburg	3
Oakland	11	Toronto	1
		Beijing	5

ტექნიკორების ძართულ
რეზერატულ შერნალში
ასახული გამოცემათა
ჩამონათვალი

- ბავშვთა კარდიოლოგია
- გაენათის მაცნე
- ექსპერიმენტული და კლინიკური მედიცინა
- თბილისის სახელმწიფო
სამედიცინო უნივერსიტეტის
სამეცნიერო შრომათა კრებული
- კავკასიის საერთაშორისო
უნივერსიტეტის მაცნე
- კარდიოლოგია და შინაგანი
მედიცინა
- კრიტიკულ მდგომარეობათა
და კატასტროფათა მედიცინა
- მეცნიერება და ტექნოლო-
გიები
- რეცტგენოლოგიის და რადი-
ოლოგიის მაცნე
- საქართველოს მეცნიერება-
თა ეროვნული აკადემიის მაცნე,
ბიომედიცინის სერია
- საქართველოს მეცნიერება-
თა ეროვნული აკადემიის მოა-
მბე
- საქართველოს პედიატრი
- საქართველოს რესპირა-
ციული ჟურნალი
- საქართველოს სამეცნიერო
სიახლეები
- საქართველოს სამეცნიერო
სიახლეები, საერთაშორისო
სამეცნიერო ჟურნალი
- საქართველოს ტექნიკური
უნივერსიტეტის შრომები
- სოციალური, ეკოლოგიური
და კლინიკური პედიატრია
- სუხიშვილის უნივერსი-
ტეტის საერთაშორისო სა-
მეცნიერო კონფერენციის „თა-
ნამედროვე აქტუალური სამეც-
ნიერო საკითხები“ მასალები
- სუხიშვილის უნივერ-
სიტეტის სამეცნიერო შრომათა
კრებული

ჩემი ხაცია სამშობლო,
სახაცე მთელი ქვეყანა,
განათებული მთა-მარი
წილნაყარია ღმერთთანა.

თავისუფლება ღლეს ჩვენი
მომავალს უმღერს ღიღებას,
ცისკრის ვარსკვდლავი ამოდის
და ორ ბლვას შუა მტრებინდება.

ღიღება თავისუფლებას,
თავისუფლებას ღიღება!

საქართველოს ბავშვთა კარლიტობის მინიჭებულებები

ს.პ.ა. ჩამოყალიბდა თსსუ-ს პედედინიების ბაზაზე 1992 წელს, რეგისტრირებულ იქნა 1999 წლისთვის. აღნიშნული ასოციაცია წარმოადგენს კაქშირს, ხუთი ფიზიკური პირის მიერ ჩამოყალიბებულს, რომელიც დაარსება საქართველოს 1997 წლის სამოქალაქო კოდექსის დებულებების შესაბამისად. „ასოციაციის“ საქმიანობის ვადა განუსაზღვრელია, აქეს დამოუკიდებელი ბალანსი საქართველოსა და უცხოურის საბანკო დაწესებულებებში. ამ კაქშირის მიზნებს წარმოადგენს – ფორმულირების მორიგეობისა და უცხოურის რეგმატიზული, რეგმატული, არარეგმატული და ზოანგებების, გულის იშემური დაავადებათა, მოკარდიუმის ინფარქტით, კარდიოპათოების სხვადასხვა ფორმების, ბაგშვთა პიპოტების, სპორტული გულის და სხვა პათოლოგიური პროცესების ნააღმდეგი დაიგნოსტირებაში, კარდიოლოგიის განვითარება, აგრეთვე ბავშვთა კარდილოგიით და ინტერესებულ სტუდენტა-ასალგაზრდობასადმი ქოველგვარი დაბანარების გაწევა. საქმიანობის საგანს წარმოადგენს გულისსხლადღვია უსისხლო ინსტრუმენტული კვლევა, ადგ. 15 განხრში, განვითარებაში, დაექტივირობოს, გელოგეტრია, პულსური მრუდები, კაპიდარი სკოპა, რეგისტრი, ექოკარდიოგრაფია და სხვა. აგრეთვე, მიუნოლოგიური და გნევტიკური მარკერების კვლევა. ადსანიშნავია, რომ „ასოციაციის“ წევრები შეიძლება იუნგის როგორიც იურიდიული ასევე ფიზიკური პირები, რომლებიც იზიარებენ მის მიზნებსა და საქმიანობის პრინციპებს წერილობითი განცხადების საფუძველზე, „ასოციაციის“ წევრებს აკისრიათ გარკვეული უცლება-მოვალეობები. მონაწილეობის მიღება წესდებით გათვალისწინებული წესით. „ასოციაციის“ მართვაში, ისარგებლონ ასოციაციის კონსულტაციებით და ოჯარებისა და ასოციაციის მართვის წარმოადგენს „ასოციაციის“ წევრთა „საერთო კრება“, რომელიც მოიწვევა 1-ჯერ წელიწადში, ან საჭიროებისამებრ. თითო წელს მიეკუთვნება თითო სმა. წინამდებარე წესდება ძალაშია მისი რეგისტრაციის თარიღიდან. ამრიგად, აღნიშნულ ასოციაციის კარდიოლოგიის დარგში აკისრია მნიშვნელოვანი ფუნქცია-მოვალეობები, რომელიც დაფუძნებულია ექიმთა გულისსმიერებასა და შემქმდებით დამოკიდებულებაზე ამ დარგის მიმართ.

სამართვულოს ბავშვთა კარდიოლოგთა ასოციაცია საქველმოქმედო აპილატი

1992წლიდან 1998 წლამდე მიმდინარეობდა პერიოდულად მოსახლეობის პაქშინიტარული გასინჯვები. სულ 1998 წლიდან სოციალური პედაგრიის ფონდთან ერთად დაიწყო საქველმოქმედი აქციები. აქციებში მონაწილეობები: გამოწმილი ქართველი პედიატრები. მიმდინარეობს ავადმყოფთა ლაბორა ტროიული და ინსტრუმენტული კვლევა და სხვა. ურიგდებათ მედიკამენტები. ჩატტარდათ რამდენიმე ათეული სასწრავო ოპერაცია. ათობით ავადმყოფს ჩატტარდა უფასო გამოკვლევა და მკურნალობა სხვადასხვა წამყვან კლინიკებში.

07.01.98-07.02.99წწ. თბილისი, გაისინჯა 9200 ბავშვი. 23.24.01.99წ. აღმოსავლეთ საქართველო. ცენტრი ქ. თელავი. გაისინჯა 3500-ზე მეტი ბავშვი. 12-14.02.99 თბილისი ტელევიზიის მუშაკთა თვის და კარის დღის დღის გაისინჯა 100-დენ ბავშვი და დაურიგდათ მედიკამენტები. დედათა და ბავშვთა სადიაგნოსტიკო ცენტრში და აგრეთვე ქალაქის სხვადასხვა პოლიკლინიკებში ჩამოყალიბდა მაღალკალიფიციურ პროფესიონალ-მასტერ კვირაში ერთჯერ. ქალაქის წამყვან პედიატრიულ

კლინიკებში გარდება მაღალკალიფიციურ პროფესიონალ-მასტერებულ თაუფასო კონსულტაციები თვეში ერთჯერ. აქციებში სხვადასხვა პროფილით მონაწილეობდნენ:

1. კანისა და ვენისენულებათა ინსტიტუტი
2. პარაზიტოლოგიის სამეცნიერო-კვლევითი ინსტიტუტი და სხვ. დაწყებულია მუნისა და ტილის საწინააღმდეგო პროფილაქტიკური ლონისძიებები დამკურნალობის ეტაპი. ასევე დარიგდება შესაბამისი მედიკამენტები. დაიბეჭდა და გავრცელდა მუნისა და ტილის საწინააღმდეგო შესაბამისი უფასო სამასხოსოროები.

12-13.14.03.99წ. ექსპედიცია უფოსა და აბაშაში. 13.03.99წ. ქოლოგიასინჯა 950 ბავშვი. დაურიგდათ მეტიკამენტები.

13.14.03.99წ. ქ. აბაშა და აბაშის რაიონი (ს. ქვდისი, ს. მარანი და სხვ.)

29.30.01-07.08.99წ. გაისინჯა 4400 ბავშვი, დაურიგდათ მედიკამენტები.

23-24-25.08.99წ. წ. ჩატტარდა უფასო ლაბორატორიული და ინსტრუმენტული კვლევა. ქ. ხობი და ქ. ზეგდი დაურიგდათ მუნისა და ტილის საწინააღმდეგო წამლები.

04.04.99წ. ექსპედიცია უფასანურში კომპლექსურ ად გაისინჯა 400-ზე მეტი ბავშვი.

07.05.99წ. ექსპედიცია გულების რეგიონში. ქ. ლანჩესუთი ჩატტარდათ უფასო ლაბორატორიული და ინსტრუმენტული კელევა, დაურიგდათ მედიკამენტები.

18.05.99წ. ჩატტარდა გასინჯვები ქ. რუსთავში (გაისინჯა 250-ზე მეტი ბავშვი, დარიგდა მედიკამენტები).

22.06.99წ. ჩატტარდა გასინჯვები საგარეჯოში (გაისინჯა 250-ზე მეტი ბავშვი, დარიგდა მედიკამენტები).

13-14.08.99წ. წ. ჩატტარდა გასინჯვები საგარეჯოში (გაისინჯა 1500-ზე მეტი ბავშვი).

15.08.99წ. წ. ბახმარო (გაისინჯა 2000-ზე მეტი ბავშვი, დამსევნებელი) ზღვის დონიდან 2050ა.

16.08.99წ. ექსპედიციაგადადაბახმარდან აჭარის მაღალმომთან რაოთხებით უფასანურში (უფასო ბავშვი, დარიგდა მედიკამენტები).

17.09.99წ. წ. ჩატტარდა კომპლექსური გამოკვლევები თბილისის უპატრონო ბავშვთა სახლში.

16.10.99წ. წ. ჩატტარდა გასინჯვები დარიგდა მედიკამენტები.

2000 წლი

26.02.2000 წ. ქ. გორი გაისინჯა 500-ზე მეტი ბავშვი, დარიგდა მედიკამენტები.

23.03.2000 წ. ახალგორი, გაისინჯა 30 ბავშვი.

01.04.2000 წ. მარნეულის რ-ნი სოფ. წერაქვი გაკეთდა სისხლის საერთო ანალიზი, ინსტრუმენტული გამოკვლევები – ექლოსოპა, ენცეფალოგრამა და სხვა. სულ გაისინჯა 1500 ბავშვი და მომვლები.

15.04.2000 წ. გურჯაანი კომპლექსური გასინჯვები, გაისინჯა 1200-ზე მეტი ბავშვი დარიგდა მედიკამენტები.

29.04.2000 წ. ქ. რუსთავი (ცოსტავას №6) გაისინჯა 300-ზე მეტი ბავშვი.

05-06-07. 2000 წ. გასინჯულია აჭარის კოლონი ის ბავშვები.

20.07-28.07. 2000 წ. წევრების ბავშვთა სახლში გასინჯულია 60 ბავშვი.

21-22-23.-7. 2000წ. აბაშის რ-ნი სოფ. საეკითისა და სამტრედის რ-ნის აღსაზრდებით სკოლის ბავშვთა გასინჯვები.

7-8.08. 2000 წ. ბახმარო-ბავშვები გაისინჯა 1925 ბავშვი.

2001 წ.

15.03. 2001 წ. გაისინჯა და კომპლექსური გამოკვლევები ჩატტარდა რუსთავის აზოტის ქარხნის თანამშრომელთა ბავშვების.

ბავშვთა კარლიტობის

7

23.06.2001წ. გაისინჯა და ქომპლექსური გამოკვ ლგანაურარდა რუსთავის აზოტის ქარხნის თანამშრომელთა ბავშვებს.

14-15-16. 09. 2001წ. ბაღდადის რ-ნი სოფ. საირმე, წითელხევი, როხი, II ობჩა, ხანი, ზეგანი, საქრაულა. გაისინჯა 2500 ბავშვი.

2002 წელი

10.03. 2002 წ. ახალგორი გაისინჯა 250 ბავშვი.
20-04. 2002წლ. სიღნაღის რ-ნი გაისინჯა 450 ბავშვი
23-24-25-26. 2002წ. ხელო (აჭარა) საპატრიარქოსთან ერთად გაისინჯა 600 ბავშვი და 100 მოზრდილი.
27-28-29. 06. 2002წ. ქ. თბილისი 20 მოზრდილთა პოლიკლინიკა, 10 ბავშვთა პოლიკლინიკა, 121 ბავშვთა პოლიკლინიკა გაისინჯა 400 ბავშვი.

16-17-18-19. 07. 2002წ. კოდორის ხეობა (აფხაზეთი) გაისინჯა 250 ბავშვი.

3-4-5-6. 2002წ. მთა-თუშეთი, დიკლო, ომალო, შენაქო, გაისინჯა 200 ბავშვი.

2003 წელი

5. 03. 2003წ. სამცხე-ჯავახეთი გაისინჯა 1250 ბავშვი.
17.04. 2003წ. წეროვანი გაისინჯა 450 ბავშვი.
20.05. 2003წ. ბორჯომი გაისინჯა 870 ბავშვი.
25.06. 2003წ. მთა-თუშეთი გაისინჯა 320 ბავშვი.
30.07. 2003წ. ბახმარო გაისინჯა 630 ბავშვი.
20.08. 2003 წ. ზესტაფონი გაისინჯა 210 ბავშვი.
7.09. 2003 წ. უჯგდილი გაისინჯა 290 ბავშვი.
15.10. 2003 წ. რაჭა გაისინჯა 170 ბავშვი.
18. 10. 2003 წ. დმანისი გაისინჯა 180 ბავშვი.

2004 წელი

მარტი-აპრილი-მაისი: ქასპი, გურჯაანი, თელავი, ახმეტა, ლაგოდეხი, სიღნაღი, ბოდბე, ასპინძა, ახალციხე, ბორჯომი, თბილისი, ზესტაფონი, ხარაგაული-ჭიათურა გაისინჯა 1728 ბავშვი. სიციალური პედატრიის დაცვის ფონდის მიერ საჭაროველოს საპატრიარქოს თანადგომით საქართველოს სხვადასხვა რეგიონებში: ზუგდიდი, ხულო, ხელვაჩაური, ქვედა, ლანჩხუთი, ოზურგეთი, ინგირი - ჩატარდა საქველმოქმედო აქციები, სადაც გაისინჯა, შესაბამისი კვალიფიციური სამედიცინო კონსულტაცია გაეწია და მედიკამენტები დაურიგდა 2400 ბავშვს.

2005 წელი

მრნეულის რეგიონში გაისინჯა 700 ბავშვი და 800 მოზრდი.

18 ივლისი ქასპი 450 ბავშვი.
8 ოქტომბერი მცხეთის რაიონი 300 ბავშვი.
14-15-16 ოქტომბერი ლენტეხი 850 ბავშვი და 200 მოზარდი.

2006 წელი

2006 წლის 18 თებერვალს ქლინიკაში ჩატარდა დიაკარის დღე გაისინჯა მხატვართა კავშირის 20 ოჯახი. მარტში დიაკარის დღე გაისინჯა ლობლივილთა 100-ზე მეტი ბავშვი.

აპრილში საგურამოში ელჩების მონაწილეობით ჩატარდა აქცია.

31 მაისს ქ. რუსთავში გაისინჯა 450 ბავშვი.
1-2 ივნისს თსუშ-ში ჩატარდა დიაკარის დღე. გაისინჯა 400 ბავშვი.

მათ ჩატარდათ კონსულტაცია და ქლინიკო ლაბორატორიული გამოკლევები.

9-10 ივნისს ქასპის რაიონში ჩატარდა გასვლითი გაისინჯები. (გაისინჯა 300 ბავშვი).

1 ივლისს ცხინვალის რაიონში ოში მონაწილეობა 500 ბავშვი გაისინჯა. სექტემბერ-ოქტომბერში გაისინჯა 120 ბავშვი.

ნოემბერში გაისინჯა ურნალისტთა 100-200 ოჯახი.

2022 წელი oooooooooooooooooooo

2007 წელი

მარნეული. უფასო კონსულტაცია ჩატარდა 110 ბავშვის. გამოვლინდნენ სქოლიოზით დაგვადებული ბავშვები. გადაეცათ ესპანერები და მეთოდური რეკომენდაციები საქურნალო ფიზილტერის შესახებ.

დუშეთი. კანსულტაცია ჩატარდა 280 ბავშვი.

ახაშენი. ახაშენდებაცია ჩატარდა 85 ბავშვი.

- ბავშვთა კარდიოლოგია გაისინჯა 400 ბავშვი. მათ ჩატარდათ კონსულტაცია და კლინიკოლაბორატორიული გამოკლევები. 9-10 ივნისს ქასპის რაიონში ჩატარდა გასვლითი გაისინჯები. (გაისინჯა 300 ბავშვი).

1 ივნისს ცხინვალის რაიონში ოში მონაწილეობა 500 ბავშვი გაისინჯა. სექტემბერ-ოქტომბერში გაისინჯა 120 ბავშვი. ნოემბერში გაისინჯა ურნალისტთა 100-200 ოჯახი.

2008 წელი

1 ივნისი - დია კარის დღე (გაისინჯა 200 ბავშვი)

2 ივნისი Teddy bear (გაისინჯა 300 ბავშვი)

14 ივნის ახმეტა (ქაქუცობა - გაისინჯა 450 ბავშვი, რომელთაც ჩატარდათ შემდეგი გამოკლევები მუცლის ღრუსერვაცია გეგმვა და სხვა. დარიგდა შესაბამის მედიკამეტები

27 ივნისი - საქართველოს სექციის აღდგენი

20 აგვისტო - Stop Russia/ ივორეთის აქცია

1 სექტემბერი - Stop Russia/ თბილისი ჯაჭვის აქცია

4 ოქტომბერი დია კარის დღე კონსულტაცია, გამოკლევები: მუცლის ღრუსერვაცია, ეკგ და სხვა. შედგა მსატვრების და სელვების მოღაწების მასტერ-კლასი ბავშვებისთვის.

6 დეკემბერი ბერგმანის კლინიკაში უფასოდ გაისინჯა 110 ბავშვი, რომელთაც ჩატარდათ შემდგენი გამოკლევები მუცლის ღრუსერვაცია, ეკგ და სხვა. დარიგდა შესაბამის მედიკამეტები

13.06.2009 ხაშური გაისინჯა 750 ბავშვი

26.12.2009 ბარისახო გაისინჯა 80 ბავშვი

2010 წელი

4 ივნისი - დია კარის ოში დაღუპულთა ოჯახის წერები (გაისინჯა 50 ბავშვი)

10 ივნისი - კარალეთი. გაისინჯა 200 ბავშვი და დაურიგდათ მედიკამეტები.

4 ნოემბერი - წმინდა კეთილმსახური მეცე თამარის სკოლა ანასიონის ბავშვები. გაისინჯა 50 ბავშვი.

3-4 დეკემბერი - გაისინჯა სპორტცენტი 400 ბავშვი.

2011 წელი

1 ივნისი - გაისინჯა 200 ბავშვი.

24 დეკემბერი - გაისინჯა 200 ბავშვი.

2012 წელი

1 ივნისი - გაისინჯა 250 ბავშვი

27.07 - თელავი, 11.08 - კარალეთი

22 დეკემბერი - გაისინჯა 250 ბავშვი

2013 წელი

1-4 ივნისი - თბილისი, ბათუმი, გორი, თელავი - გაისინჯა 1250 ბავშვი

17-21 დეკემბერი - თბილისი - გაისინჯა 350 ბავშვი

2014 წელი

1 ივნისი - თბილისი - გაისინჯა 150 ბავშვი

28 დეკემბერი - თბილისი - გაისინჯა 50 ბავშვი

2015 წელი

1 ივნისი - გაისინჯა 320 ბავშვი

4-5-6 დეკემბერი - წმინდა წყვეს რაიონის სოფლები - გაისინჯა და ვიზიტორებით იქნა 1300 პაციენტი

2016 წელი

გაისინჯა 3035 ბავშვი

2017 წელი

გაისინჯა 1305 ბავშვი

2022 წელი oooooooooooooooooooo

Georgian Pediatric Cardiology Association

GPCA was founded on the base of TSMU pediatric clinics in 1992 and was registered in 1999. Association was founded by five persons according to Georgian Civil Codex Regulation in 1997. Association work is not limited, has independent balance in Georgian and foreign banks. Main goals of this association is early diagnostics of diseases like – Rheumatic and None-Rheumatic Cardiovascular diseases, heart ischemic diseases, myocardial infarction, different cardiomyopathy diseases, children hypertension, Athlete's Heart and etc. Also, one of the main goals of GPCA is to help all young people who are interested in Pediatric Cardiology. Association works include bloodless instrumental research like – ECG in 15 inclinations, PCG—during load, electric velometry, capillaroscopy, rheography, echocardiography and others, research of immunological and genetic markers. Members of Association can be lawyers who share the goals and main principles of work. Members of GPCA have determined rights and duties: to participate in governing of Association and various projects, use the consultations and recommendations of Association, get financial support from Association funds and leave Association. The governing system of Association is represented by general meeting of the members which is held once in a year. Each member has one vote. These charters are in action after registration. So, this association has important duties and function, which is stimulated by doctor's sensitiveness and creative work in this field.

GEORGIAN PEDIATRIC CARDIOLOGY ASSOCIATION CHARITY ACTIVITIES

From 1992 to 1998 GPCA was periodically holding humanitarian examinations. From 1998 with the help of Social Pediatrics Protection Fund started charity activities, in which Georgian pediatricians were participating. Activities included: Instrumental and laboratory research of patients in different regions of Georgia, Medical gifts, several funded emergency operations.

07.01.98 – 07.02.99 Tbilisi, - over 9200 children were examined.
23-24.01.99 East Georgia, - over 3500 children were examined.

12-13-14.02.99 Tbilisi, - over 100 children were examined and gifted medicines. Free consultations by professors were held by Mother and Child Diagnostic Centre and other hospitals once a week, consultations in leading pediatric clinics of the city once in a month. In these activities were also participating: 1. Institute of skin and vein 2. Scientific Institute of Parasitology and others.

12-13-14.03.99 expedition in Poti and Abasha (Qedisi, Marani and other), - 950 children were examined and gifted medicines.

29-30. 01-07.08.99 – 4400 children were examined and gifted medicines.

23-24-25.08.99 Khobi and Zugdidi, - Free instrumental and laboratory examinations were funded. Also medicines against louse and itch were given.

04.04.99 - Expedition in Pasanauri – over 400 children were examined.

07.05.99 – Expedition in Lanchkhuti – Free instrumental and laboratory examinations were held and medicines were gifted.

18.05.99 Rustavi, - 250 children were examined and gifted medicines.

22.06.99 Sagarejo, - 250 children were examined and gifted medicines.

13-14.08.99 Chokhatauri, - over 1500 children were examined.

15.08.99 Bakhmaro, - over 2000 children were examined.

16.08.99 Adjara high-mountain regions, - over 750 children were examined.

17.08.99 Tbilisi, - Examinations in Homeless children house.

16.10.99 Dusheti region, - over 200 children were examined and gifted medicines.

2000.

26.02.2000 Gori, - over 500 children were examined. Different medicines were given out.

23.03.2000 Axalgori, - 30 children were examined.

01.04.2000 Marneuli region (Werakvi), - General blood analysis, instrumental examinations – echoscopy, encephalography were done. Over 1500 children were examined.

15.04.2000 Gurjaani, - 1200 children were examined, medicines were given out.

29.04.2000 Rustavi, - 300 children were examined.

05.06.2000 – Children from Avchala colony were examined.

20-28.07.2000 – Children in Tskhneti Orphanage were examined.

21-22-23.07.2000 – Examinations in Abasha and Samtredia region.

7-8.08. 2000, Bakhmaro-Beshumi – 1925 children were examined.

2001.

15.03.2001. Children of employees of Rustavi Nitrogen Factory were examined.

23.06.2001. Children of employees of Rustavi Nitrogen Factory were examined.

14-15-16.09.2001 Baghdati region (Sairme, Witelkhevi, Rokhi, Ochba, Xani, Zegani, Saqrula) – over 2500 children were examined.

2002.

10.03.2002 Axalgori, - 250 children were examined.

20-04.2002 Sighnaghi, - 450 children examined.

23-24-25-26.05.2002 Khulo, - 600 children and 100 adults were examined with the help of Patriarchy.

27-28-29.06.2002 Tbilisi, - 400 children were examined in different Hospitals.

16-17-18-19.07.2002 KodorisKheoba, - 250 children were treated.

3-4-5-6.08.2000 Tusheti (Dikolo, Omalo, Shenaqo) – 200 children were treated.

2003.

05.03.2003 Samtskhe-Javakheti, - 1250 children were examined.

17.04.2003 Werovani, - 450 children were examined.

20.05.2003 Borjomi, - 870 children were examined.

25.06.2003 Mta-Tusheti, - 320 children were examined.

30.07.2003 Bakhmaro, - 630 children were examined.

20.08.2003 Zestaponi, - 210 children were examined.

07.09.2003 Racha, - 170 children were examined.

18.10.2003 Dmanisi, - 180 children were examined.

2004.

March, April, May – Kaspi, Gurjaani, Telavi, Akhmeta, Lagodekhi, Sighnaghi, Bodbe, Aspindza, Axaltsikhe, Borjomi, Tbilisi, Zestaponi, Kharagauli, Chiatura – over 1728 children were examined. In different regions (Zugdidi, Khulo, Khelvacharuli, Qeda, Lanchkhuti, OzurgetiLingiri), SPPF held charity activities with the help of Patriarchy – over 2400 children were examined and medicines were given out.

2005.

Marneuli region – 700 children and 80 adults were examined.

18th of July, Kaspi – 450 children were examined.

8th of October, Mtskheta – 300 children were examined.

14-15-16th of October, Lentekhi – 850 children and 250 adults were examined.

2006.

18th of February – 20 Painter Union families were examined. March – over 100 refugee children were examined.

April – Charity activities were held by ambassadors in Guria.

31st of May – 450 children were examined in Rustavi.

1-2th of June - Open door day in TSMU, 400 children were examined. They were held free consultations and laboratory examinations.

9-10th of June, Kaspi - 300 children were examined.

1th of July, Ckhinvali region – 500 children of war participants were examined. In September-October – 120 children.

In November – over 200 of Journalist's families were examined.

2007.

Marneuli – Free consultations for 100 children. Childrens with Scoliosis were shown. They got expander gifts and were recommended how to treat scoliosis.

Dusheti – 250 children were examined.

Akhalsheni – 85 children were held consultations.

გვამის კარდიოლოგია

SIMPOSIUMS AND CONFERENCES HELD BY GEORGIAN PEDIATRIC CARDIOLOGY ASSOCIATION:

1992. First pediatric cardiology conference – “believe the reality of better future”.

01.06.1999. II conference – “Healthy child & peaceful Caucasus”.

25.12.1999. III conference – “Today’s economic directions in pediatric and its perspective”. XXI century Pediatrics should be the start of invalid prophylaxis.

01.06.2000. IV conference – “Child must have right to be protected since embryo”.

27.03.2001. Meeting in ombudsman’s office – “Under aged criminals, their rights and reality”.

01.06.2001. V conference dedicated to Children Protection National Day.

32.03.1999. 01.06.2000. 01.06.2001

“Child treatment in XXI century”

23.04.1999. 01.06.2000

“Child treatment in XXI century”

“Orthopedic school”

17.12.1999. Mucovisidose treatment and diagnostics.

01.06.2000. Young Pediatricians XVIII conference.

28.02.2001. Urgent questions of Therapy of respiratory diseases in pediatrics.

01.06.2001. “Child has right to be protected since embryo”.

01.06.2001. “Child, adult and family violence”.

13.02.2002. “Human genome project”.

10.03.2002. Akhalgori, - Presentation of toner drink “Lomisi”.

06.11.2002. National Conference: Medical and social problems of people who suffer from mucovisidose and metabolism disorder.

07.11.2002. “Contemporary aspects of inborn diseases”.

04.04.2003. “Urgent pediatric questions” (IX conference).

01.06.2003. Internet conference (X conference) – Social Pediatrics Protection Fund gave out journals and magazines called “Social Pediatrics” (In which is written about social, medical, pedagogic, psychological, religious and other urgent problems).

19.12.2003. Second Georgian Cardiology Congress.

22.10.2004. “Urgent Pediatric questions” dedicated to SPPF president, Victor Moroshkin.

01.06.2004. Second National Internet Conference.

01.06.2005. Urgent Pediatric questions.

09.09.2005. Tbilisi Marriot, - Second National Conference “Healthy child & Peaceful Caucasus”.

1st of June, 2006. – SPPF conference. XXIII Congress of Young Pediatricians League.

31.05.2007. III congress of Pediatric Cardiology.

07.12.2007. SPDF XVII conference.

07.10.2008. Conference – “Section of child and adult”.

20.12.2008. SPPF and ESMNS second conference.

12.06.2009. SPPF XX conference.

01.06.10. Second conference of Georgian surgeons and XXII conference of Tsalka.

03.12.2010. Conference dedicated to I. Kvachadze 85th anniversary.

01.06.2011. SPPF XXVI conference.

23-24.12.2011. SPPF XXVII conference.

01.06.2012. IV congress of Pediatric Cardiology. SPPF XXVIII conference.

21-22.12.2012. SPPF XXIX conference

1-4.06.2013. SPPF XXX conference

17-21.12.2013. SPPF XXXI conference

1-2.06.2014. SPPF XXXII conference

27-28.12.2014. SPPF XXXIII conference

1-2.06.2015. SPPF XXXIV conference

11.12.2015. SPPF XXXV conference

1.06.2016. SPPF XXXVI conference

9-10.12.2016. SPPF XXXVI conference

1.06.2017. SPPF XXXVIII conference

05.12.2017. SPPF XXXIX conference

01.06.2018. SPPF XXXVIII conference

07.12.2018. SPPF XLI conference

01.06.2019. SPPF XLII conference

14.12.2019. SPPF XLIII conference

31.05.2020. SPPF XLIV conference

20.12.2020. SPPF XLIV conference

01.06.2021. SPPF XLVI conference

18.12.2021. SPPF XLVII conference

9-10th of June, Kaspi – 300 children were examined.
1th of July, Ckhinvali region – 500 children of war participants were examined. In September-October – 120 children.
In November – over 200 of Journalist’s families were examined.

2008.

1st of June – Open door day (200 children were examined).
2nd of June – Teddy bear (300 children examined).

14th of June, Akhmeta (QaQucoba) - 450 children were examined and gifted medicines. Also examinations like echoscopy of abdominal cavity and ECG were held.

27th of June – restoration of Georgian Section.

20th of August - STOP RUSSIA (meeting at Igoeti)

1st of September, Tbilisi – STOP RUSSIA (meeting of chain)

4th of October – free consultations and examinations. Painters and artists master classes were held.

6th of December – 110 children were examined in Bergman Clinics with echoscopy of abdominal cavity, ECG and other.

2009.

13.06.2009, Khashuri – 750 children were examined.

26.12.2009, Barisakho – 80 children were examined.

2010.

4th of July – Open door day for family members of war victims (50 children were examined).

10th of July, Karaleti – 200 children were examined and medicines were given out.

4th of November – St. King Tamar orphanage children were examined.

3-4th of December, Tbilisi – 400 sportsmen children were examined.

2011.

1st of June, Tbilisi – 200 children were examined.

24th of December, Tbilisi – 200 children were examined.

2012.

1st of June ,Tbilisi – 350 children were examined.

22th of December, Tbilisi – 250 children were examined.

Till today over 93 727 children were examined and thousands of old people. Charity activities continue.

2013

1-4.06.2013. Tbilisi,Batumi,Gori,Telavi – 1250 children were examined.

17-21.12.2013. Tbilisi – 350 children were examined.

2014.

1st of June ,Tbilisi – 150 children were examined.

28th of December, Tbilisi – 50 children were examined.

2015.

1st of June, Tbilisi – 350 children were examined.

11.12.2015. Chkorotsu – 1300 children were examined.

2016.

3035 children were examined.

2017.

1305 children were examined.

2018.

200 children were examined.

2019.

250 children were examined.

2020.

95 children were examined.

2021.

100 children were examined.

2022.

30 children were examined.

Till today over 228 150 children were examined and thousands of old people. Charity activities continue.

ორიგინალური სტატიაბი და სამაცნიარო აქტივობანი

ORIGINAL ARTICLES AND SCIENTIFIC
ACTIVITIES IN CARDIOLOGY

კარდიოლოგია-რევმათოლოგია Cardiology-Rheumatology

**ეპჩ (ელექტროკარდიოგრაფია) ღიაგნოსიკური ღირებულება
„აპივიტის“, „აპიკორის“, „აპიკულმოსა“ და „აპივენატის“
გამოყენებისას პრიზ-კოვიდის კარიოლოგია**
(პრეცენტიული კარდიოლოგია)

გ. ჩახუნაშვილი, 6.ჯოგავა, პსჩახუნაშვილი, კ.გ.ჩახუნაშვილი, დ.ჩახუნაშვილი, თ.ნიკოლაიშვილი
(საქართველოს ბაგშეთა კარდიოლოგთა ასოციაცია) საქართველო. თბილისი

თანამედროვე პრევენციულ კარდიოლოგიაში უდიდესი ენიჭება ბავშვთა და მოზარდთა ასაკში განხორციელებულ „ბავშვთა კარდიო-რევმატოლოგიურ“ სამსახურს. „ბავშვთა კარდიო-რევმატოლოგიურ“ სამსახური კი ეფუძნება მის პროფესიონალური დაკომპლექტებას და ორგანიზაციულ და სწორ მართვას. ექიმთა პროფესიონალიზმის ერთ-ერთი უმნიშვნელოვანესი განმსჭლვრელია გულ-სისხლძარღვთა სისტემის უსისხლო ინსტრუმენტული კვლევების შეთვისებისა და მათი შედეგების სკუპულოზური ანალიზის უნარი.

სწორედ, ასეთ კვლევებს მიეკუთვნება ეკგ (ელექტროკარდიოგრაფია), რომელმაც თავისი გამოყენების სიმარტივითა და სიიავით, დღემდე ჰედიატრიაზი ვერადავერ დამკვირდა ლირსეულად შესაბამისი ადგილი.

ეპჩ გულ-სისხლძარღვთა სისტემის უსისხლო ინსტრუმენტული კვლევის ყველასთვის ხელმისაწვდომი რუტინული მეთოდია, რომელიც თავისი უმნიშვნელოვანესი მონაცემებით აგსებს სისხლის მიმოქცევის აპარატზე ნარმოდგენას და სხვა კვლევებთან ერთად სრულყოფს დიაგნოსტირებას (1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9,69).

ჩვენი კვლევის მიზანს წარმოადგენდა, ზემო აღნიშნულიდან გამომდინარე, გვეჩვენებინა ეყვ-ეს (ელექტროკარდიოგრაფიის) დიაგნოსიკური ლირებულება „აპივიტის“, „აპიკორის“, „აპიკულმოსა“ და „აპიკეპატის“ გამოყენებისას პოსტ - კოვიდის პერიოდში, რომელსაც აუცილებლად პრევენციულ კარდიოლოგიაში უმნიშვნელოვანესი როლი მიენიჭება.

შრომის კვლევის დიზაინი მოიცავდა 0-დან 18 წლამდე ასაკის 300 ბავშვს, რომელიც 2020-2022 წწ თბილისში, როგორც ამბულატორიულად ასევე სხვადასხვა კლინიკებში იყო კონსულტირებული. ყველა მათგანს პოსტ-კოვიდ პერიოდში გადატებული ქონდა ეკგ 12 ჩვეულებრივ განხებში და აღნიშნულ კონტიგენტში სხვა პრეპარატებთან ერთად გამოყენებული იყო ეართული პრეპარატები „აპივიტი“, „აპიკორი“, „აპიკულმო“ და „აპიკეპატი“, რომელთა შესახებ ინსტრუქციაში შესაბამისად ვკითხულობთ:

„აპივიტი“ (APIVITI)

/რეგისტრაციის და თარიღი რ-020845 2016-11-22 – 2021-11-22/ ფარმაციულოგიური ჯგუფი/ქვეჯგუფი: ჯგ.: იმუნომოდულატიონები.

ქვ/ჯგ.: მცენარეული წარმოშობის

წარმოადგენს ბუნებრივ მაღალხარისხოვან და ბიოლოგიურად აქტიურ პროდუქტს. ყოველი აბი შეადგენს: ვალინი – 5.5-6%, ლიზინი – 5.9-7%, ლეიცინი – 0.8-6.7%, გლუტამინის მე. 9.1%, ცისტინი – 0.6% დასხვა. საშუალოდ 20% პროცენტის ალბუმინების სახით,

ვიტამინების: A, B1, B2, B5, B6, C, E, D, PP, ფოლის მჯავას ბიოტინს, თირიზინს და სხვა. გლუკოზიდ რუთინს. მინერალების: Fe, Mg, Ca და სხვა.

ჩვენება: 1. ვიტამინების, მინერალების და ამინომჟავების დეფიციტის შესავაბად (ჰიპოვიტამინოზების დროს); 2. მოზარდთა სიმაღლეში ზრდისას, ვინაიდან უზრუნველყოფს ორგანიზმის ზრდისა და განვითარების პროცესებს; 3. იმუნოდეფიციტური მდგომარეობების დროს, რადგანაც გააჩნია იმუნომოდულაციური, იმუნომასტიმულირებელი და ანტიმიკრობული თვისებები. 4. ქრონიკული დაღლილობის სინდრომის დროს: გადაღლა, გონებრივი და ფიზიკური შრომისუნარიანობის დაქვეითება; 5. ორსულობის და ლაქტაციის პერიოდში. 6. შაქრიანი დიაბეტის და ფარისებრი ჯირკვლის პათოლოგიის დროს.; 7. სტრესის და ნერვული დაძაბულობისას

დოზირება: 1ნლამდე 1/4ტაბლეტი 2-ჯერ; 1 წლიდან 3 წლამდე 1/3 ტაბლეტი ორჯერ დღეში; 3წლიდან 5წლამდე 1/2 ტაბლეტ 2-ჯერ დღეში; 5წლიდან 12წლამდე 1ტაბლეტი ორჯერ დღეში; 12წლიდან 2-3ტაბ. 2-ჯერ დღეში; მეურნალობის კურსი ერთი თვე. განმეორებითი კურსი რეკომენდირებულია 3 თვეში ერთჯ. საჭიროებისას დასაშვებია დოზების გაორმაგება. წინააღმდეგჩვენებები: ინდივიდუალური აუტანლობა გამოშვების ფორმა: ტაბლეტი 0, 35; არ არის დაფარული სალებავიანი გარსით. შეფუთვაშია 60 (30X2) ტაბლეტი.

აპიკორი (APIKOR)

რეგისტრაციის № და თარიღი №-024217 2018-09-01 – 2023-09-01 ნატურალური სრულფასოვანი კომპლექსი ორი ბიოლოგიურად აქტიური კომპინენტების შემცველი ფუტკრისა (ყვავილის მტვერი, ფუტკრის რძე) და ყურძნის პროდუქტის ნაზავია. იგი მდიდარია ყველა იმ ნივთერებებით, რომლებიც განაპირობებენ ორგანიზმის ნორმალურ ცხოველქმედებას.

მოქმედების მექანიზმი: აუმჯობესებს მიოკარდიუმის კუმშვად ფუნქციას, აძლიერებს საგულე გლიკოზიდების კარდიოტროფულ და თერაპიულ ეფექტს; ახდენს ანტი-ქოლესტერინემიულ და ანტიოქსიდანტურ მოქმედებას, იცავს სისხლძარღვთა კედლებს ათეროსკლეროზული დაზიანებისაგან, აქვეითებს გულის იშემიური დაავადების განვითარების რისკს; აუმჯობესებს მხედველობას; აწერიგებს ვიტამინების, ამინომჟავების და შიკეროლემენტების ცვლას; გააჩნია იმუნომოდულაციური, იმუნომასტიმულირებელი და ანტიმიკრობული თვისებები; ხელს უწყობს ორგანიზმის განმენდას, აუმჯობესებს ცხიმოვან ცვლას და ნორაში დაკლებას; ხსნის ნერვულ დაძაბულობას სტრესების დროს, აუმჯობესებს ძილს; ხსნის, „პახმელიას“. ახდენს არტერიული წნევის ნორმალიზებას, აუმჯობესებს ვეგეტოსისხლძარღვოვან რეგულაციას, ასტემულირებს ჰემოპოეზს. აპიკორი (APIKOR) ვიტამინები + ამინომჟავები + მიკროელემენტები + ყურძნის წიპნა შეიცავს: ამინომჟავების 22 სახეობას, 20% პროტეინს ალბუმინების სახით ვიტამინებს (A, B1, B2, B5, B6, C, D, PP, E, K, ფოლის მჟავა), ბიოტინს, რუტინს, ბეტა-სიტოსტერინი (ფოსფოტერინი), მიკროელემენტებს (Fe, Ca, Mg, Zn, Cu, F), გლიკოზიდებს, კლოროფილს.

გამოიყენება:

1. როგორც ანტიოქსიდანტური კომპლექსი გულ-სისხლძარღვთა სისტემის დაავადებების კომბინირებული მკურნალობისა და მათი პროფილაქტიკის დროს;

2. ქოლესტერინისა და ლიპიდური ცვლის მოსაწესრიგებლად, რაც იცავს სისხლძარღვთა კედლებს ათეროსკლეროზული დაზიანებისაგან და აქვეითებს გულის იშემიური დაავადებების განვითარების რისკს, ხელს უწლის ჭარბი ნონის განვითარებასა და ნაადრევი დაბერების პროცესებს;

3. ეკო და რადიაციული პათოლოგიების დროს, გააჩნია ანტირადიაციული და ანტიკანცეროგენული თვისებები.

4. იმუნოკორექციის მიზნით;

5. ცილოვანი ცვლის მოსაწესრიგებლად და ჰიპოვოტამონზების დროს (არასარულფასოვანი კვება)

6. გონებრივი და ფიზიკური გადატვირთვისას (სპორტსმენები).

დოზირება: 1ნლამდე 1/4ტაბლეტი 2-ჯერ დღეში; ნლიდან 3 ნლამდე 1/3 ტაბლეტი ორჯერ დღეში; 3ნლიდან 5ნლამდე 1/2 ტაბლეტი 2-ჯერ დღეში; 5 ნლიდან 12ნლამდე 1ტაბლეტი ორჯერ დღეში; 12ნლიდან 2-3 ტაბ. 3 ჯერ დღეში; მკურნალობის კურსი ერთი თვე. განმეორებითი კურსი რეკომენდირებულია ზოგები ერთჯერ. საჭიროებისას დასაშვებია დოზების გაორმაგება. წინააღმდეგჩვენებები: ინდივიდუალური აუტნილობა გამოშვების ფორმა: ტაბლეტი 0, 35; არ არის დაფარული სალებავიანი გარსით. შეფუთვაში 60 (30X2) ტაბლეტი.

აპიპულმო (APIPULMO)

/რეგისტრაციის № და თარიღი №-024219 2018-09-01 – 2023-09-01 /

ნატურალური სრულფასოვანი კომპლექსი არმო-ადგნს ორი ბიოლოგიურად აქტიური კომპინენტებით

ჰავათა კარლიოლოგია

მდიდარი პროდუქტის ქართული ფუტკრის ნანარმისა (ყვავილის მტვერი, ფუტკრის რძე) და წინვოვანის ექს-ტრაქტის ნაზავას, რომელიც მდიდარია ორგანიზმის შენების, განვითარებისა და სიცოცხლისათვის აუცილებელი ნივთიერებებით.

მოქმედების მექანიზმი: ანესრიგებს ვიტამინების, ამინომჟავებისა და მიკროელემენტების ცვლას, ჟანგვა-აღდგენით პროცესებს; აძლიერებს ქსოვილის მიერ ჟანგბადის უტილიზაციას და შედეგად ზრდის გონებრივ და ფიზიკურ შრომისუნარიანობას; უზრუნველყოფს ორგანიზმის ზრდისა და განვითარების პროცესებს; აუმჯობესებს რეპროდუქციული სისტემის ფუნქციონირებას; აძლიერებს ექსტრემალური და სტრესული ფაქტორებისადმი ირგანიზმის ადაპტაციის უნარს და მის დაცვით მექანიზმებს. გააჩნია იმუნომოდულაციური, იმუნომასტიმულირებელი და ანტიმიკრობული თვისებები; პრეპარატში შემავალი ამინომჟავები ადვილად ათვისებადია, რაც ხელს უწყობს აზოგოვანი ბალანსის შენარჩუნებასა და ორგანიზმის ზრდა-განვითარებას; ხელს უშლის ნაადრევ დაბერებას. იცხოვრე ლალად და მხნედ

ის ნატურალური სრულფასოვანი კომპლექსია – ვიტამინები + მინერალები + ამინომჟავები; შეიცავს: ამინომჟავების 22 სახეობას 20% პროტეინს ალბუმინების სახით, ვიტამინებს (A, B1, B2, B5, B6, C, D, PP, E, K, ფოლის მჟავა), ბიოტინს, რუტინს, ბეტა-სიტოსტერინი (ფოსფოტერინი), მიკროელემენტებს (Fe, Ca, Mg, Zn, Cu, F), გლიკოზიდებს, კლოროფილს.

ეფექტურია: 1. სასუნთქი სისტემის მწვავე და ქრონიკული ანთებითი დაავადებების დროს ბრონქიტები, პნევმონიები, ტუბერკულოზი ზ. ქრონიკული ჰპათესის 3. (ჟანგბადის დეფიციტის) დროს, რადგან ხელს უწყობს ფილტვების ვენტილაციას, მათში ჟანგბადის მიწოდების გაუმჯობესებას; 4. ვიტამინების, მინერალების და ამინომჟავების დეფიციტის შესავსებად (ჰიპოვიტამინზების დროს); 5. მოზარდთა სიმაღლეში ზრდისას, ვინაიდან უზრუნველყოფს ორგანიზმის ზრდისა და განვითარების პროცესებს; 6. იმუნოფეფიციტური მდგომარეობების დროს, რადგანაც გააჩნია იმუნომოდულაციური, იმუნომასტიმულირებელი და ანტიმიკრობული თვისებები. 7. ქრონიკული დაღლილობის სინდრომის დროს: გადაღლა, გონებრივი და ფიზიკური შრომისუნარიანობის დაქვეითება; 8. ორსულობის და ლაქტაციის პერიოდში. 9. შეკრიანი დიაბეტის და ფარისებრი ჯირკვლის პათოლოგიის დროს.; 10. სტრესის და ნერვული დაძაბულობისას

დოზირება: 1 ნლამდე 1/4ტაბლეტი 2-ჯერ დღეში; 1 ნლიდან 3 ნლამდე 1/3 ტაბლეტი 2-ჯერ დღეში; 3 ნლიდან 5ნლამდე 1/2 ტაბლეტი 2-ჯერ დღეში; 5 ნლიდან 12ნლამდე 1ტაბლეტი ორჯერ დღეში; 12ნლიდან 2-3 ტაბ. 3 ჯერ დღეში; მკურნალობის კურსი ერთი თვე. განმეორებითი კურსი რეკომენდირებულია 3 თვეში ერთჯერ. საჭიროებისას დასაშვებია დოზების გაორმაგება. წინააღმდეგჩვენებები: ინდივიდუალური აუტნილობა გამოშვების ფორმა: ტაბლეტი 0, 35; არ არის დაფარული სალებავიანი გარსით. შეფუთვაში 60 (30X2) ტაბლეტი.

აპივეპატი (APIHEPATI)

რეგისტრაციის № და თარიღი №-024218 2018-09-01 – 2023-09-01 ნატურალური სრულფასოვანი კომპლექსი ნარმადგენს ბუნებრივ, ნატურალურ მცენა-

ბავშვთა კარდიოლოგია

13

რეულ კომინენტთა ჯამს: წინვოვანის ექსტრაქტის, ფუტკერისა (ყვავილის მტვერი, ფუტკერის რძე) და ყურძნის პროდუქტების ნაზავს, რომლებიც აუცილებებლია ორგანიზმის ნორმალური ცხოველებებისა და სხვადასხვა დაავადებების პროფილაქტიკისათვის

მოქმედების მექანიზმი: ზრდის ორგანიზმის ფიზიურ და გონებრივ შრომისუნარიანობას; აწესრიგებს ვიტამინების, ამინომჟავების და მიკროლემენტების ცვლას, უანგვააღდევნით პროცესებს; გააჩნია რადიოპროტექტორული მოქმედება, უზრუნველყოფს მძიმე მეტალების გამოდევნას, თავისუფალი რადიკალებისა და ტოქსინების განეიტრალებას; პრეპარატი შემავალი ამინომჟავები ადვილად ათვისებადია, რაც ხელს უწყობს აზოტოვანი ბალანსის შენარჩუნებას და უზრუნველყოფს ორგანიზმს ზრდისა და განვითარების პროცესებს; აუმჯობესებს კუჭნანლაგის ტრაქტის, კუჭის, ღვიძლის, ელენთის ფუნქციას. წპრეპარატს აქვს ლიპოტროფული ეფექტი (ლიპიდის უჯრედებიდან გამოაქვს ზემოქმეტი ცხიმი), ალადგენს ჰეპატოციტების ფუნქციას, ხელს უშლის ნაადრევ დაბერებას; გააჩნია ანტირადიაციული და ანტიკანცერორგენული ოვისებები; გააჩნია იმუნომოდულაციური, იმუნომასტიმულირებელი და ანტიმიკრობული ოვისებები; ა პ ი ჰ პ ა ტ ი (APIHEPATI) შეიცავს: ამინომჟავების 22 სახეობას, 20% პროტეინს ალბუმინების სახით ვიტამინებს (A, B1, B2, B5, B6, C, D, PP, E, K, ფოლის მჟავა), ბიოტინს, რუტინს, ჰეტასიტოსტერინი (ფოსფოტერინი), მიკროლემენტებს (Fe, Ca, Mg, Zn, Cu, F), გლიკოზიდებს, ქლოროფილს. ცხიმოვან მჟავებს გამოიყენება: 1. როგორც ჰეპატოპროტექტორო, რადიოპროტექტორო მძიმე მეტალების გამოდევნის მიზნით, თავისუფალი რადიკალებისა და ტოქსინების გასანეიტრალებლად; 2. ეკო და რადიაციული პათოლოგიების დროს, გააჩნია ანტირადიაციული და ანტიკანცერორგენული ოვისებები.; 3. ცილინგის მოსაწერიგებლად და ჰიპოვოლამოზების დროს (არასრულფასოვანი კვება) 4. იმუნოდეფიციტური მდგომარეობების დროს. (ქრონიკული დაღლილობის სინდრომი) 5. გადაღლის, გონებრივი და ფიზიკური შრომისუნარიანობის დაქვეითებისა და გადატვირთვისას (სპორტსმენები); 6. აღდეგნით ჰერიოდში (რეაბილიტაცია) მძიმე და ქრონიკული დაავადებების, ინფექციური პათოლოგიების, ოპერაციული ჩარევების, ტრავმების, სხივური და ქიმიოთერაპიის შემდეგ; 7. მხედველობის დაქვეითებისას,

მხედველობის ორგანოს ქრონიკული ანთეპითი დაავადებების და დისტროფიული ცვლილებების დროს; 8. კლიმაქტიკული პერიოდის, უნაყოფობის და პოტენციის დაქვეითების დროდ; 9. შაქრიანი დიაბეტის და ფარისებრი ჯირკვლის პათოლოგიის დროს.; 10. ვირუსული ინფექციების საპროფილაქტიკოდ; დოზირება: 1ნლამდე 1/4ტაბლეტი 2-ჯერ; 1 ნლიდან 3 ნლამდე 1/3 ტაბლეტი ორჯერ დღეში; 3ნლიდან 5ნლამდე 1/2 ტაბლეტ 2-ჯერ დღეში; 5 ნლიდან 12ნლამდე 1ტაბლეტი ორჯერ დღეში; 12ნლიდან 2-3ტაბ. 3ჯერ დღეში; მკურნალობის კურსი ერთი თვე. განმეორებითი კურსი რეკომენდირებულია 3თვეში ერთჯ. საჭიროებისას დასაშვებია დოზების გაორმაგება. წინააღმდეგჩენებები: ინდივიდუალური აუტანლობა გამოშვების ფორმა: ტაბლეტი 0, 35; არ არის დაფარული საღებავიანი გარსით. შეფუთვაშია 60 (30X2) ტაბლეტი.

ჩვენებებიდან გამომდინარე მკურნალობის პროცეს-

ში დამატებით ან კიდევ იზოლირებულად ვიყენებით პრეპარატების შემდეგ კომბინაციებს:

„აპივიტი“ + ლ-კარნიტინი+ უამგბადი (წვეთებში), „აპიკორი“+ლ-კარნიტინი+ უამგბადი (წვეთებში), „აპიულმ“+ლ-კარნიტინი+ უამგბადი (წვეთებში), „აპიცეპატი“+ლ-კარნიტინი+ უამგბადი (წვეთებში),

ზემო აღნიშნულ კვლევებში ანამნეზში დიდი ყურადღება ექცეოდა დაღლილობას, ზოგად სისუსტეს და კარდიალგიას.

შრომაში რაოდენობრივი მაჩვენებლების სარწმუნობის შეფასებას ვახდენდით სტიუდენტის კრიტერიუმით (ტ), ხარისხოვანის 2 კრიტერიუმით, ჯგუფებს შორის შედარებას Pearson-ით. განსხვავება ითვლებოდა სარწმუნოდ, თუ $\text{ტ} > 1, 96$ პ $< 0, 05$ და $> 3, 84$, პ $< 0, 05$ (10, 11). $\text{ტ} > 1, 96$ პ $< 0, 05$ და $> 3, 84$, პ $< 0, 05$ (10, 11) მათემატიკური უზრუნველყოფა განხორციელდა პროგრამების პაკეტის SPSS-ის გამოყენებით.

მიღებული შედეგების განხილვის პროცესში აღმოჩნდა, რომ ბავშვებში და მოზარდებში პოსტკოვიდის პერიოდში ეკგ-ეს სკაპულოზური ანალიზისას აღვილი აქვს ჩვენს მიერ აღნერილი (G.Chakhunashvili, N.Jobava at. 2019-2020-2021) ეკგ ცვლილებების ფაზებს – 0-ა.ბ-II.ა.ბ-III-IV:

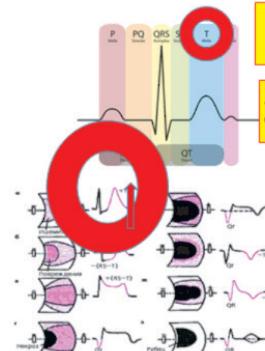
0

0 ფაზა

ეკგ-შედეგების ნაშენება და კორონარული უკარისისას ცვლილებების გარუსებულობის ანუ მასაკარისოვანი სირთმის ფარგლევაში

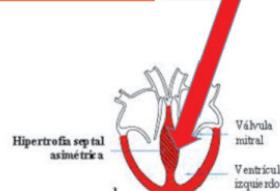
Ia

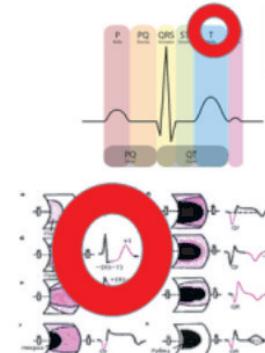
I ფაზა

ჰიპერეასის ნიშნები მგილოვან არეალზე

Tv...

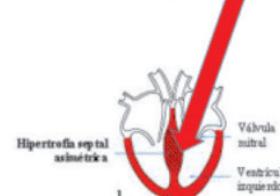

Ib

I ბ ფაზა
(უკერვდება ST სეგმენტი)

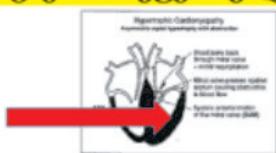
STv..

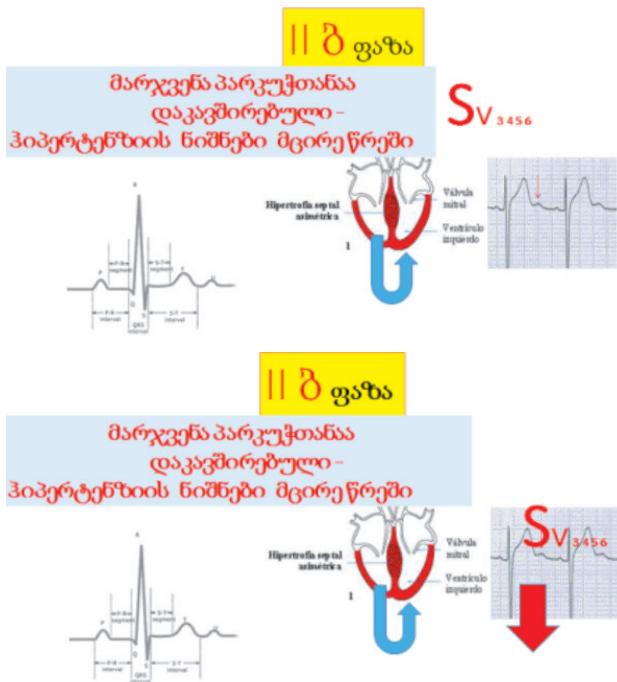

113

|| აფაზა

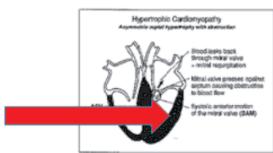
11

11

III ଫାର୍ମା

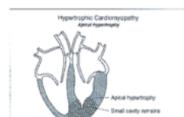
(ମାର୍ଗବନ୍ଧ ପାରିଷୁଦ୍ଧିସ ଗାଲ୍‌ଫିଲ୍ଡ୍‌ଇରଟ୍‌ର୍କ୍)

IV

፩፻፲፭

მარცხენა პარკუტის კლასიკური ჰიპერტროფია,
რომელიც
შეძლებისდაგვარადთავიდან უნდა ავიცილოთ.
ეს კი შესაძლებელია;
მხოლოდ უნდა ვეცადოთ, რომ მოხდეს წინა
ფაზების დროული დიაგნოსტირება.

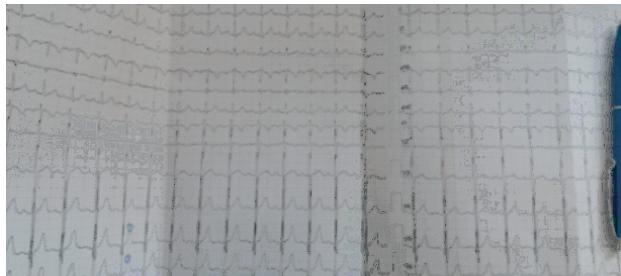
შემთხვევათა რაოდენობის %-ლი განაწილება ეკგ-ს ცვლილების ფაზების მიხედვით შემდეგია:

0 - 9 %, I_s - 25 %, I_d - 5 %, II_s - 20%, II_d-35%, III - 5 %. IV - 1 %.

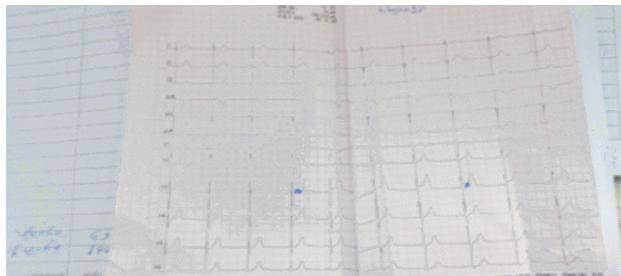
აღნიშნულ პაციენტებში, პრეპარატები „აპივოტი“, „აპიკორი“, „აპიპულმო“და „აპიჰეპატი“დანიშნული იქნა ინსტრუქციებში აღნიშნული შესაბამისი ჩვენებებით.

ეკვ-ზე დადგებითი დინამიკის შედეგები ნაჩვენებია შესაბამის სურათებზე:

۱۵

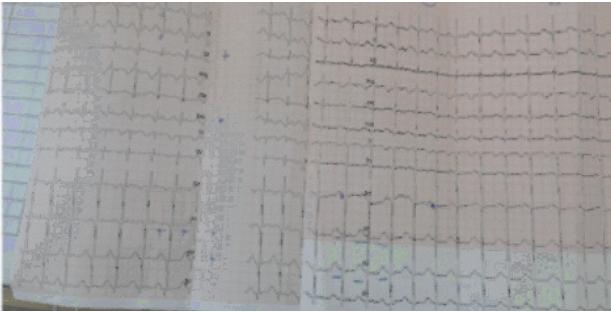
16

ბავშვთა კარდიოლოგია

15

II ბ

III

ამდენად, მასალის კლინიკური და ინსტრუმენტული მონაცემების ანალიზის საფუძვლზე, სადაც $\dot{\chi} < 0.05$ -ზე, ჩვენს მიერ რეკომენდებულია შემდეგი კომბინაციები ეგ-ეს ცვლილებათა ფაზების გათვალისწინებით:

I. „აპივიტი“ + ლ-კარნიტინი + ჟამგბადი (წვეთებში)

II. ა.ბ. – „აპიკორი“ + ლ-კარნიტინი + ჟამგბადი (წვეთებში)

III. „აპიკორი“ + ლ-კარნიტინი + ჟამგბადი (წვეთებში)

IV. „აპიქეპატი“ + ლ-კარნიტინი + ჟამგბადი (წვეთებში)

ამგვარად, ჩვენმა კვლევებმა გვიჩვენა, რომ

– ეგ-ის (ელექტროკარდიოგრაფიის) დიაგნოსიკურ ღირებულებას „აპივიტის“, „აპიკორის“, „აპიქელმოსა“ და „აპიქეპატის“ გამოყენებისას პოსტ-კოვიდის პერიოდში აუცილებლად პრევენციულ კარდიოლოგიაში უმნიშვნელოვანესი როლი მიენიჭება.

– „აპივიტი“, „აპიკორი“, „აპიქელმო“ და „აპიქეპატი“ ბავშვებსა და მოზარდებში განსაკუთრებულად ფართო დიაპაზონის მოქმედებით გამოიჩინა.

ლიტერატურა:

1. „ბავშვთა კარდიოლოგია“ № 13. 2019.42-46გვ ბავშვთა და მოზართა პრევენციული კარდიოლოგიის საფუძვლები სპორტსმენებისა და მოცულვავეებისათვის

გ.ს.ჩახუნაშვილი, ყ. ფალავა, ნ. ჯობავა, ირ. კორინთელი, კ. ჩახუნაშვილი, დ. ჩახუნაშვილი (თბილისის სახელმწიფო სამედიცინო უნივერსიტეტი), საქართველოს ბავშვთა კარდიოლოგთა ასოციაცია <http://spfp.info/pdf/cardio-2019.pdf>

2. ანტიოქსიდანტური აქტივობის მქონე მცენარეთა ნაკრების ქიმიური შესწავლა / ვ. ხოსიტაშვილი, ლ. ხოსიტაშვილი, ნ. მინდიაშვილი, გ. ჩახუნაშვილი, მ. სუთიაშვილი // საქართველოს ქიმიური უურნალი. – თბილისი, 2008. – ISSN 1512-0686. – N8 (2). – გვ.184-185. – რეზიუმე ქართ. რუს. და ინგლ. ენებზე [MFN: 16499]

3. მედიცინის მეცნიერება და აუცილებელი გზა XXI საუკუნეში მისი განვითარებისაკენ „ჩანასახიდან ბავშვს უფლება აქვს იყოს დაცული“ / გიორგი ჩახუნაშვილი //სოციალური, ეკოლოგიური და კლინიკური პედიატრია. – თბილისი, 2009. – N11-6-5. – გვ54-60 [MFN: 35033]

4. „ტყის ნობათის“ ახალი წამლის ფორმის ტექნოლოგიის, რეცეპტურის და სტანდარტიზაციის მეთოდის შემუშავება / ვ. ხოსიტაშვილი, პ.ა. იავიჩი, გ. ჩახუნაშვილი, ლ. ხოსიტაშვილი, ლ. ჭურაძე, თ. რუხაძე //სოციალური, ეკოლოგიური და კლინიკური პედიატრია. – თბილისი, 2009. – N11-6-5. – გვ.66-70 [MFN: 35042]

5. მცენარეული სიროფი, „მენჯ-უნის“ ზოგადფოქსიკური მოქმედების შესწავლა / გ. ჩახუნაშვილი, ვ. ხოსიტაშვილი, ლ. ხოსიტაშვილი, კ. მულკიჯანიანი //სოციალური, ეკოლოგიური და კლინიკური პედიატრია. – თბილისი, 2008. – N10-5-4. – გვ.29-33 [MFN: 35060]

6. სპორტსმენებში ფარმაკოლოგიური საშუალებებისა და ბიოლოგიურად აქტიური კვებითი დანამატების (კარტანი, აპივიტი, აპიკორი, აპიპინ-აპიპულმო, აპიპინ-კო-აპიპეპატი) XXI საუკუნეში გამოყენების პერსპექტივა / გ. ჩახუნაშვილი, კ. ჩახუნაშვილი, ნ. ჯობავა, ხ. ლასარეიშვილი, ზ. კახაბრიშვილი, დ. ტაბუცაძე //სოციალური, ეკოლოგიური და კლინიკური პედიატრია. – თბილისი, 2007. – N9-4-3. – გვ.27-31 [MFN: 35144]

7. ქართული კვებითი დანამატები და მათი ფიზიკურ-ქიმიური დახასიათება / გ. ჩახუნაშვილი, ვ. ხოსიტაშვილი, ლ. ხოსიტაშვილი, ნ. ჯობავა // სოციალური, ეკოლოგიური და კლინიკური პედიატრია. – თბილისი, 2005. – N7-2-1. – გვ.39-40. – რეზიუმე ქართ. ენა. [MFN: 35307]

8. გულ-სისხლძარღვთა სისტემის კლინიკურ-ინსტრუმეტული მახასიათებლები მუკოვისციდოზის დროს ბავშვებში / ნ. ბადრიაშვილი, გ. ჩახუნაშვილი, ნ. თოფურიძე, ნ. ჯობავა, მ. ხეცურიანი, თ. ჩხეიძე, ქ. კვაჭაძე // ბავშვთა კარდიოლოგია. – თბილისი, 2007. – №1. – გვ.29-31 [MFN: 35377]

9. ფარისებური ჯირკვლის ეუთირეოიდული ჰიპერპლაზია ბავშვებში: (გულ-სისხლძარღვთა სისტემის მდგომარეობა) / ლ. კომშიაშვილი, ლ. გუჯაბიძე, თ. აბულაძე, გ. ჩახუნაშვილი, თ. მარინაშვილი // ბავშვთა კარდიოლოგია. – თბილისი, 2007. – №1. – გვ.46-48 [MFN: 35410]

10. ბავშვთა კარდიოლოგია XXI საუკუნეში: გულსისხლძარღვთა დაავადების პრევენციისათვის ბავშვთა ასაკში (კორონალური უკმარისობა და მისი პედიატრიული ასპექტი) / გ. ჩახუნაშვილი, ნ. ჯობავა, კ. ჩახუნაშვილი // ბავშვთა კარდიოლოგია. – თბილისი, 2008. – №2. – გვ.9-12 [MFN: 35444]

11. გამოხმაურება მსოფლიო მიმართულებაზე „ჩარდიც Risk in the Young“: გულ-სისხლძარღვთა სისტემის ნაადრევ მორფოფუნქციურ ცვლილებათა დროული გამოვლენა და სანვრთო პროცესების თანამედროვე მართვა მოზარდ და სპორტსმენებში (ფეხბურთელებში) / მაია ალთუნაშვილი, გიორგი ჩახუნაშვილი // ბავშვთა კარდიოლოგია. – თბილისი, 2008. – №2. – გვ.13-14 [MFN: 35449]

12. პერინატულოგიაში ტრანზიტორული ჰიპერენცი-ა-კ-გ-ს- დიაგნოსტიკური ლირებულება / თ. მჭედლიშვილი, გ. ჩახუნაშვილი, მ. ჯობავა // ბავშვთა კარდიოლოგია. – თბილისი, 2008. – №2. – გვ.19 [MFN: 35464]

13. გულ-სისხლძარღვთა სისტემის დაავადებათა მართვის თანამედროვე ხედვა ბავშვთა და მოზარდთა ასაკში / გ. ჩახუნაშვილი, ნ. ჯობავა, კ. ჩახუნაშვილი // ბავშვთა კარდიოლოგია. – თბილისი, 2009. – №3. – გვ.9-17 [MFN: 35489]

ბავშვის კარლოს ლონგი

14. ლექტინების გამოყენების პერსპექტივა XXI საუკუნის მედიცინაში / ე. ბაირამივი, გ. ჩახუნაშვილი // ბავშვთა კარდიოლოგია. – თბილისი, 2009. – №3. – გვ.38-39 [MFN: 35502]

15. მაღალი კვალიფიკაციის მოწიდავების საწვრთნო პროცესების მართვა / ზ. კახაბრიშვილი, გ. ჩახუნაშვილი, კ. ჩახუნაშვილი // ბავშვთა კარდიოლოგია. – თბილისი, 2009. – №3. – გვ.40-41 [MFN: 35514]

16. რადიოპროტექტური თვისებების მქონე ფენოლური ნაერთებით მდიდარი მცენარეების შერჩევა და მათი გამოყენება პარასაბმჯურნალო პრეპარატების მისაღებად / ვაჟა ხოსტაშვილი, ლევან ხოსტაშვილი, ნანული მინდაშვილი, გიორგი ჩახუნაშვილი, მარინე სუთიაშვილი // საქართველოს სოფლის მეურნეობის მეცნიერებათა აკადემიის მომბეჭ. – თბილისი, 2007. – ISSN 1512-2743. – დეკემბერი. – №21. – გვ.250-253. – რეზ. რუს. და ინგლ. ენ. [MFN: 37320]

17. საქართველოში ბავშვთა კარდიოლოგიის აქტუალური საკითხები და მისი განვითარების პერსპექტივები XXI საუკუნეში / გ. ჩახუნაშვილი // სოციალური პედიატრია. – თბილისი, 2003. – №4. – გვ.13-14 [MFN: 37543]

18. ევრომეცნიერების საქართველოს ეროვნული სექციის კურსი (ბავშვა და მოზარდთა უსაფრთხოება მეცნიერული გზით მედიცინა და სპორტი) / გ. ჩახუნაშვილი // სოციალური, ეკოლოგიური და კლინიკური პედიატრია. – თბილისი, 2010. – N12-7-6. – გვ.29-30. – ტექსტი ქართ. და ინგლ. ენაზე [MFN: 55626]

19. სპორტული წვრთნის პროცესში სასმელი, „ივერიული-ფიტოს“ ჩაბმის აუცილებლობა / კ. ჩახუნაშვილი, ნ. ჯობავა, ნ. თოფურიძე, ზ. შაქარაშვილი, გ. ჩახუნაშვილი // სოციალური, ეკოლოგიური და კლინიკური პედიატრია. – თბილისი, 2010. – №12-7-6. – გვ.35 [MFN: 55634]

20. ST სეგმენტი და თ-კბილი ჯანმრთელ ბავშვებსა და ზოგიერთი ანთეპად და არაანთეპად დაავადებების დროს პედიატრიაში (NEHB-ის განხრების გამოყენების პერსპექტივა პედიატრიაში პრევენციული კარდიოლოგიის საკითხები) / გ. ჩახუნაშვილი, კ. ჩახუნაშვილი, ნ. ჯობავა // ბავშვთა კარდიოლოგია. – თბილისი, 2010. – №4. – გვ.9-23 [MFN: 55728]

21. გულ-სისხლძარღვთა სისტემის ფუნქციური მდგომარეობა ფარული ვეგეტატიური დისფუნქციისა და სისხლძარღვოვანი ჰიპერრეაქტიულობის დროს სპორტსმენ ბავშვებსა და მოზარდებში: [დიაგნოსტიკის, მკურნალობისა და პრევენციის საკითხებში] / გ. ჩახუნაშვილი, ი. დოლიძე, თ. გოგატიშვილი // ბავშვთა კარდიოლოგია. – თბილისი, 2010. – №4. – გვ.39-41 [MFN: 55738]

22. მედიცინის, სპორტის და განათლების სისტემის ერთიანი მართვა აუცილებელია: ინტერვიუ / გიორგი ჩახუნაშვილი; ესაუბრა ნელი დარბაძე // ქართული ელიტა: საზოგადოებრივ-პოლიტიკური უურნალი. – თბილისი, 2010. – აგვისტო. – №5 (65). – გვ.57-58 [MFN: 70789]

23. გულ-სისხლძარღვთა სისტემის დაზიანება იუვენილური რევმატოიდული ართირიტის დროს: (მიმოხილვა) / გ. ჩახუნაშვილი, ნ. ჯობავა, მ. ლევაიშვილი და კ. ჩახუნაშვილი // ბავშვთა კარდიოლოგია: საქართველოს ბავშვთა კარდიოლოგთა ასოციაციის უურნალი. – თბილისი, 2011. – ISSN 1987-9857. – №5. – გვ.8-16. – ბავშვთა კარდიოლოგია. – რეზიუმე ინგლ. და ქართ. ენ. [MFN: 81401]

24. კაპილაროსკოპიისა და კარდიონტერვალოგრაფიით მიღებული მონაცემების დახასიათება / გ. ჩახუნაშვილი, ნ. ჯობავა // ბავშვთა კარდიოლოგია: საქართველოს ბავშვთა კარდიოლოგთა ასოციაციის უურნალი. – თბილისი, 2011. – ISSN 1987-9857. – №5. – გვ.16-24. – ბავშვთა კარდიოლოგია. – რეზიუმე ინგლ. და ქართ. ენ. [MFN: 81403]

25. სპორტსმენთა ანთროპომეტრული, ფიზიკური და ფუნქციური მახასიათებლები და გულ-სისხლძარღვთა სისტემის ფუნქციური მდგომარეობა ამინომეტავებით გამდიდრებული ენერგეტიკული სასმელი „ივერიული-ფიტოს“-ს მოქმედების ფონზე / გ. ჩახუნაშვილი, ნ. ჯობავა, ნ. თოფურიძე, კ. ჩახუნაშვილი, ნ. ბადრიაშვილი, ზ. შაქარაშვილი, გ. ცხევედიაშვილი, ირ. კალანდია, ზ. ფხალაძე // ბავშვთა კარდიოლოგია: საქართველოს ბავშვთა კარდიოლოგთა ასოციაციის უურნალი. – თბილისი, 2011. – ISSN 1987-9857. – №5. – გვ.24-32. – ბავშვთა კარდიოლოგია. – რეზიუმე ინგლ. და ქართ. ენ. [MFN: 81405]

26. იმუნური სტატუსი თიმობაგელის ფონზე განვითარებული ბრონქიალების დროს ბავშვებში / გ. ჩახუნაშვილი, მ. თოფურიძე, ნ. ბადრიაშვილი, ნ. ჯობავა, ნ. თოფურიძე // საქართველოს რეპირაციული უურნალი. – თბილისი, 2010. – ISSN 1512-2778. – ტ.6. დამატება 1, საქ. რესპ. ასოც. II საერთ. კონგრესის აპსტრაქტები. – გვ.16. – რეზიუმე ინგლ. ენ. [MFN: 108151]

27. გულ-სისხლძარღვთა სისტემის ნაადრევ მორფოფუნქციურ (ადაპტაციურ, პათოლოგიურ) ცვლილებათა ფრონული გამოვლენა და საწვრთნო პროცესების თანამედროვე მართვა მოზარდ სპორტსმენებში (ფეხბურთელებში): (ლიტერატურის მიმოხილვა) / გ. ჩახუნაშვილი, ნ. ჯობავავა, კ. ჩახუნაშვილი, იგ. დოლიძე, ზ. ფხალაძე, თ. გოგატიშვილი // ბავშვთა კარდიოლოგია / საქართველოს ბავშვთა კარდიოლოგთა ასოციაციის უურნალი. – თბილისი, 2012. – ISSN 1987-9857. – №6. – გვ.15-20. – რეზიუმე ინგლ. და ქართ. ენა. – შრომაში ციტირებული სამეცნიერო ლიტერატურის ნუსხა გვ.18-19 [MFN: 116808]

28. გულ-სისხლძარღვთა სისტემის ფუნქციური მდგომარეობა ფარული ვეგეტატიური დისფუნქციისა და სისხლძარღვოვანი ჰიპერრეაქტიულობის დროს სპორტსმენ ბავშვებსა და მოზარდებში (დიაგნოსტიკის, მკურნალობისა და პრევენციის საკითხებში) / გ. ჩახუნაშვილი, ნ. ჯობავა, კ. ჩახუნაშვილი, იგ. დოლიძე, ზ. ფხალაძე, თ. გოგატიშვილი // ბავშვთა კარდიოლოგია / საქართველოს ბავშვთა კარდიოლოგთა ასოციაციის უურნალი. – თბილისი, 2012. – ISSN 1987-9857. – №6. – გვ.20-24. – რეზიუმე ქართ. და ინგლ. ენ.. – შრომაში ციტირებული სამეცნიერო ლიტერატურის ნუსხა გვ.22-24 [MFN: 116812]

29. თანამედროვე ბავშვთა კარდიოლოგიაში არიათ მიებისა და მიტრალური სარკეველის პროლაფისი დიაგნოსტიკური ლირებულება ბავშვთა და მოზარდთა ასაკში / გ. ჩახუნაშვილი, ნ. ჯობავა, მ. შვანგირაძე, მ. ინასარიძე, ა. ბლიაძე, თ. გოგატიშვილი // ბავშვთა კარდიოლოგია / საქართველოს ბავშვთა კარდიოლოგთა ასოციაციის უურნალი. – თბილისი, 2012. – ISSN 1987-9857. – №6. – გვ.25-27. – რეზ. ქართ. და ინგლ. ნუსხა გვ.26 [MFN: 116816]

30. კალათბურთელთა ფიზიკური და ფუნქციური მაჩვენებების შედრებითი ანალიზი „აპიკორი“-ს მოქმედების ფონზე / გ. ჩახუნაშვილი, ნ. ჯობავა, მ. თოფურიძე, ნ. ბადრიაშვილი, ზ. შაქარაშვილი, კ. ჩახუნაშვილი // ბავშვთა კარდიოლოგია / საქართველოს ბავშვთა კარდიოლოგთა ასოციაციის უურნალი. – თბილისი, 2012. – ISSN 1987-9857. – №6. – გვ.30-32. – რეზ. ქართ. და ინგლ. ენ.. – ლიტ. გვ.32 [MFN: 116833]

31. იმუნური ჰიმეოსტაზი და მისი კორექცია აპიპულმოთი მწვავე რესპირატორული ვირუსული ინფექციების

ბავშვთა კარდიოლოგია

17

დღოს ბავშვებში / გ. ჩახუნაშვილი, ნ. თოფურიძე, ნ. ჯობავა, ნ. ბადრიაშვილი, კ. ჩახუნაშვილი, თ. ხოდელი // სოციალური, ეკოლოგიური და კლინიკური პედიატრია. – თბილისი, 2012. – ISSN 1987-9865. – N14-9-8. – გვ.27-29. – ორიგინალური სტატიები. – რეზიუმე ქართ. და ინგლ. ენ.. – ლიტ. გვ.28. – ცხრ. 1. – ცხრ. 2. – ცხრ. 3 [MFN: 116890]

32 „პიჰეპატის“ ეფექტურობა ბრინჯიშვილის კომპლექსურ მკურნალობაში / გ. ჩახუნაშვილი, ნ. თოფურიძე, ნ. ჯობავა, ნ. ბადრიაშვილი, კ. ჩახუნაშვილი // სოციალური, ეკოლოგიური და კლინიკური პედიატრია. – თბილისი, 2012. – IშN 1987-9865. – N14-9-8. – გვ.30-32. – ორიგინალური სტატიები. – რეზიუმე ქართ. და ინგლ. ენ.. – ლიტ. გვ.31. – ცხრ. 1 [MFN: 116892]

33. ST სეგმენტისა და T კბილის ცვლილებანი ჯანმრთელ ბავშვთა სხვადასხვა ასაკობრივ ჯგუფებში / გ. ჩახუნაშვილი, ნ. ჯობავა // ბავშვთა კარდიოლოგია: საქართველოს ბავშვთა კარდიოლოგთა ასოციაციის უურნალი. – თბილისი, 2013. – ISSN 1987-9857. – №7. – გვ.11-18. – რეზიუმე ინგლ. და ქართ. ენაზე [MFN: 143888]

34. სპორტსმენთა ფიზიკური და ფუნქციური მდგომარეობის შეფასება აპი ჟულმოსა და აპიკორის ფონზე / დ. ჩახუნაშვილი, კ. ჩახუნაშვილი, გ. ჩახუნაშვილი, ნ. ჯობავა, ნ. თოფურიძე, ნ. ბადრიაშვილი, ზ. შაქარაშვილი, ზ. ფხალაძე // ბავშვთა კარდიოლოგია: საქართველოს ბავშვთა კარდიოლოგთა ასოციაციის უურნალი. – თბილისი, 2013. – ISSN 1987-9857. – N7. – გვ.19-22. – რეზიუმე ინგლ. და ქართ. ენაზე. – ლიტ. გვ.22 [MFN: 143894]

35. EKG Pარამეტრებს (მთ and T wave) ანდ ცაბილაროს-ცოპიც პარამეტრებს დურინგ დიაბეტეს მელლიტუს ტყვე ინ ცპილდრენ / დ. ჩახუნაშვილი, კ. ჩახუნაშვილი, გ. ჩახუნაშვილი, ნ. ჯობავა // ბავშვთა კარდიოლოგია: საქართველოს ბავშვთა კარდიოლოგთა ასოციაციის უურნალი. – თბილისი, 2013. – ISSN 1987-9857. – №7. – გვ.23-26. – რეზიუმე ინგლ. და ქართ. ენაზე. – ლიტ. გვ.22 [MFN: 143895]

36. ე.კ.გ. პარამეტრები (შთ სეგმენტი და T კბილი) შაქრიანი დიაბეტის ტიპი I-სა, ზოგიერთი ანთებადი და სხვა არაანთებადი დაავადებების დროს ბავშვთა ასაკში / დ. ჩახუნაშვილი, კ. ჩახუნაშვილი, გ. ჩახუნაშვილი, ნ. ჯობავა // ბავშვთა კარდიოლოგია: საქართველოს ბავშვთა კარდიოლოგთა ასოციაციის უურნალი. – თბილისი, 2013. – ISSN 1987-9857. – №7. – გვ.26-32. – რეზიუმე ინგლ. და ქართ. ენაზე. – ლიტ. გვ.30-31 [MFN: 143900]

37. მიტრალური სარევლის პროლაფსის სიხშირე, ეტიოპა თოვენეზი, დაავადებათა პათოგენურპროცესში ჩაბმის ხარისხის განსაზღვრა და არიათმიებთან კონტექსში მისი განხილვა / დ. ჩახუნაშვილი, კ. ჩახუნაშვილი, გ. ჩახუნაშვილი, ნ. ჯობავა, მ. შვანგირაძე, მ. ინასარიძე // ბავშვთა კარდიოლოგია: საქართველოს ბავშვთა კარდიოლოგთა ასოციაციის უურნალი. – თბილისი, 2013. – ISSN 1987-9857. – №7. – გვ.32-37. – რეზიუმე ინგლ. და ქართ. ენაზე. – სამეც. ლიტ. გვ.36-37 [MFN: 143902]

38. ST სეგმენტისა და T კბილის ცვლილებებათა ღრმა კლინიკური ანალიზის აუცილებლობა, პარკუჭთა რეპოლარიზაციის, ნაადრევი აგზების პარკიალური სინდრომთა და წ-Q ინტერვალის შემცირების არსებობისას ბავშვთა და მოზარდთა ასაკში / დ. ჩახუნაშვილი, კ. ჩახუნაშვილი, გ. ჩახუნაშვილი, ნ. ჯობავა // ბავშვთა კარდიოლოგია: საქართველოს ბავშვთა კარდიოლოგთა ასოციაციის უურნალი. – თბილისი, 2013. – ISSN 1987-9857. – №7. – გვ.39-41. – რეზიუმე ინგლ. და ქართ. ენაზე. – ლიტ. გვ.39-40 [MFN: 143904]

39. არტერიული ჰიპერტენზია ბავშვთა ასაკში / გ. ჩახუნაშვილი, რ. სვანაძე, ა. ბლიაძე // ბავშვთა კარდიოლოგია: საქართველოს ბავშვთა კარდიოლოგთა ასოციაცი-

ის უურნალი. – თბილისი, 2013. – ISSN 1987-9857. – №7. – გვ.41-48. – რეზიუმე ინგლ. და ქართ. ენაზე. – ლიტ. გვ.47 [MFN: 143926]

40. გულის რითმისა და გამტარობის დარღვევა ბავშვთა ასაკში: (მათი მართვის თანამედროვე პროცესები) / გ. ჩახუნაშვილი, მ. ხუცურიანი, ნ. ჯობავა // ბავშვთა კარდიოლოგია: საქართველოს ბავშვთა კარდიოლოგთა ასოციაციის უურნალი. – თბილისი, 2013. – ISSN 1987-9857. – №7. – გვ.48-56. – რეზიუმე ინგლ. და ქართ. ენაზე [MFN: 143928]

41. პედიატრიულ კარდიოლოგიაში ინფექციურ პათოლოგიათა დროს მკურნალობაში იმუნოთერაპიული პრეპარატ „GA-40“-ის ჩართვის შესაძლებლობანი / დ. ჩახუნაშვილი, კ. ჩახუნაშვილი, გ. ჩახუნაშვილი, ნ. ჯობავა // ბავშვთა კარდიოლოგია: საქართველოს ბავშვთა კარდიოლოგთა ასოციაციის უურნალი. – თბილისი, 2013. – ISSN 1987-9857. – №7. – გვ.77-78. – რეზიუმე ინგლ. და ქართ. ენაზე [MFN: 143940]

42. სპორტული ვალეოლოგიის განვითარების პერსპექტივები / იბ. დოლიძე, გ. ჩახუნაშვილი // ბავშვთა კარდიოლოგია: საქართველოს ბავშვთა კარდიოლოგთა ასოციაციის უურნალი. – თბილისი, 2013. – ISSN 1987-9857. – №7. – გვ.79-81. – რეზიუმე რუს. ინგლ. და ქართ. ენაზე. – ლიტ. გვ.80-81 [MFN: 143941]

43. იმუნური სისტემის მდგომარეობა და მისი კორექცია აპივიტით ეუთირეოდული ჩიყვის დროს / გ. ჩახუნაშვილი, კ. ჩახუნაშვილი, ნ. ბადრიაშვილი, ს. ლლონტი / სოციალური, ეკოლოგიური და კლინიკური პედიატრია. – თბილისი, 2013. – ISSN 1987-9865. – №7. – გვ.49-51. – რეზიუმე ქართ. და ინგლ. ენაზე. – ლიტ. გვ.51 [MFN: 144066]

44. სპორტსმენთა და ორსულთა კვების რაციონში „პიპურის“ აუცილებლობა / გ. ჩახუნაშვილი, კ. ჩახუნაშვილი, დ. ჩახუნაშვილი, ნ. ბადრიაშვილი, მ. თოფურიძე, ნ. ჯობავა, ზ. ფხალაძე, ირ. კალანდია // სოციალური, ეკოლოგიური და კლინიკური პედიატრია. – თბილისი, 2013. – ISSN 1987-9865. – №15-10-9. – გვ.54-62. – რეზიუმე ქართ. და ინგლ. ენაზე [MFN: 144073]

45. იმუნური ჰიმეოსტაზი თიმომეგალით მიმდინარე პრონქონევმონიების დროს ბავშვებში აპიჰეპატით მკურნალობის ფონზე / გ. ჩახუნაშვილი, კ. ჩახუნაშვილი, ნ. ბადრიაშვილი // სოციალური, ეკოლოგიური და კლინიკური პედიატრია. – თბილისი, 2013. – ISSN 1987-9865. – №15-10-9. – გვ.84-86. – რეზიუმე ინგლ. და ქართ. ენაზე [MFN: 144152]

46. კალადბურთელთა მდგომარეობა აპიკურიტ კვების რაციონში ჩართვისადე: (კვლევის I ეტაპი) / გ. ჩახუნაშვილი, დ. ჩახუნაშვილი, კ. ჩახუნაშვილი, ნ. ჯობავა, მ. თოფურიძე, ნ. ბადრიაშვილი // სოციალური, ეკოლოგიური და კლინიკური პედიატრია. – თბილისი, 2013. – ISSN 1987-9865. – №15-10-9. – გვ.86-88. – რეზიუმე ინგლ. და ქართ. ენაზე [MFN: 144159]

47. კალათბურთელთა მდგომარეობა „აპიპურის“ კვების პრაციონში ჩართვის შემდეგ: (კვლევის I-II ეტაპი) / გ. ჩახუნაშვილი, დ. ჩახუნაშვილი, კ. ჩახუნაშვილი, ნ. ჯობავა, მ. თოფურიძე, ნ. ფხალაძე // ბავშვთა კარდიოლოგთა ასოციაციის უურნალი. – თბილისი, 2014. – ISSN 1987-9857. – №8. – გვ.18-20. – ორგინალური სტატიები და სამეცნიერო აქტიობანი. – რეზიუმე ქართ. და ინგლ. ენაზე [MFN: 162677]

48. Assessment of anthropological, physical and functional indices in sportsmen (basketball players) against the background of high physical loading.

ბავშვთა კარიოლოგია

Chakhunashvili G, Jobava N, Guchashvili M, Chakhunashvili K, Gogilashvili T, Shvangiradze M, Pagava K.

Georgian Med News. 2011 Jul-Aug; (196-197): 12-8.

49. The 26-th International Pediatric association Congress of Pediatrics; South Africa, August 4-9,2010 „გვერდის გარეულობის და T wavy ცვლილებების მნიშვნელობა ბავშვებში“ (abstract). – G.Chakhunashvili, n, jobava, k.Chakhunashvili

50. „USE OF BNP AND NT_PROBNP IN EARLY STAGE DIAGNOSIS OF ATHLETE'S CARDIOVASCULAR PATHOLOGIES: LITERATURE OVERVIEW.” – Ilia NadareiSvili, George Chakhunashvili; journal of the Georgian pediatric cardiology association #4 pages: 30-38 2010

51. „შთ სეგმენტის, T კილოის, და Q-T ინტერვალის თანამედროვე პრობლემები ბავშვთა და მოზარდთა კარდიოლოგიაში” — გ.ჩახუნაშვილი, ნ.ჯობავა, კ.ჩახუნაშვილი – საქართველოს ბავშვთა კარდიოლოგთა ასოციაციის ჟურნალი №4 გვ: 9-28 2010წ

52. „გულ-სისხლძარღვთა სისტემის ფუნქციური მდგომარეობა ფარული ვეგეტატიური და სისხლძარღვოვნი პაპერერაქტიულობის დროს სპორტსმენ ბავშვებსა და მოზარდებში (დაიგნოსტიკის, მკურნალობისა და პრევენციის საკითხები)“ — გ.ჩახუნაშვილი, ი.დოლიძე, თ.გოგატიშვილი; საქართველოს ბავშვთა კარდიოლოგთა ასოციაციის ურნალი №4 გვ: 39-41 2016

54. „ბაკშვთა კარდიოლოგია XXI საუკუნეში, კორონა-რული უკმარისობა და მისი პედიატრიული ასპექტი” — გ.ჩახუნაშვილი, ნ.ჯობავა, გ.ჩახუნაშვილი; საქართველოს ბაკშვთა კარდიოლოგთა ასოციაციის ქურნალი №2 გვ: 9-12; 2008.

55. „გულ-სისხლძარღვთა სისტემის ნაადრევ მორფო-ფუნქციურ ცვლილებათა დროული გამოვლენა დასაწყრო პროცესების თანამედროვე მართვა მოზარდ სპორტსმენებში” — მ.ალთუნაშვილი, გ.ჩაუშაშვილი; საქართველოს ბავშვთა კარდიოლოგთა ასოციაციის უურნალი №2 გვ: 13-14;2008წ

56. „ცარდიოვასცულარ system in the sports-children holding prevention arrangements against week rings” _ G.chakhunashvili, N.jobava, D.fridzze, D.tabutsadze, M.chkhaidze; journal of the Georgian pediatric cardiology association # 2; page: 15-18;2008

57. Martin A: Apports nutritionnels conseillés pour la population française. (3ème Ed). Paris, Ed Tec & Doc 608p,2001.

58. Rokitzki L, Logemann E, Sagredos AN, Murphy M, Wetzel-Roth W, Keul J: Lipid peroxidation and antioxidant vitamins under extreme endurance stress. Acta Physiol Scand 151: 149–158, 1994

59. Hill AC, Miyake CY, Grady S, Dubin AM. 2011

60. Effects of a single session of resistance exercise training on specific cardiac and oxidative stress markers

61. Tschan Harald, Vidotto Claudia, Atamaniuk Johanna, Kinzelbauer Markus, Wessner Barbara and Bachl Norbert – Center of Sport Sciences and University Sports – Department Sporphysiology, University of Vienna, Austria, BKW Laboratory Medicine, Vienna, Austria, 3 Social Medical Center South – Department of Laboratory Diagnostics, Vienna, Austria

62. „ჩარდოვანი სეტის სისტემა“ in the sports – children holding prevention arrangements against week rings”. G. Chakhnashvili, N. Jobava, D. Pruidze, D. Tabutsadze, V. Kandelaki, M. Chichaidze. Pediatric clinic of State Medical University Tbilisi, Georgia. Prophylactic Center for Mother and Child Tbilisi, Georgia

63. Функциональные изменения сердца юных спортсменов: профилактика и коррекция. Медицинский научный и учебно-методический журнал. Корнеева И.Т., Поляков С.Д., НЦЗД РАМН, Москва 2005г.

64. Детская спортивная медицина. Андреева Т. Г., Феникс, Москва 2007г.

65. Pediatric Cardiology. Walter H. Johnson, James H. Moller. ISBN-13: 9780781728782. 2001 y. 326 pages.

66. Pediatric Cardiology. Victoria Vetter, MD; Professor of Pediatrics; The University of Pennsylvania School of Medicine; Chief, Division of Cardiology; The Children's Hospital of Philadelphia, Philadelphia, PA., publication date: FEB-2006 y. 384 pages.

67. Hill AC, Miyake CY, Grady S, Dubin AM. Accuracy of interpretation of preparticipation screening electrocardiograms. J Pediatr. 2011, Jul 9.

68. Мурашко, В.В. Злектрокардиография: Учебн. пособие / В.В. Мурашко, А.В. Струтынский. – 8-е изд. – М.: МЕДпресс-информ, 2007. – 320 с.: ил

69. D.Corrado Publications <http://www.labome.org/expert/italy/university/corrado/d-corrado-202830.html>

କେବଳମା

(ପ୍ରକାଶନକାରୀ ପାଇଁ ଅଧିକାରୀ)

გ.ჩახუნაშვილი 0.6.პრეზენტაცია, პ.ს.ჩახუნაშვილი, პ.გ.ჩახუნაშვილი,

დ.ჩახ უნაშვილი, თ.ნიკოლაიშვილი

თანამედროვე პრევენციულ კარდიოლოგიაში უდიდესი როლი ენიჭება ბაგშვთა და მოზარდთა ასაკში განხორციელებულ „ბაგშვლა კარდიო-რევმატოლოგიურ“ სამსახურს. „ბაგშვთა კარდიო-რევმატოლოგიური“ სამსახური კი ეფუძნება მის პროფესიონალებით დაკომპლექტებას და ორგანიზაცილად სწორ მართვას. ექიმთა პროფესიონალიზმის ერთ-ერთი უმნიშვნელოვანესი განმსჯლვრელია გულ-სისხლძარღვთა სისტემის უსისხლო ინსტრუმენტული კვლევების მეთოდებისა და მათი შედეგების სკუპულოზური ანალიზის უნარი.

სწორედ, ასეთ კვლევებს მიეკუთვნება ეკვ (ელექტროკარდიოგრაფია), რომელმაც თავისი გამოყენების სიმარტივითა და სიიდულით, დღიერთა პედიატრიაში ვერადაგვირ დაიმკვირდა ლირსეულად შესაბამისი ადამიანი.

ეკგ გულ-სისხლძარღვთა სისტემის უსისხლო ინსტრუმენტული კვლევის ყველასთვის ხელმისაწვდომი რუტინული მეთოდია, რომელიც თავისი უმნიშვნელოვანესი მრავალფეროვანობით ავსებს სისხლის მიმოქცევის პარატზე წარმოდგენას და სხვა კვლევითან ერთად სრულყოფს დიაგნოსტირებას (1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9.....69).

SOCIAL PEDIATRICS
PROTECTION FUND

საქართველოს პედიატრია 100 წლის და ჩვენი თაობის აღმარიში 2021 წელს

გრაფუნაცვლი
(საქართველო, თბილისი)

GEORGIAN PEDIATRICS IS 100 YEARS OLD OUR GENERATION REPORTS IN 2021

G. CHAKHUNASHVILI
(Georgia, Tbilisi)

WELCOME EVERYONE AND THANK YOU SO MUCH FOR PARTICIPATING IN THE

საერთაშორისო
სამეცნიერო-პრაქტიკული
ინტერნატ-კონფერენცია

INTERNATIONAL
**XLVII INTERNET SCIENTIFIC-
PRACTICAL CONFERENCE**

საქართველოს პედიატრია 100 წლის GEORGIAN PEDIATRICS IS 100 YEARS OLD

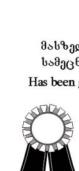
თბილისი 18.12.21 Tbilisi

„სოციალური პედიატრიის დაცვის ფონდის“ ღვაწლი ქართულ პედიატრიაში 1998-2021 წელების

კონფერენცია

THE SOCIAL PEDIATRICS PROTECTION FUND
ASSOCIATION OF GEORGIAN PEDIATRIC CARDIOLOGY
INTERNATIONAL FUND THE WORLD SECURITY AND CHILD
GEORGIAN NATIONAL SECTION OF EUROSCIENCE

კონფერენციის პრეზიდენტი მიხედვით უნივერსიტეტი

სოციალური პედიატრიის დაცვის ფონდი

**სერტიფიკატი
CERTIFICATE**

ქათება 18.12.2021 წლის 18 დეკემბერს მიღება მისამართზე XLVII
საერთაშორისო - პრაქტიკულ კონფერენციაში - „საქართველოს პედიატრია 100 წლის“
Has been granted for participation in XLVII Scientific Conference -Georgian Pediatrics is 100 years old

კონფერენციის პრეზიდენტი მიხედვით
სოციალური დაცვის ფონდი
აღმარიში გ. საქართველო
President of Conference
M.D. Prof. Academic G. Chakhunashvili
18.12.2019, Georgia, Tbilisi

XLVII

ახალგაზრდათა კონფერენცია
აღდგენილია - XXIX

XXIX Young specialists, residents and
doctoral candidates Conference

ბერძნოსა კარდიოლოგია

ევრომეცნიერების საქართველოს
ეროვნული სექცია

<http://esgns.org/>

<http://sppf.info/>

21

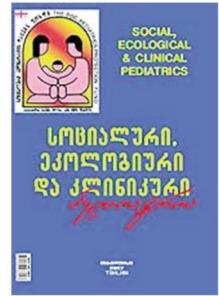
Georgian National Section of EuroScience
(ESGNS)

2021

გამოცემის
XIV წელი

TECHINFORMI

გამოცემის
XXII წელი

გამოცემის

*Top Country Views

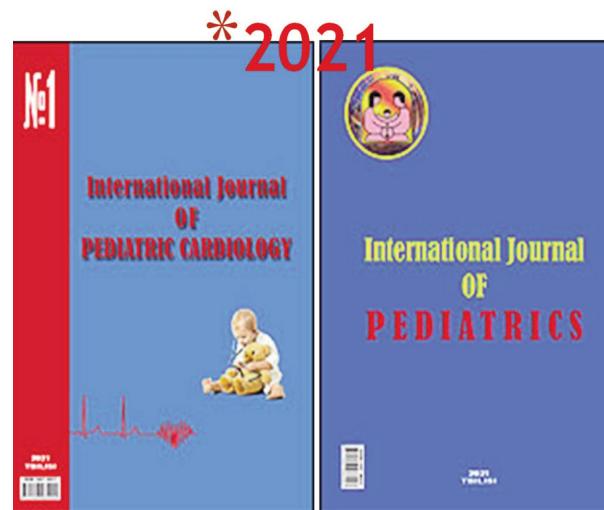
Views	Country
749	Germany
153	United States
141	France
21	Georgia
21	Canada
20	China
18	Ukraine
9	United Kingdom
8	Senegal
7	Russia

*Top City Views

Views	City
500	Berlin
61	Sacramento
25	Dakar
24	Montreal
21	Jacksonville
18	Beijing
6	Houston
4	Ann Arbor
4	Cambridge

2021წ.

215 3 გვიგვილია !

CHARITY ACTIVITIES

მიმდინარეობის დროის განმავლობაში
და პროგრამები გრძელდება

2022 წელი

oooooooooooooooooooooooooooo

ბავშვის კარლოლობის

**დღეისათვის უკვე გასიცეულია და ქველონდება განხორციელებულია საქართველოს
სამართლებრივი სამსახურის მიერ 228 050 პატვისა და მოზარდზე ეთი
აღჭრა პროგრამა „სკოლის ექიმი“**

**FROM 1995 UNTIL TODAY WE PROVIDED FREE EXAMINATIONS FOR 228 050 CHILDREN.
CHARITY EVENTS ARE GOING TO CONTINUE.**

**FROM 1995 UNTIL TODAY WE PROVIDED FREE EXAMINATIONS FOR 228 050 CHILDREN.
CHARITY EVENTS ARE GOING TO CONTINUE.**

კარლაგენტში დასრულდა „სკოლის ეპითხის“ საკანონმდებლო აქტი - 30 მარტი 2021 წ. ალფეგა პროგრამა „სკოლის ეპითხი“

დაცხებულია და მიღებისარეობს სკოლის ექიმის გადამზადების პროცესი, რომელსაც
სტირლიგის მსარლლაშვილა სახელმწიფო უნივერსიტეტი

ეს ზველა უარი შეუძლებელი იქნებოდა
გაფორი ირაკლი ციციშვილისა და გაფორი ავთანდილ კვებილი – პოპაბის გარეშე.
ლილი მაღლობა მათ და მარადიული ხსოვნა მათ სახელს.

• ფონდის მოლგონის ბაში უმნიშვნელოვანესია პროფესიონალური ციციშვილისა და პროფესიონალური ავთანდილ კვებილი – კოპაბის შემოქმედებითი მოღვაწეობა, რომელთა დაუზოგავმაღვანლმა სიცოცხლის ბოლო დღემდე, უზალო მაგალითი მისცა ახალგაზრდობას-პირველ როგორი, თუ როგორი

თად როგორ მრავალმხრივ უნდა იმოღვაწეო, რომ შენ-მა მამულმა ღირსეული შთამომავლობა აღზარდოს. კი-დევ ერთხელ დიდი მადლობა მათ და მა ბედნიერებისათვის, რომ გვერდი ურთიერთობა ასეთ ჭეშმარიტ პიროვნებებთა.

• კაცი უნდა იყო, რომ ქალაქში თავაწეულმა იარო, თუ როგორ უნდა გიყვარდეს პაციენტი და ყველაფერთან ერ-

• ღმერთმა გაანათლოს მათი სული.

სურათზე მოცემულია 1981-1991 წწ.-ის თითქმის უცვლელი კათედრის წევრები

პირველ რიგი

სკამებზე სხედან მარცხნიდან: ასისტენტი ლეილა კომშიაშვილი, ასისტენტი ნუნუ შელია, ასისტენტი თამარ წერე-თლი, პროფესორი ირაკლი ციციშვილი, კათედრის გამგე პროფესორი იოსებ კვაჭაძე, დოცენტი ქრისტინე ქუთე-ლია, ასისტენტი თამაზ შარიჩაშვილი, ასისტენტი თინა ბერაძე, ლაბორატორისტი ნაზა გვარჯალაძე.

მეორე რიგი

დგანან მარცხნიდან: (მესამე) კლინიკური ორდინატორი ნინო ლაპიაშვილი, ასისტენტი ჯანა საყვარელიძე, ასის-ტენტი ნუცატატიშვილი, ასისტენტი მარინე ჩიქვანი, კლინიკური ორდინატორი ცისანა გიორგაძე

მესამე რიგში

დგანან მარცხნიდან: (მესამე) ასისტენტი გიორგი ჩახუნაშვილი, (მეხუთე) ასისტენტი თამაზ გოზალიშვილი, ასპი-რანტი დავით თელია, ასისტენტი ნუგიან უბერი, ასპირანტი მარინე გიორგაძე, ლაბორატორისტი ლია ქვათაძე

2022 წელი

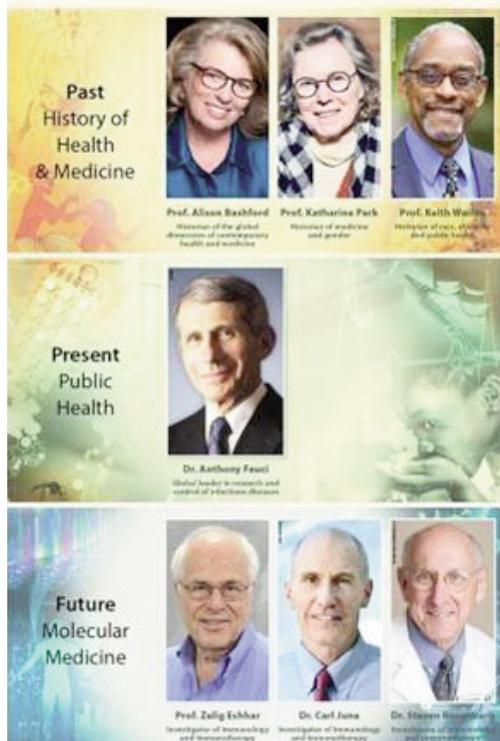
ამდენად „სოციალური პარტნერის დაცვის ფონდი“ აჩვენა თავის შემოქმედებით
მოღვაწეობას, და რაც მთავარია, მისი პრიორიტეტი, რომ ახალგაზრდები იყოს
მის ფუნქციონირებაში ჩართული არ ცხდება

ამასთან ერთად, „სოციალური პედიატრიის დაცვის ფონდი“ აგრძელებს პოსპიტალური პედიატრიის კათედრის გზას (როგორც საქველმოქმედო ასევე საზოგადოებრივ გზაზე), რომლის კათედრის გამგეც იყო ბუმბურაზი პედიატრი მედ.მეცნ.დოქტორი პროფესორი იოსებ კვაჭაძე.

ქართულ პედიატრიისა ჰყავდა თავისი მებაირადე პროფესორი ბატონი იოსებ კვაჭაძე, რომელმაც იმ და-კეტილ სამჭოთა პერიოდში მსოფლიოს არაერთხელ კონგრესების მაღალი ტრიბუნებიდან (მერწმუნეთ ეს მხოლოდ ბუმბერაზთა ხვედრი იყო) ამცნო ჩვენი ინტე-ლექტურულ პოტენციალს შესაძლებლობები.

Dan David Prize Award Ceremony 2021

  The ceremony will be broadcast on Sun. May 9 | 2021 at 20:00 Tel Aviv | 18:00 London | 13:00 EST | 10:00 PST

2020 წელს გამოცხადდა ტრადიციული კონფუციი მემკვიდრეობის დარღვევი:

კონკურსში მონაწილეობას იღებდა მედიცინის მეცნიერებათა დოქტორი, პროფესორი, აკადემიკოსი გიორგი ჩახუნაშვილი, რომელმაც 1 ხმით დაუთმო გამარჯვება ცნობილ მეცნიერს-დოქტორ ფაუჩის,

ბატონმა გიორგიმ გამარჯვე-
ბულს ერთერთმა პირველმა მი-
ულოცა. ის ინტერნეტ ქსლში
წერდა:

P.S. ଦାସାନାନୀଆ, ରନ୍ଧ୍ର 1 କମାଳ
ଗାଫାନ୍ୟୁଗିତା କୋଣକୁର୍ସିସ ଡେଇ,
ଅମ୍ବନ୍ଦିଲ୍ ପାତ୍ରାତ୍ମା କେରାଙ୍ଗା-
ଲ୍ଲିଶ୍ଵିଲ୍ଲି - କେଲ୍ଲାବନ୍ଦେଶ୍ବିସା ଦା ମେତ୍-
ନୀଏର୍ଗେଶ୍ବିସ ଜୁରି କ୍ରେଟା ଶ୍ରୀଂ
ଦ୍ଵାରୀ ଆକାଶମୀଳି ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ କ୍ରେଟାନ୍ତିକ,
ରନ୍ଧ୍ରମ୍ଲିସ ନ୍ଯାରଦଗିନ୍ଦେଶ୍ବିସାତ୍ତ୍ଵ ଗ, ହା-
ନ୍ଦ୍ରନାଥ୍ସିଲ୍ଲି ଲିଙ୍ଗଶ୍ଵର କୋଣକୁର୍ସିଶି
ମନ୍ଦିରାବ୍ଦିନ୍ଦ୍ରାବ୍ଦାଶ.

February 2021

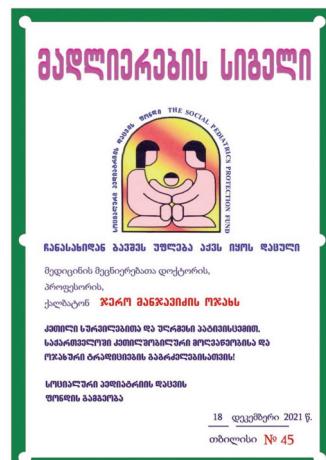
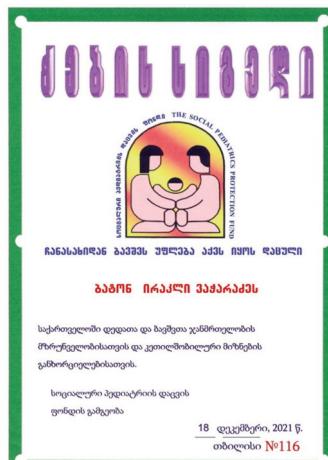
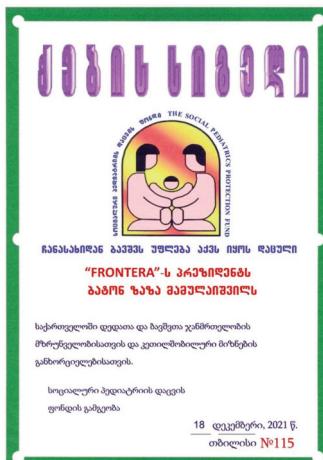
Dr. Fauci awarded the Dan David Prize for Public Health

I heartily congratulate the winner
and am proud to have fought with him
to win this award

18 12 2021 10:00

„ტრადიცია გრძელდება“ - მილოცვები, მოგონება, დაჯილდოება

“TRADITION CONTINUES” – CONGRATULATIONS – REMINDINGS – REWARDINGS

ბავშვის კარლოლოგია

გულითადად ვულოდავთ 2021 წლის ეპიდემიის დროის საქართველოს ეროვნული
საქციის „ოძროს პუბლიკის“, „ოძროს ლაცვატის“, „ოძროს სტეტოსკოპის“ და საზოგადოების
საინიციატივო ჯგუფის „2020 წლის ჩრდილი საქართველოში“ გადაცემას

„ოქროს გუგული“

„ମେଳନ୍ତ ଲୋକୋତ୍ତର“

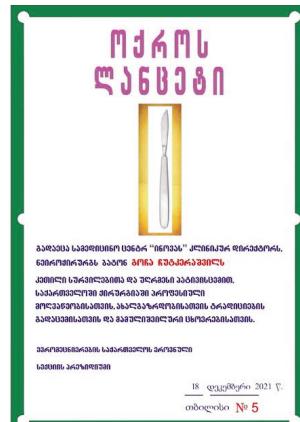
მედ. მეც. დოქ. პროფესორი
არჩილ ხომასურიძე

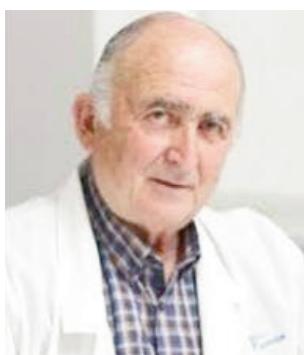
“ନେତ୍ରବ୍ୟାକ ପତ୍ରିକାରୀ”

ნეიროქიორუგი
გორგა ჩუთვარაშვილი

..2020 ଫେବୃଆରୀ ମାତ୍ରରେ କାହାରଙ୍କିମାତ୍ରାଙ୍କିରଣ ହେଲାଏଇବା
କାହାରଙ୍କିମାତ୍ରାଙ୍କିରଣ ହେଲାଏଇବା

მედ.მეც დოქ პროფესორი ნოდარ ემსვარი

ନୀରତ୍ତ୍ଵା

Thank you once again and now I would like to give the speech to youngsters: to the chairman of the youth department of Georgian National Section of Euroscience – Konstantine Chakhunashvili, to the found of Georgian Young Pediatricians Association – Davit Chakhunashvili who will lead this conference together with Prof. I. Pavlenishvili and Prof. D. Tskhomelidze. Please,

PLENARY MEETING

(၁၃၉၂၀၁၇-၂၀၁၈ ခ.ခ) ၁၅၁၂ ၁၄၁၂ ၁၃၁၂ ၁၂၁၂ ၁၁၁၂ ၁၀၁၂ ၉၁၁၂ ၈၁၁၂ ၇၁၁၂ ၆၁၁၂ ၅၁၁၂ ၄၁၁၂ ၃၁၁၂ ၂၁၁၂ ၁၁၁၂

(EUROSCIENCE GEORGIAN NATIONAL SECTION)

၁၃၈

საქართველოს პედიატრიული 100 ცლის და წვერი თაობის აღმარიშვი 2021 ცელს

გ.ჩახუნაშვილი (საქართველო, თბილისი)

მოხსენებაში დაწვრილებით იქნა გაანალიზებული, თუ როგორ მუშაობს თანამედროვე პედიატრები იმ ტრადი-კციების შესანარჩუნებლად, რომელიც მათ მიიღეს.

ხაზგასმით აღინიშნა, რომ დღევანდელი პედაგოგიკური როგორც კლინიკაში და პედაგოგიკუაში, ასევე მეცნიერებაში ღირსეულად მოღვაწეობენ. მათი ყოველწლიური შრომა ჯამდება კონფერენციებზე, სადაც შესაბამისი ჯილდოებით აღინიშნება.

SUMMARY

GEORGIAN PEDIATRICS IS 100 YEARS OLD AND OUR GENERATION REPORTS IN 2021

G. CHAKHUNASHVILI (Georgia, Tbilisi)

The report analyzed in detail how modern pediatricians work to maintain the traditions they have adopted.

It was emphasized that today's pediatrics work with dignity in both clinic and pedagogy, as well as in science. Their annual work is summed up at conferences where they are celebrated with appropriate awards.

2022 წელი ღია დოკუმენტი

გავამთა კარლიოლობის

COVID-19-ის სანინაბლებები ვაქცინაცია საქართველოში

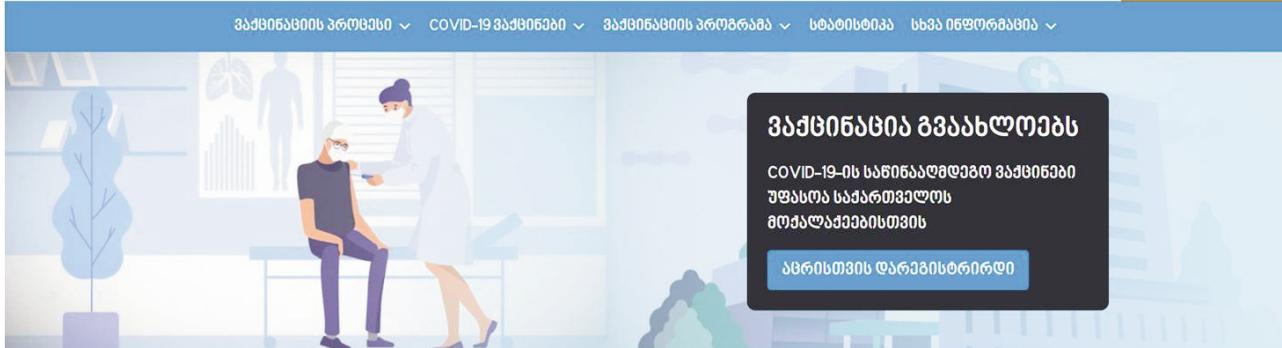
გიორგი ჩახუძიშვილი, MD, PhD

დაავადებათა კონტროლისა და საზოგადოებრივი ჯანმრთელობის ეროვნული ცენტრი

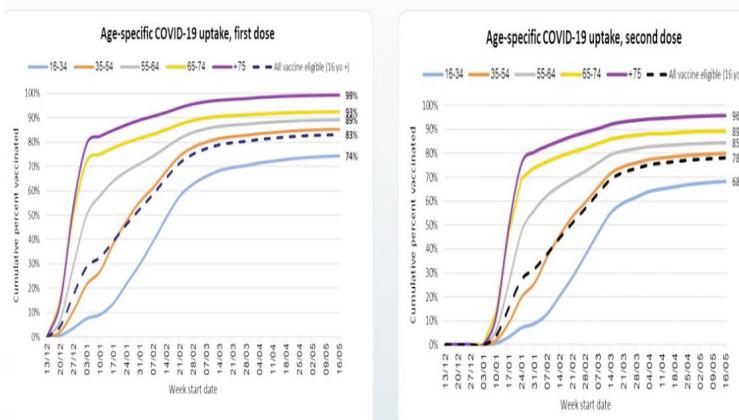

დაავადებათა კონტროლისა და საზოგადოებრივი
ჯანმრთელობის ეროვნული ცენტრი

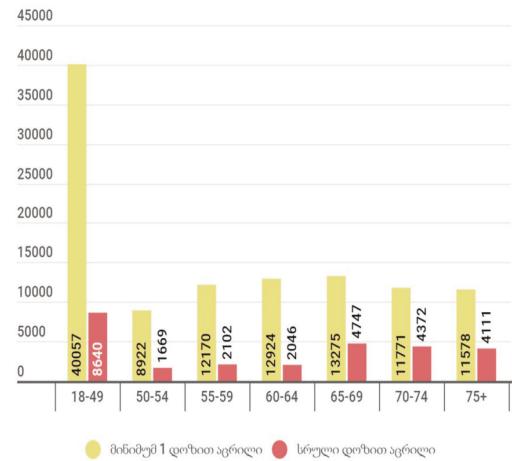
vaccines.ncdc.ge

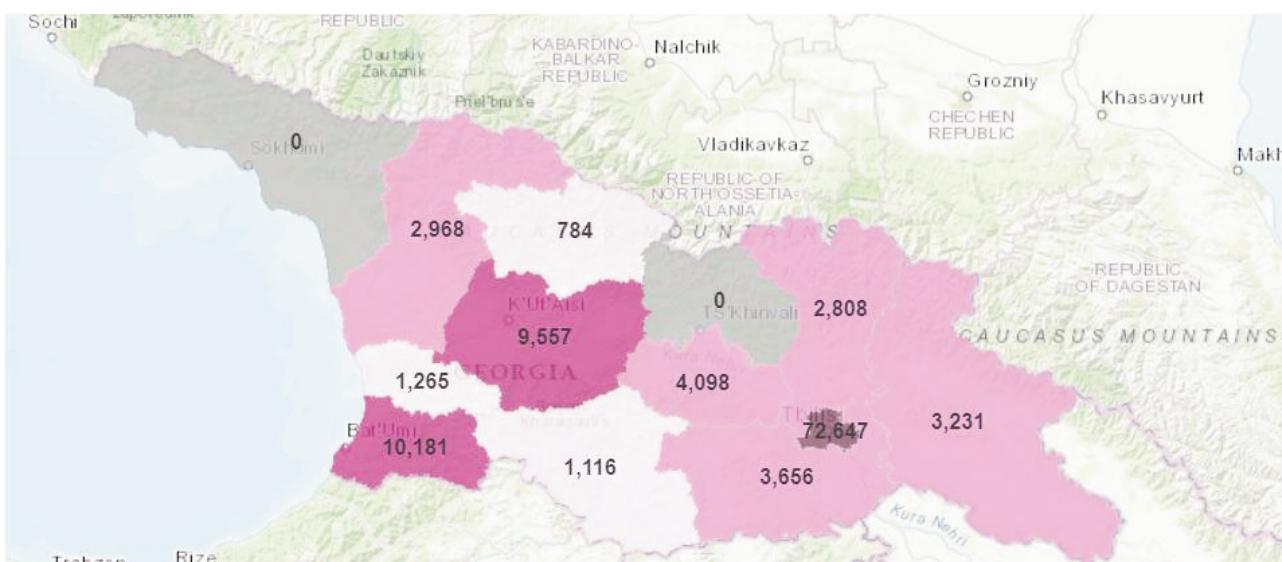
Age-specific COVID-19 vaccine* uptake by week, Israel

COVID-19-ის სანინაბლებები ვაქცინაცია ასაკის მიხედვით, 15 მარტი – 30 მაისი, 2021

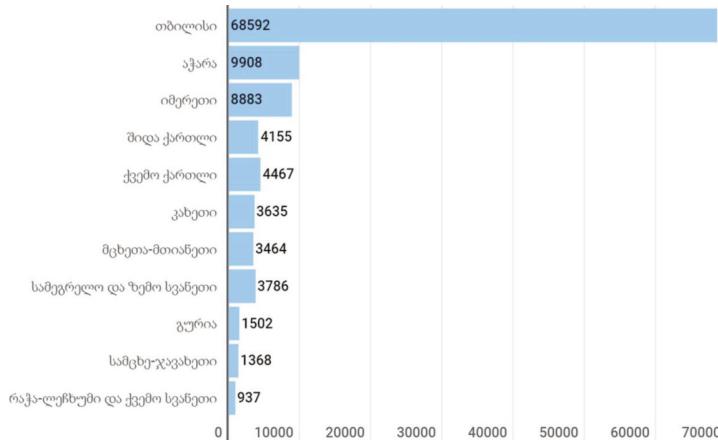
აცრილთა რაოდენობა რეგიონების მიხედვით

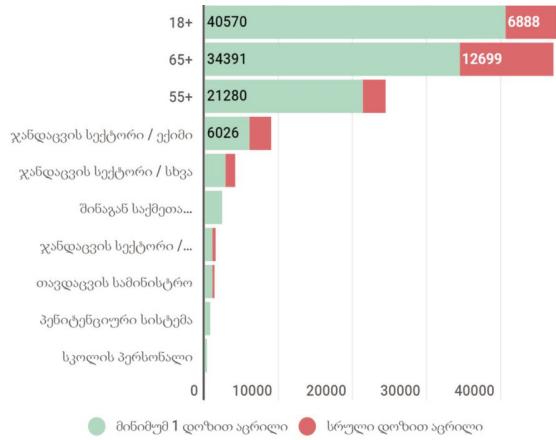
ბერძნობა კარიბოლობის

27

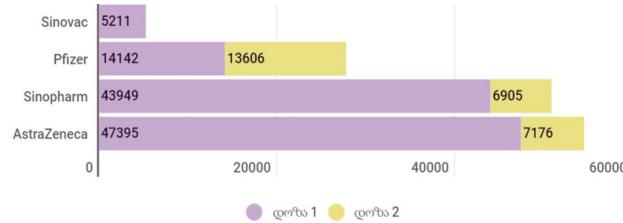
COVID-19-ის სანინაბლდებო ვაკცინაცია
რეგიონის მიხედვით, მინიჭულ ერთი დოზით აცრილი,
15 მარტი – 30 მაისი, 2021

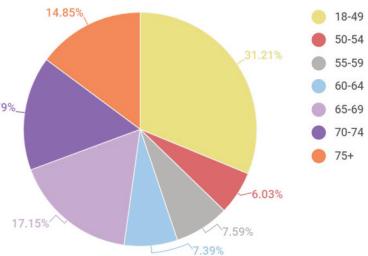
COVID-19-ის სანინაბლდებო ვაკცინაცია,
სამზარეულო ჯგუფები,
15 მარტი – 30 მაისი, 2021

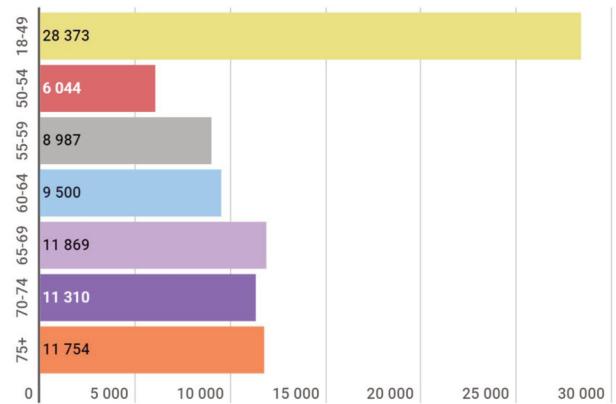
ჩატარებული აცრები, 15 მარტი – 30 მაისი, 2021

COVID-19-ის
სანინაბლდებო
ვაკცინაცია
პასპალი მიხედვით,
%,
15 მარტი-
30 მაისი, 2021

COVID-19-ის სანინაბლდებო ვაკცინაცია
თვილისში, სულ ჩატარებული აცრები,
15 მარტი – 30 მაისი, 2021

მაღლობა ყურადღებისთვის!

რეზიუმე

COVID-19-ის სანინაბლდებო ვაკცინაცია საქართველოში

გიორგი ჩახუნაშვილი,
MD, PhD დაგვადებათა კონტროლისა და
საზოგადოებრივი ჯანმრთელობის ეროვნული ცენტრი.

შრომიაში განხილულია COVID-19-ის საწინააღმდეგო ვაქცინაცია საქართველოში და მისი ძირითადი სტრატეგია.

SUMMARY

VACCINATION AGAINST COVID-19 IN GEORGIA

**GIORGII CHAKHUNASHVILI,
MD, PhD National Center for Disease Control and Public Health.**

The paper discusses vaccination against COVID-19 in Georgia and its main strategy.

Number of vaccines by regions

FEATURES OF THE CLINICAL COURSE OF DIABETES MELLITUS IN ADOLESCENTS

Scientific and clinical Centre of maternal and child healthcare

Scientific and clinical Centre of maternal and child healthcare

PURPOSE

The purpose of scientific work – improvement of measures for the early detection of diabetes mellitus and metabolic disorders in the high-risk group for its development in adolescents and the prevention of complications of this disease.

MATERIALS AND METHODS:

In the department of therapy of the Scientific and Clinical Center for Maternal and Child Health Protection, among 900 children who received inpatient treatment between 2018-2020, 76 adolescents underwent a more thorough analysis in terms of diagnosis, prevention and treatment of diabetes mellitus. Of these, there were 40 girls and 36 boys. The patients were 12-15 years old.

Observed patients underwent a glucose tolerance test, studies of glycated hemoglobin and insulin levels in the blood, as well as complete clinical studies (complete blood count, urine analysis, biochemical analyzes, ultrasound, ECG and X-ray studies). Some patients also underwent an electroencephalogram of the brain.

The indicators of quality of life and the level of compensation for carbohydrate metabolism were assessed on the basis of international questionnaires according to the recommendations of ADA, ISPAD (2009).

RESULTS-1

* When assessing the level of carbohydrate metabolism compensation, 23.4% of adolescents noted full compensation, 19.8% had subcompensation, and 56.8% had chronic decompensation.

* The analysis of the results of the quality of life showed a significant difference in patients with compensation

and decompensation of diabetes mellitus. That is, the longer the compensation, the higher the indicators of the quality of life of patients.

RESULTS-2

Fully compensated adolescents have much higher quality of life indicators, which allows them to be more active, with an interest in participating in school, in creative and sports activities. This, in turn, improves the physical, emotional, mental and social well-being of adolescents.

The analysis of indicators of the quality of life of children showed that the first year of illness with diabetes is the most difficult for them. Since, almost all patients with diabetes mellitus are under certain stress during the first year. During this period, it becomes necessary to carry out additional measures for the rehabilitation and treatment of emotional disorders.

RESULTS-3

Evaluation of the functional state of the brain of adolescents with diabetes and the diagnosis of cerebral disorders

were carried out by electroencephalographic studies of the brain. Various cerebral disorders were found in 49.4% of patients.

Examination of patients with type 1 diabetes mellitus revealed the following cerebral disorders: autonomic dysfunction in 63.7% of patients, neurosis-like disorders in 36.3% of patients, disturbances of emotions and behavior in 43% of cases. Signs of depressive syndrome were diagnosed in 28% of children.

RESULTS-5

The revealed disorders could not in all cases be attributed to manifestations of diabetic encephalopathy, since in 25.1% of patients there were indications of the onset of neuropsychiatric symptoms. The frequency of cerebral disorders in adolescents with diabetes mellitus type 1 depended on the degree of compensation for carbohydrate metabolism.

Clinical manifestations of cerebral disorders in patients with optimal metabolic compensation were 1.6 times less common in comparison with subcompensation and 2 times less often than in patients with decompensated diabetes mellitus.

RESULTS-6

Along with the clinical manifestations of autonomic dysfunction, 58% of adolescents with type I of diabetes mellitus showed a high level of personal anxiety, which indicates their constitutional susceptibility to stress and a tendency to experience negative emotions much more sharply than children with a low level of anxiety.

RESULTS-7

In children with subcompensation and decompensation of diabetes mellitus, the level of personal anxiety was significantly higher (2.96 ± 0.24 points and 3.32 ± 0.35 points, respectively) than in children with optimal compensation for carbohydrate metabolism (2.04 ± 0.23 points).

RESULTS-8

Thus, in adolescents with diabetes mellitus type 1, metabolic parameters are a reliable factor in improving the quality of life. Patients who control their disease by themselves are

able to fully compensate for metabolic disorders, just like healthy adolescents. Also this brings the quality of life of adolescents with diabetes mellitus closer to healthy people and increases the role of therapy.

CONCLUSIONS

The results found have created the possibility of developing individual and complex treatment, rehabilitation of patients with diabetes mellitus type 1, as well as the use of modern methods of insulin therapy, finding new, more effective ways of treating cerebral disorders, carbohydrate metabolism disorders.

SUMMARY

FEATURES OF THE CLINICAL COURSE OF DIABETES MELLITUS IN ADOLESCENTS

BEGENCH H. ANNAYEV
(Ashgabat, Turkmenistan)

At the present time, complications of diabetes mellitus are one of the most common disorders of the endocrine system. This condition is caused by an increase in the number of pregnant women with gestational diabetes, as well as an advancing of the quality of diagnosis of diabetes mellitus among adolescents. Identification of women and children at high risk, timely diagnosis and treatment of diabetes mellitus is the main problem of modern endocrinology.

The purpose of scientific work – improvement of measures for the early detection of diabetes mellitus and metabolic disorders in the high-risk group for its development in adolescents and the prevention of complications of this disease.

Materials and methods: In the department of therapy of the Scientific and Clinical Center for Maternal and Child Health Protection, among 900 children who received inpatient treatment between 2018-2020, 76 adolescents underwent a more thorough analysis in terms of diagnosis, prevention and treatment of diabetes mellitus. Of these, there were 40 girls and 36 boys. The patients were 12-15 years old. Observed patients underwent a glucose tolerance test, studies of glycated hemoglobin and insulin levels in the blood, as well as complete clinical studies (complete blood count, urine analysis, biochemical analyzes, ultrasound, ECG and X-ray studies). Some patients also underwent an electroencephalogram of the brain.

The indicators of quality of life and the level of compensation for carbohydrate metabolism were assessed on the basis of international questionnaires according to the recommendations of ADA, ISPAD (2009).

Overview of the results. When assessing the level of carbohydrate metabolism compensation, 23.4% of adolescents noted full compensation, 19.8% had subcompensation, and 56.8% had chronic decompensation.

The analysis of the results of the quality of life showed a significant difference in patients with compensation and decompensation of diabetes mellitus. That is, the longer the compensation, the higher the indicators of the quality of life of patients.

Fully compensated adolescents have much higher quality of life indicators, which allows them to be more active, with an interest in participating in school, in creative and sports activities. This, in turn, improves the physical, emotional, mental and social well-being of adolescents.

The analysis of indicators of the quality of life of children showed that the first year of illness with diabetes is the most difficult for them. Since, almost all patients with diabetes mellitus are under certain stress during the first year. During this period, it becomes necessary to carry out additional measures for the rehabilitation and treatment of emotional disorders.

Evaluation of the functional state of the brain of adolescents with diabetes and the diagnosis of cerebral disorders were carried out by electroencephalographic studies of the brain. Various cerebral disorders were found in 49.4% of patients.

Examination of patients with type 1 diabetes mellitus revealed the following cerebral disorders: autonomic dysfunction in 63.7% of patients, neurosis-like disorders in 36.3% of patients, disturbances of emotions and behavior in 43% of cases. Signs of depressive syndrome were diagnosed in 28% of children.

The revealed disorders could not in all cases be attributed to manifestations of diabetic encephalopathy, since in 25.1% of patients there were indications of the onset of neuropsychiatric symptoms. The frequency of cerebral disorders in adolescents with diabetes mellitus type 1 depended on the degree of compensation for carbohydrate metabolism.

Clinical manifestations of cerebral disorders in patients with optimal metabolic compensation were 1.6 times less common in comparison with subcompensation and 2 times less often than in patients with decompensated diabetes mellitus.

Along with the clinical manifestations of autonomic dysfunction, 58% of adolescents with type I of diabetes mellitus showed a high level of personal anxiety, which indicates their constitutional susceptibility to stress and a tendency to experience negative emotions much more sharply than children with a low level of anxiety.

In children with subcompensation and decompensation of diabetes mellitus, the level of personal anxiety was significantly higher (2.96 ± 0.24 points and 3.32 ± 0.35 points, respectively) than in children with optimal compensation for carbohydrate metabolism (2.04 ± 0.23 points).

Thus, in adolescents with diabetes mellitus type 1, metabolic parameters are a reliable factor in improving the quality of life. Patients who control their disease by themselves are able to fully compensate for metabolic disorders, just like healthy adolescents. Also this brings the quality of life of adolescents with diabetes mellitus closer to healthy people and increases the role of therapy.

Conclusions. The results found have created the possibility of developing individual and complex treatment, rehabilitation of patients with diabetes mellitus type 1, as well as the use of modern methods of insulin therapy, finding new, more effective ways of treating cerebral disorders, carbohydrate metabolism disorders.

კოგნიტური ფუნქცია კოსელეარულ იმულანტთა თუ სასხვა აკარატთა არამომარებელ და მომარებელ სენსაციებითებულ ბავშვებში:
ჩანსევავებები სტანდარტებისაზე ნორმალური ცოდნილობის თანაზოღვები

თეონა დევდარიანი, შოთა ჯაფარიძე,
 ნინო მაჯავაძე, ზურაბ ძევანიშვილი

ჩაჩავას კლინიკა, თბილისის სახელმწიფო სამედიცინო უნივერსიტეტი,
 აუდიოლოგის ეროვნული ცენტრი, თბილისი

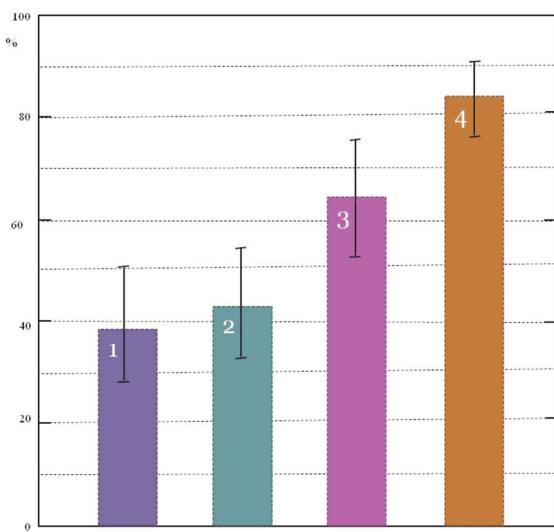
- ყოველი 1000-დან 0.5-5 ახალშობილს სენსონევრა-ლური ტიპის სმენის დაქვეითება აღნიშნება.
- ჯანდაცვის მსოფლიო ორგანიზაციამ სამი მარტი სმენაზე ზრუნვის, 25 თებერვალი კოსტლეარული იმპლანტაციის საერთაშორისო დღედ გამოაცხადა.

სხეის დაკვეითების რისკ-ფაქტორები

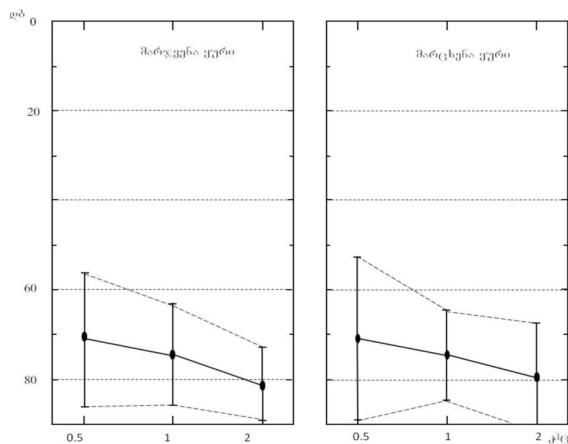
- ვირუსული ინფექცია (ციტომეგალოვირუსი);
- სამშობიარო ტრამგა;
- ნაყოფის ჰიპოენია;
- ჰიპერბილირუბინემია;
- დღენაკლუბლა;
- ამინოგლიკოზიდები;
- გენეტიკური ფაქტორები;
- მწეველობა;
- კვება;
- ხმაური.

**თანდაყოლილი ინფექციების
კლინიკური ნიშნები**

- მიკროცეფალია;
- კრუნჩვითი აშლილობა;
- ქორიორეტინიტი;
- მოტორულ და კოგნიტურ განვითარებაში ჩამორჩენა;
- სენსონევრალური ტიპის სმენის დაქვეითება.

რავენის ფერადი პროგრესული მატრიცის მაჩვენებელი (%-ებში) ცმვ-ის მატარებელ (I); ცმვ-ის არამატარებელ (2), ლოკოკინაში იმპლანტირებულ სმენადაქვეითებულ (3) და ნორმალური სმენის ბავშვებში. (4)

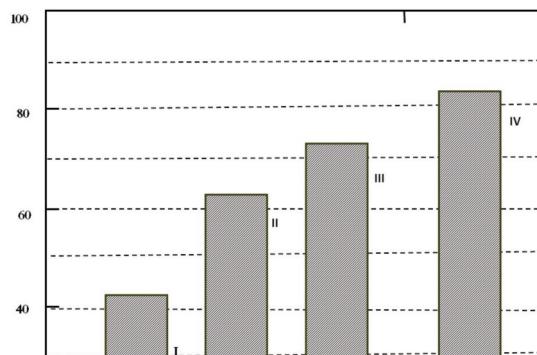
ცმვ-ის მატარებელ ბავშვთა ჯგუფში 0.5, 1, 2 კვიც სიხშირებზე მარჯვენა და მარცხენა ყურში ტლსპ-ის რეგისტრაციის მეთოდით განსაზღვრული სმენის ზღურბლთა საშუალო მაჩვენებლები (უწყვეტი ხაზი) 1 დადებითი და უარყოფითი სტანდარტული გა-დახრებითურთ (ტეხი-ლო ხაზის საბამისად საშუალო მაჩვენებლების ზემოთ და ქვემოთ 0).

კოგნიტური ფუნქცია

სმენადაქვეითებული ბავშვების კოგნიტური ფუნქცია რავენის ფსიქოლოგიური ტესტით ფასდებოდა.

რავენის მარტის დანართი

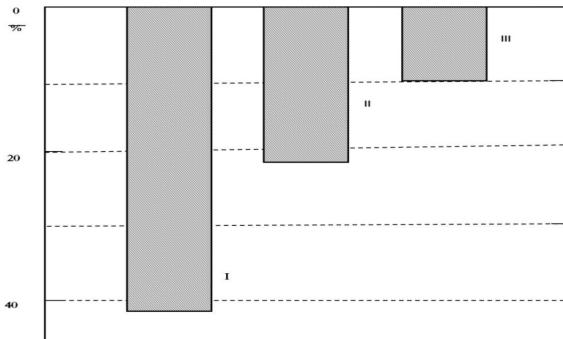
- სმენადაქვეითებული ბავშვები, სასმენი აპარატის და კოსტლეარული იმპლანტის არამომხმარებელი 42%;
- სმენადაქვეითებული ბავშვები სასმენი აპარატის მომხმარებელი 73%;
- სმენადაქვეითებული ბავშვები კოსტლეარული იმპლანტის მომხმარებელი 62%;
- ნორმალური სმენის ბავშვები: 83% .

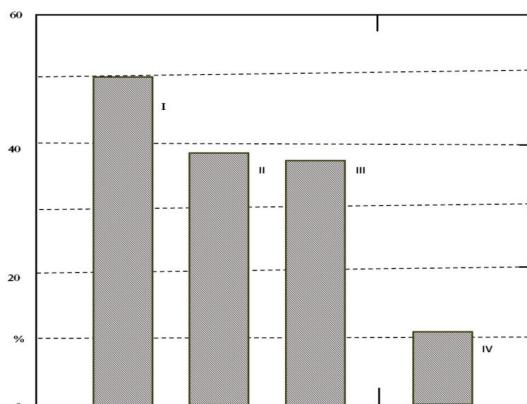
კოგნიტობის საშუალო მნიშვნელობები (%-ებში) კოსტლეარული იმპლანტის და სასმენი აპარატის არამომხმარებელ სმენადაქვეითებულ (I) კოსტლეარული იმპლანტის ან სასმენი აპარატის მომხმარებელ სმენადაქვეითებულ 2, 3 და ნორმალური სმენის (4) ბავშვებში.

ბავშვთა კარიოლოგია

31

განსხვავებები კოგნიტობის საშუალო მნიშვნელობებში (%-ებში) კოხლეარული იმპლანტის და სასმენი აპარატის არამომხმარებელ სტენადაქვეითებულ, (1)კოხლეარული იმპლანტის ან სასმენი აპარატის მომხმარებელ სმენადაქვეითებულ (2,3) და ნორმალური სმენის (0%)ბავშვებში.

კოგნიტობის ინდივიდუალური გაურიაბელობა I (%-ებში), კოხლეარული იმპლანტის და სასმენი აპარატის არამომხმარებელ სმენადაქვეითებულ (1); კოხლეარული იმპლან-

ტის ან სასმენი აპარატის მომხმარებელ (2,3) და ნორმალური სმენის ბავშვებში (4)

- სმენის მასობრივი სკრინინგი აღმოსავლეთ ევროპის ქვეყნებიდან პირველად საქართველოში 2006 წელს დაიწყო და დღემდე უწყვეტად მიმდინარეობს.

ახალშოგილთა სახენის სპრინტი

სახენის ჰაბილიტაცია

სასმენი აპარატი;
კოხლეარული იმპლანტი;
ვერბალური თერაპია;
მშობელთა ჩართულობა.

დასკვნები

მნიშვნელოვანია, სენსორევრალური ტიპის სმენაჩლუნების ადრეული გამოვლენა და დიაგნოსტიკა;
მნიშვნელოვანია, სასმენი აპარატის თუ კოხლეარული იმპლანტის დროული მოხმობა;
დროული ჰაბილიტაცია სმენადაქვეითებული ბავშვის ნორმალური ინტელექტუალური განვითარების აუცილებელი პირობაა.

რეზიუმე

კოგნიტური უსეპტია კოხლეარულ გაულანტია თუ სასხვ აარატოა არამომხმარებელ და მომხმარებელ სმენადაქვეითებულ ბავშვებში: განსხვავებები სტანდარტული სტანდარტული განვითარებისაგან ნორმალურსმენიან თანატოლებაში

**თეონა დევდარიანი, შოთა ჯაფარიძე, ნინო მანჯავიძე, ზურაბ კევანიშვილი
ჩახავას კლინიკა, თბილისის სახელმწიფო სამედიცინო უნივერსიტეტი,
აუდიოლოგიის ეროვნული ცენტრი, თბილისი**

შრომაში განხილულია კოგნიტური ფუნქცია კოხლეარულ იმპლანტთა თუ სასმენ აპარატთა არამომხმარებელ და მომხმარებელ სმენადაქვეითებულ ბავშვებში: განსხვავებები სტანდარტული საგანვითარებო ნორმალურსმენიან თანატოლებში და მიღებულია შესაბამის დასკვნები:

* მნიშვნელოვანია, სენსორევრალური ტიპის სმენაჩლუნების ადრეული გამოვლენა და დიაგნოსტიკა;

* მნიშვნელოვანია, სასმენი აპარატის თუ კოხლეარული იმპლანტის დროული მოხმობა;

* დროული ჰაბილიტაცია სმენადაქვეითებული ბავშვის ნორმალური ინტელექტუალური განვითარების აუცილებელი პირობაა.

SUMMARY

COGNITIVE FUNCTION IN NON-CONSUMER AND HEARING-IMPAIRED CHILDREN WITH COCHLEAR IMPLANTS OR HEARING AIDS: DIFFERENCES FROM STANDARDS IN NORMAL-SPEAKING PEERS

**TEONA DEVDRARIANI, SHOTA JAPARIDZE, NINO MANJAVIDZE, ZURAB KEVANISHVILI
Chachava Clinic, Tbilisi State Medical University, National Center of Audiology, Tbilisi**

The paper discusses cognitive function in non-consumer and hearing-impaired children with cochlear implants or hearing aids: Differences from standards in normal-speaking peers

And the relevant conclusions are reached:

- * Early detection and diagnosis of sensorineural hearing loss is important;
- * Timely recall of a hearing aid or cochlear implant;
- * Timely habilitation is a necessary condition for the normal intellectual development of a hearing-impaired child.

Droplets and contact transmission through the respiratory tract are the main transmission routes.

Susceptible crowd

The crowd is generally susceptible.

Protection, diagnosis and treatment of children with KD during the epidemic:

01. Hand hygiene should be done first.
02. Wear the mask correctly. Children's masks are children's N95 masks.
03. Pay attention to personal hygiene.
04. Try not to take public transportation.

Protection guidance for family members

Minimize outing activities, do not visit patients with suspected or confirmed COVID-19.

Children and all family members should observe fever, cough, chest tightness, shortness of breath, vomiting, diarrhea, fatigue and other symptoms.

Maintain regular ventilation and cleanliness of home windows. Surfaces of objects with high frequency contact should be cleaned and disinfected if necessary.

5. PROTECTION AND MONITORING OF CHILDREN WITH SUSPECTED OR CONFIRMED COVID-19 CASES OF KD

In this special case, children with fever need to undergo layer-by-layer screening to exclude COVID-19.

The diagnosis and treatment of children with fever in China is divided into three steps:

Sub-inspection

All children need to be sub-inspected by professional nurses.

Children's fever clinic

The nucleic acid test needs to be improved to exclude COVID-19;

SUMMARY

CLINICAL MANAGEMENT OF KAWASAKI DISEASE IN CHILDREN DURING COVID-19

JIALE WANG, FUYONG JIAO, SHENG ZHANG; JI MA; JING NI; JUYAN WANG; XIAOHONG LI; ZHILONG MU; WEI HAN; GAITAO HE; LEI MA; YALUN LIU; FUYONG JIAO (CHINA)

Novel Coronavirus (2019-NCOV) infection broke out in Wuhan, Hubei Province, China in December 2019. At present, it has spread to all over the country. Epidemiology shows that people are generally susceptible to this virus, and patients with basic diseases are high-risk groups with severe or critically ill diseases. Kawasaki disease will bring severe challenges to the diagnosis and treatment of children infected with 2019-NCOV due to their poor basic conditions. Combined with the clinical characteristics of Kawasaki disease in children with 2019-NCOV infection and the key points of diagnosis and treatment of Kawasaki disease, the clinical management suggestions of Kawasaki disease in children with 2019-NCOV infection were proposed for clinical reference.

At this special moment of the outbreak, the management of different groups of people, especially the proper management of underlying diseases, will significantly affect the outcome and prognosis of the disease. KD is a common underlying disease in children and adolescents. This disease is mucocutaneous lymph node syndrome. The principles of comprehensive prevention and control and individualized treatment should be grasped to stop the deterioration of the disease as early as possible and try to avoid the occurrence of critical COVID-19. In order to obtain a better prognosis. Up to now, the disease caused by 2019-nCoV infection is still in the stage of continuous understanding. Therefore, this management recommendation will be continuously improved according to the in-depth understanding of the disease by medical workers.

ication, 3 days after fever or the disappearance of acute symptoms, aspirin reduction, $3 \sim 5\text{mg}/(\text{kg}\cdot\text{d})$, lasts 2-3 months.

The similarity between KD and children's COVID-19 poses new challenges to the diagnosis and treatment of children with KD during the epidemic.

During COVID-19, we jointly investigated the diagnosis and treatment of children with KD in six centers, including Zhengzhou, Xi'an, Baoji, Hebei, Xianyang, Shenzhen, and Yulin. According to the following standards:

01. Expansion

diameter $\geq 2.5\text{SD}$

02. Small aneurysm

ocalized dilation shows an inner diameter $\leq 4\text{ mm}$

03. Moderate aneurysm

neurysm inner diameter $>4\text{ mm}$ and $<8\text{ mm}$

04. Giant aneurysm

an aneurysm with an inner diameter of 8 mm
z score ≥ 10 .

SUMMARY

At this particular moment of the outbreak, the management of different populations, especially the proper management of basic diseases, will significantly affect the outcome and prognosis of the disease.

To achieve a better prognosis, it is necessary to grasp the principles of its comprehensive prevention and control and individual treatment, to block the deterioration of the disease as early as possible, and to avoid the occurrence of severe COVID-19.

Therefore, this management recommendation will be continuously improved based on the deepening of the medical workers' knowledge of the disease.

ზოგიერთი დაავადების მახაჯანტი სკოლაში

ნანა პერძერაძე
დოქტორი მედიცინაში და საზოგადოებრივ ჯანდაცვაში, პროფესიონალური უნივერსიტეტის უნივერსიტეტი, თბილისის ღია უნივერსიტეტი, საქართველო-ამერიკის უნივერსიტეტი, კავკასიის საერთაშორისო უნივერსიტეტი, თბილისის ჰუმანიტარული უნივერსიტეტი.მრავალპროფილური კლინიკა „ბაიები“ სედიატრი

სკოლა – საქართველოში, ისე როგორც მსოფლიოს მრავალ ქვეყანაში, ბავშვთა ჯანმრთელობაზე ზრუნვა ეროვნული პოლიტიკის ერთ-ერთი მთავარი პრიორიტეტია.

აღმოსავლეთ ევროპაში, ყაზახეთის დედაქალაქ ალმა-ატაში, 1978 წელს, ჯანმრთელობის მსოფლიო ორგანიზაციისა და გაეროს ბავშვთა ფონდის ეგიდით ჩატარდა კონფერენცია, სადაც ნარმოდგენილი იქნა პირველადი ჯანდაცვის კონცეფცია. მტკიცებულებებზე დაყრდნობით, მეცნიერთა მიერ, დადასტურებულია, რომ კარგად ორგანიზებული პირველადი ჯანდაცვის სისტემის მოქმედების პირობებში ჯანდაცვის დანახარჯები მცირდება, ხოლო მოსახლეობის – ბავშვთა და მოზრდილთა ჯანმრთელობის მაჩვენებლები მთელ პოპულაციაში უმჯობესდება. სწორედ პირველადი ჯანდაცვის დონეზე არსებული სამედიცინო, პრევენციული და სამედიცინო -საგანმანათლებლო სერვისების მიწოდებას ახორციელებს სკოლის სამედიცინო სამსახურები.

სკოლას არამხოლოდ საგანმანათლებლო ფუნქცია აქვს, არამედ სკოლა არის ის ჯანსაღი გარემო, სადაც ბავშვებს უნდა განუვითარდეს თვითმოვლის, საკუთარ და სხვათა ჯანმრთელობაზე ზრუნვის უნარ-ჩვევები. სკოლის როლი ბავშვთა ჯანმრთელობაში მნიშვნელოვანია, რაც აისახა ჯანმოს მიერ მოწოდებულ ოტავის დეკლარაციაში, 1986 წელს, სახელწოდებით: „ჯანმრთელობის ხელშემწყობი სკოლები“.

ცოტა რაზისტორიდან – საქართველოში, დამოუკიდებლობის მოპოვების შემდეგ, სკოლის ექიმის/ექთანი/კვალიფიციური სამედიცინო პერსონალი ხანგრძლივი დროს განმავლობაში არ იყო სკოლებსა და უმაღლეს სასწავლებლებში; „სკოლის ექიმის ინსტიტუტი“ სრულიად გაქრა სკოლიდან და ხშირად ასოცირდებოდა, „სემაშკოსეულ – საბჭოურ პერიოდთან“, თუმცა მრავალი სწორად მოაზროვნე პიროვნების რეკომენდაციით, ბრძოლითა და აქტივობით სკოლას ექიმი დატოვუნდა.

2014 წლის სეტემბერში დაიწყო შერჩეულ სკოლებში, სამედიცინო კაბიეტის ფუნქციონირება საპილოტე რეჟიმში, პროგრამის განხორციელება სახელწოდებით: „ზოგადსაგანმანათლებლო დაწესებულებების (საჯარო სკოლის) ტერიტორიაზე სამედიცინო კაბიეტის ფუნქ-

ციონირებისა და სკოლის ექიმის საქმიანობის ქვეპროგრამა“.

სკოლის ექიმის საქმიანობის ქვეპროგრამის მიზანი იყო სკოლის მოსწავლეთათვის ჯანსაღი და უსაფრთხო გარემოს შექმნა, საჭიროების შემთხვევაში პირველადი და გადაუდებელი სამედიცინო დახმარების აღმოჩენა, პრევენციული ღონისძიების განხორციელება, სანიტარული და ჰიგიენური ნორმების დაცვის ღონისძიებებით. ინფორმაციის მიწოდება იმუნიზაციის შესახებ; მწვავე ინფექციური დაავადებების თავიდან აცილება და ქრონიკული დაავადებების ხელის შეწყობა.

საპილოტე პროგრამამ უდაოდ მნიშვნელოვანი როლი შეასრულა სკოლის ექიმის როლისა და მნიშვნელობის აღორძინებაში და მოამზადა საფუძველი ზოგადი განათლების შესახებ კანონში ცვლილებებისათვის.

30/03/2021 საქართველოს კანონი „ზოგადი განათლების შესახებ“ საქართველოს კანონში ცვლილების შეტანის თაობაზე – მუხლი 1. „ზოგადი განათლების შესახებ“ საქართველოს კანონში (საქართველოს საკანონმდებლო მაცნე, №№ №20, 04.05.2005, მუხ. 143) შეტანილ იქნეს შემდეგი ცვლილება:

2. 33-ე მუხლის: ა) პირველ ფუნქცის დაემატოს შემდეგი შინაარსის „ე1“ ვებუნქტი:

„ე1) მოსწავლეთა ჯანმრთელობის დაცვისა და მათი სრულყოფილი განვითარებისათვის უზრუნველყოს ზოგადსაგანმანათლებლო დაწესებულებაში/სკოლაში სამედიცინო მომსახურების სივრცის (კაბიეტი/ჟუნქტი) ფუნქციონირებისათვის შესაბამისი პირობების შექმნა.“

ზოგადი განათლების შესახებ“ საქართველოს კანონი მუხლი 33. ზოგადსაგანმანათლებლო დაწესებულების ვალდებულებები და უფლებამოსილებანი- 1. ზოგადსაგანმანათლებლო დაწესებულება ვალდებულია:

ე) უზრუნველყოს ჯანმრთელობის დაცვის ღონისძიებების განხორციელება საქართველოს ოკუპირებული ტერიტორიებიდან დევნილთა, შრომის, ჯანმრთელობისა და სოციალური დაცვის სამინისტროსთან ერთად;

ე 1) მოსწავლეთა ჯანმრთელობის დაცვისა და მათი სრულყოფილი განვითარებისათვის უზრუნველყოს ზოგადსაგანმანათლებლო დაწესებულებაში/სკოლაში სამედიცინო მომსახურების სივრცის (კაბიეტი/ჟუნქტი) ფუნქციონირებისათვის შესაბამისი პირობების შექმნა;

ამრიგად, თუ ადრე არსებული კანონით, სკოლა მხოლოდ უფლებამოსილი იყო უზრუნველეყო სკოლის ტერიტორიაზე სამედიცინო ჟუნქტის არსებობა, 30.03.2021. განათლების კანონში განხორციელებული ცვლილებებით, არსებული ნორმით, სკოლა გახდა ვალდებული გატაროს ჯანდაცვის ღონისძიებები.

რა ევალება სკოლის ექიმს – სკოლის ექიმი უნდა ადგენდეს სკოლის მოსწავლეთა მენიუს ასაკის შესაბამისად, აწვდიდეს რეკომენდაციებს საკვების უსაფრთხოების შესახებ, ასევე ახორციელებდეს კვების ბლოკის სანიტარულ-ჰიგიენური კონტროლს; მეთვალყურეობას უნდა უწევდეს სკოლის სივრცეში სანიტარული ნორმების დაცვას; უშუალოდ უნდა ახორციელებდეს მოსწავლეთა ჰიგიენური განათლებას და/ან მონაწილეობდეს, ექიმის

ბავშვთა კარლიტობის

35

საათის“ კურიკულუმის შედგენაში. მას ევალება გასცეს რეკომენდაცია მოსწავლის ფიზიკურ აქტივობაში მონა-ნილების მისაღებად (დაშვება, შეზღუდვა).

როგორ უნდა მოქმედოს სამედიცინო ოთახი სკოლებში? – სკოლის სამედიცინო კაბინეტის ლოკაცია უნდა იყოს მოსახერხებელი, ადვილად მიღწევადი, თვალსაჩინო, სადაც იქნება განთავსებული გადაუდებელი სამედიცინო დახმარებისათვის საჭირო მინიმალური აღჭურვილობა, შესაბამისი მედიკამენტები, პირველი დახმარების ინსტრუქცია, ხელსაბანი, ანგისეპტიკური სენარი; ხელის ჰიგიენის ინსტრუქცია. სამედიცინო ტახტი სხვადასხვა ასაკის ბავშვთა გასასინჯვად; მაგიდა, სააფთიაქ კარადა მედიკამენტებისათვის სათანადო ტემპერატურის უზრუნველყოფით, სამედიცინო სასწორი; სიმაღლის საზომი;; თერმომეტრი (ბი); ფონენდოსკოპი, შპადელი (ბი) და სხვ. თუმცა თუ გავითვალისწინებთ რამოდენიმე ქრონიკულ დაავადებას (ასთმა, დიაბეტი, ეპილეფსია), რომელთა გამოვლინებაც შეიძლება მოხდეს სკოლაში ყოფნის პერიოდში, საჭირო აღჭურვილობისა და მედიკამენტების ნუსხა გაიზრდება.

დღეს არსებული ეპიდემიოლოგიური სიტუაციიდან გამომდინარე სავალდებულო რეკომენდაციის დაემატა COVID-19-ით ინფექციის საწინააღმდეგო ლონისძიებები.

სკოლის ექიმი სკოლის გუნდის საჭირო წევრია! ამრიგად, სკოლის ექიმი სულაც არ არის საბჭოური სიმბოლკის ექვივალენტი; მაგალითად, სკოლის ექიმი/ექთანი ევროპის განვითარებული ქვეყნების სკოლის მართველ გუნდთან ერთად უზრუნველყოფა სკოლის მოსწავლეთა პრევენციულ თუ სამკურნალო მედიცინას, ანუ სკოლის გუნდის საჭირო წევრია!

ზოგიერთი გადაუდებელი სამედიცინო მდგომარეობის მართვა სკოლში – სკოლის სამედიცინო პერსონალის საქმიანობის სტანდარტი და სამედიცინო მომსახურების სივრცის ფუნქციონირების წესში სასურველია შევიდეს ზოგიერთი დაავადების მართვის უნარ-ჩვევების ფლობა. მაგალითად ასთმა, აშშ-ში 30 მოსწავლიდან 3 აქცა ასთმა.

მოსწავლე დიდ დროს ატარებს სკოლაში და დაავადების სპეციფიკიდან გამომდინარე, შესაძლებელია სწორედ სკოლაში ყოფნის პერიოდში ჰქონდეს ჯანმრთელობის მდგომარეობის გაუარესების ეპიზოდები.

საფრთხეები - საკლასო ოთახის დასასურვთავებლად გამოყენებული ქიმიური სანმენდი საშუალებები ან ის მასალები რაც გამოიყენება სასკოლო დგამის დასამზადებლად,

საბუნების მეტყველო დასციპლინების სწავლებისას, მაგალითად ქიმიის პრაქტიკულ მეცადინეობებზე გამოყენებული მასალები, ნებისმიერი პარფუმი, რომელსაც გამოიყენებს სასკოლო პერსონალი, სკოლის სივრცეში ასევე შეიძლება იყოს კარშიდა ალერგენების მსგავსი ასთმის ტრიგერები; ასევე ბავშვს შეიძლება შინ დარჩეს ხანმკლე მოქმედების ბეტა-2- აგონისტი და საჭიროების შემთხვევაში თან არ ჰქონდეს.

ასთმისადმი მეგობრულად განხყობილი სკოლა – ასთმისადმი მეგობრული/ კეთილგანხყობილი სკოლები, ის სკოლებია, რომლებიც ცდილობენ შექმნან უსაფრთხო და ხელშემყრებო სასწავლო გარემო ასთმით დაავადებული მოსწავლებისთვის.

მათ აქვთ სათანადო პოლიტიკა და პროცედურები, რომლებიც მოსწავლეს საშუალებას აძლევს წარმატებით მართონ თავიანთი ასთმა სკოლის პირობებში.

ასთმის მართვის პროგრამა სკოლაში მოიცავს:

1. მჭიდრო კავშირის დამყარება ასთმის მართვის კლინიკუსტებთან სათანადო და მიმდინარე სამედიცინო დახმარების უზრუნველსაყოფად.

2. სამიზნე ანუ ასთმით დაავადებული მოსწავლების იდენტიფიცირება ვისაც ყველაზე მეტად ესაჭიროება ხშირი სამედიცინო ჩარევა.

3. ადმინისტრაციამ უნდა შექმნას ენთუზიასტთა გუნდი, რომელშიც უნდა იყოს სკოლის ექიმი/ ექთანი.

4. საჭიროა კოროდინირებული, მრავალკომპონენტიანი და კოლაბორაციული მიდგომა, რომელიც მოიცავს სკოლის საექტონო/საექიმო მომსახურებას, მოსწავლეების სწავლება ასთმის შესახებ და სკოლის პერსონალის პროფესიულ განვითარებას.

5. ასთმით დაავადებულ მოსწავლებს უნდა მიეროდოს სათანადო სამედიცინო მომსახურება სკოლაში, უზრუნველყონ მოსწავლეების მიერ მედიკამენტების მიღება და მათი შესაბამისი გამოყენების სწავლება.

6. უზრუნველყონ ასთმით დაავადებული მოსწავლეების სწავლება ასთმის შესახებ; მიეროდოს მოსწავლეებს, სკოლის გუნდს, მშობელებსა და ოჯახს ინფორმირებისა პროგრამის შესახებ.

7. უზრუნველყონ უსაფრთხო და ჯანსალი სასკოლო გარემო ასთმის ტრიგერების / გამომწვევების შესამცირებლად

8. უზრუნველყონ ასთმით დაავადებული მოსწავლეებისათვის უსაფრთხო და სასიამოვნო ფიზიკური სწავლებისა და აქტივობების შეთავაზება.

9. პროგრამის შეფასებისა და შედეგების გაზომვის მხარდაჭერა.

ასთმის სამოქმედო გეგმა - ასთმით დაავადებული მოსწავლისათვის უნდა შემუშავდეს ასთმის სამოქმედო გეგმა, რომელიც უნდა იყოს კონფიდენციალური, ამასთან ექიმის / ექთნის/სკოლის უფლებამოსილი გუნდისათვის უნდა იყოს ხელმისაწვდომი;

უნდა მოიცავდეს ყოველდღიური მართვის გზამკელევეს:

რა წამალი უნდა მიიღოს მოსწავლემ ყოველდღიურად, კონკრეტული სახელების და დოზების მითითებით. (აღნიშნული ინფორმაციის მიღება ხდება პირად ექიმთან შეთანხმებით ან მშობლების მიერ მინოდებული წერილობითი ინფორმაციით (ცნობა გაცემული მკურნალი ექიმის მიერ);

რა ზომები უნდა იქნას მიღებული გარემოს ფაქტორების (ტრიგერების) კონტროლის მიზნით, რომლებიც აუარესებენ მოსწავლის ასთმას.

უნდა იქნას გამოვლენილი ტრიგერები და უზრუნველყავონ მათი მოშორების სკოლის სივრციდან; უნდა იმსჯელონ ტრიგერების ექსპოზიციის შემცირების გზებზე;

სკოლის ექიმს უნდა ჰქონდეს ასთმის კლინიკური ნიშნების ამოცნობის კომპეტენცია:

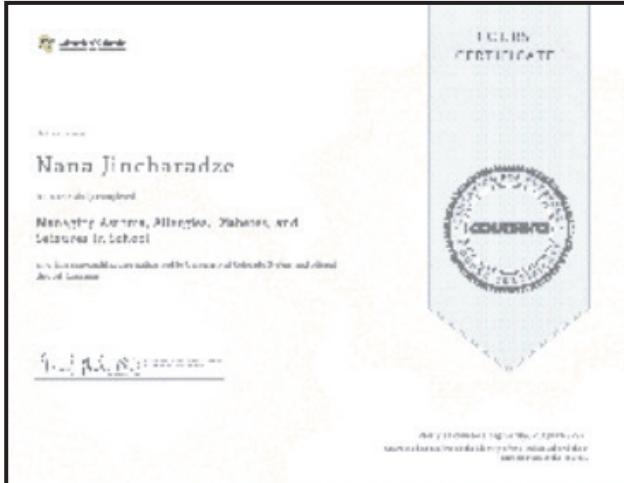
– კლინიკური ნიშნების, სიმპტომების გამოცნობა, რაც მიუთითებს ასთმის გაუარესებაზე.

– რა მედიკამენტები და რა დოზებით უნდა იქნას მიღებული ასთმის გაუარესების ნიშნების საპასუხოდ.

– რა სიმპტომები და მაჩვენებლები მიუთითებს გადაუდებელი სამედიცინო დახმარების აუცილებლობაზე.

ბაზესთა კარლიოლოგია

აღმინისტრაციული საკითხები:

– სასწრაფო დახმარებისათვის საჭირო ტელეფონის ნომრების ცოდნა, კერძოდ, ასთმის დიაგნოზის მოსწავლის პირადი ექიმის, გადაუდებელი დახმარების განცოფილების, პიროვნების, ვინც უზრუნველყოფს მოსწავლის სწრაფ ტრანსპორტირებას სამედიცინო დახმარებისთვის.

– სამედიცინო მომსახურების მიმწოდებელის და მშობელის ან კანონიერ მეურვის მიერ წერილობითი უფლებამოსილება მოსწავლისათვის ასთმის სამკურნალო საშუალებების ტარების და თვითმართვისთვის.

– წერილობითი უფლებამოსილება უნდა მიეცეს სკოლას (ექიმი/ექთანი/სხვა უფლებამოსილი პირი) მოსწავლის ასთმის მართვისათვის მედიკამენტების გამოყენების შესახებ.

სასკოლო სერვისის მომლოდებლების როლი ასთმის მოვალეობის:

ასთმის დიაგნოზის მქონე თითოეული მოსწავლისათვის ასთმის აქტივობის გეგმის შევსება და შესაბამი-

სი მედიკამენტების (SABA, LABA) უზრუნველყოფა უნდა მოხდეს სკოლაში.

სკოლის ექიმმა უნდა უზრუნველყოს:

ასთმით დაავადებულ მოსწავლეთათვის სიმპტომთა სწარაფი შემსუბუქების მედიკამენტების სწრაფი და იოლი ხელმისაწვდომობა.

ასთმის შეტევის ნიშნების და სიმპტომების ამოცნობა და შესაბამისი საპასუხო მოქმედება, დაუყონებლივი მკურნალობა, მოსწავლის ინდივიდუალური ასთმის აქტივობის გეგმის მიხედვით შესაბამისი მედიკამენტების, შესაბამისი დოზით ადმინისტრირება.

მოსწავლის გამოკითხვა სუბიექტური ჩივილების გადამოწმება (ხველა, ვიზინგი, გაძნელებული სუნთქვა, გულმკერდის ტკივილი, შებოჭილობა, Low peak Flow). მდგომარეობის სწრაფი შეფასება, სასწრაფოში დარეკვა, მოსწავლის დამშვიდება, კომფორტის შექმნა, დახმარება, არ უნდა დატოვონ მარტო. უნდა უმკურნალონ სიმპტომებს; მიეხმარონ მოსწავლეს საინჰალაციო სწრაფი აქტივობის ბეტა 2 აგრინისტების გამოყენებაში. უნდა დაურეკონ მშობლებს

გაიმეორე SABA 20 წუთში, თუ სიმპტომები გრძელდება ან კვლავ განმეორდა.

რეკომენდაცია

1. შემუშავდეს განათლების სამინისტროსა და ჯანდაცვის სამინისტროსთან ერთად სკოლის ექიმის მომზადების /გადამზადების გეგმა აღნიშნული გამოწვევების გათვალისწინებით.

2. შეიქმნას ასთმის მართვის სასერთიფიკაციო მოქლევადანი კურსი ოჯახის ექიმის/პედიატრის სერთიფიკატის მქონე სკოლის ექიმისათვის

3. შეიკრიბოს ციფრული მონაცემები ასთმის გავრცელების შესახებ ბაგშვებში

4. თითოეულ სკოლას დაევალოს წარმოადგინოს მოსწავლეთა ჯანმრთელობის ცნობის მიხედვით რამდენი მოსწავლე ყავას ასთმის დიაგნოზით.

5. განისაზღვროს მედიკამენტებირომელიც იქნება სკოლაში შენახვის სათანადო პირობების ლოჯისტიკის დაცვით.

რეზიუმე

ზოგიერთი დაავადების მოვალეობის სკოლაში

ნანა ჯინჯარაძე

დოქტორი მედიცინის და საზოგადოებრივ ჯანდაცვაში, პროფესორი

ევროპის უნივერსიტეტი, თბილისის ლია უნივერსიტეტი, საქართველო-ამერიკის უნივერსიტეტი, კავკასიის საერთაშორისო უნივერსიტეტი, თბილისის ჰუმანიტარული უნივერსიტეტი. მორავალპროფილური კლინიკა „ბაიები“ პედიატრიკულის ექიმი უნდა ადგენდეს სკოლის მოსწავლეთა მენიუს ასაკის შესაბამისად, ანვდიდეს რეკომენდაციებს საკვების უსაფრთხოების შესახებ, ასევე ახორციელებდეს კვების ბლოკის სანიტარულ-პიგიენური კონტროლს; მეთვალყურეობას უნდა უნევდეს სკოლის სივრცეში სანიტარული ნორმების დაცვას; უშუალოდ უნდა ახორციელებდეს მოსწავლეთა პიგიენური განათლებას და/ან მონაბილეობდეს „ექიმის საათის“ კურიკულურის შედგენაში. მას ევალება გასცეს რეკომენდაცია მოსწავლის ფიზიკურ აქტივობაში მონაბილეობის მისაღებად (ფაშვება, შეზღუდვა).

SUMMARY

SOME DISEASE MANAGEMENT IN SCHOOL

NANA JINCHARADZE

Doctor in Medicine and Public Health, Professor European University,
Tbilisi Open University, Georgia-American University, Caucasus International University,
Tbilisi Humanities University. Multi-profile Clinic "Baiebi" Pediatrician

The school doctor should determine the age of the school menu of the students, make recommendations on food safety, as well as carry out sanitary-hygienic control of the food block; Supervision of the sanitary norms in the school space should be supervised; Must be directly involved in the hygiene education of students and / or participate in the development of the "Doctor Hour" curriculum. It is required to recommend the student to participate in physical activity (admission, restriction).

ორიგინალური სტატიების აბსტრაქტები ABSTRACTS OF ORIGINAL ARTICLES

(INTERNATIONAL JOURNAL OF PEDIATRIC CARDIOLOGY N 1 .2021.)

<http://sppf.info/pdf/cardio-int-2021-1.pdf>

CLINICAL-INSTRUMENTAL CHARACTERIZATIONS OF CARDIOVASCULAR SYSTEM DURING SOME CONGENITAL, INFLAMMATORY AND ACQUIRED NONINFLAMMATORY DISEASES IN CHILDHOOD AND POSSIBILITIES OF THE INVOLVEMENT OF PREPARATION GA-40 IN THE TREATMENT

NINO JOBAVA, MD, PH.D; GEORGE CHAKHUNASHVILI,
Doctor of Medical Sciences, Professor. Tbilisi State Medical University (Tbilisi, Georgia)

Vegetative cardiovascular dystony, myocardial dystrophy, cardiopathy, nonrheumatoid carditis - these are diseases, which require a timely diagnostics, treatment and prophylaxis in childhood in order to avoid complications and difficulties in future.

It is well-known that at present such diseases as atherosclerosis, cardiosclerosis, cardiac ischemic disease, myocardial infarction, etc. are very rare. But probably it is necessary and timely to pay attention to children of that risk-groups (risk groups of atherosclerosis, cardiac ischemic disease, myocardial infarction), which require dispensary and corresponding prophylaxis. Proceeding from above-said and according to thorough analysis of data of some authors (G. Chakunashvili, K. Chakunashvili, N. Ubergi, P. Kherkeulidze, N. Jobava) it should be outlined 5 stages of prophylaxis of atherosclerosis and cardiac ischemic disease:

I stage - manifestation of risk-factors: anamnesis, anthropometry, measuring of arterial pressure, estimation of nutrition regime, investigation of emotional tone. It is important to note about children pre-maturity (if it is possible) and its character, suffered diseases in childhood (nonrheumatoid carditis, rheumatoid arthritis, myocardial dystrophy, cardiopathy, vegetative cardiovascular dystony, mitral valve prolapse, congenital heart disease (it should be mentioned if a patient was subjected to the surgery and when), tonsillogenous cardiopathy, etc. - is performed by a district pediatrician and school physician.

II stage - complex estimation of vegetative nervous system - reactivity, maintenance of vegetative action (methods, cardiointervalography, clinoorthostatic tests), determination of cholesterol and triglyceride levels in blood plasma by means of deter-

mination of different changes of ST segment and T wave (of course, taking into account age peculiarities) - is performed by a district pediatrician, cardiorheumatologist or cardiologist.

III stage - in the conditions of hospital a deep, complex clinical-instrumental investigation of cardiovascular system by means of cholesterol distribution in lipoprotein fractions, investigation of hemostasis and fibrinolysis system. Indications for the study of this stage appear to be a content of cholesterol level above 4,4 mmol/l, triglycerides - above 0,79 mmol/l, vegetative cardiovascular dystony and different versions of clinoorthostatic tests, taking into account form of ST segment, its J error and by determination of T wave height and depth (is performed by children cardiologists).

IV stage - a rational nutrition dietary regime, timely health-resort seasonal treatment together with rehabilitation measures (if the latter is necessary), immunorehabilitation of children in risk-groups, etc.

V stage - to outline and perform preventive measures together with governmental and NGO (centers, associations, etc.) - is carried on by leading clinics using the programs of disease diagnostics, planned by scientific-analytical group.

Thus, only rationally organised, individual prophylactic measures commenced at the earlier stage are able to move the development of cardiac ischemic disease to relatively distant age group.

Key words: CARDIOVASCULAR SYSTEM, PREPARATION, THE TREATMENT, mitral valve prolapse (MVP), Atherosclerosis, ECG- ST segment and T wave, Vegetative-cardiovascular dystony (VCD), Cardiac ischemic disease.

UPDATE RESEARCH OF KAWASAKI DISEASE

FUYONG JIAO,

The Center for Kawasaki Disease of Shaanxi province Shaanxi provincial people's hospital

YAO JING XIAN,

Medical College Master of Clinical Medicine

WEI YU XI'AN,

Medical College Clinical Medicine (Pediatrics) Class 1401

Corresponding Author : Fuyong Jiao
E-mail: 3105089948@qq.com

Kawasaki disease is an acute, self-limited vasculitis of unknown etiology, which mainly occurs in infants and children. The target organs of Kawasaki disease are coronary arteries and other cardiovascular structures. The initial manifestations of Kawasaki disease are high fever, inflammation of skin and mucosa, and enlargement of cervical lymph nodes. About 25% of children who are not treated with intravenous immunoglobulin during the acute phase of the disease will develop coronary artery aneurysms. Nowadays, Kawasaki disease has replaced rheumatic fever as the

main cause of acquired heart disease in children in developed countries. However, there is still no specific diagnostic test, echocardiography is still the main diagnostic method of coronary artery involvement in children with Kawasaki disease, and risk stratification assessment is carried out according to Z value to assist in the short-term and long-term diagnosis and treatment of Kawasaki disease. In the aspect of treatment, there are reports on the application of corticosteroids, infliximab, cyclosporine, methotrexate, interleukin receptor blockers and so on.

THE NEW RELATIONSHIP BETWEEN KAWASAKI DISEASE AND MIS-C

FUYONG JIAO,

Children hospital of Shaanxi Provincial People's Hospital, Xi'an, China

XIAOJIN DING,

Children hospital of Shaanxi Provincial People's Hospital, Xi'an, China

HAOTIAN XU,

Dept of pediatrics, Heyang County Hospital, Shaanxi Province, China

JIALE WANG,

Class 4 of Master, Xi'an Medical University

KARIM ELAKABAWI,

Dept of Cardiology, Benha university, Egypt

HO-CHANG KUO,

Ho-Chang Kuo, Kaohsiung Chang Gung Memorial Hospital, Taiwan

Corresponding author:
E-mail: dr.hckuo@gmail.com
E-mail: 3105089948@qq.com
Kaohsiung Chang Gung
Memorial Hospital, Taiwan
Jiao Fuyong, Children hospital
of Shaanxi Provincial People's Hospital,
Xi'an, China

Kawasaki disease (KD) is a childhood disease associated with serious coronary artery complications. It is the most common cause of pediatric acquired heart disease in developed countries and is increasingly reported from many developing countries. The etiology of KD is still uncertain; interaction between a genetic predisposition and several environmental and immunological factors has been hypothesized. The Centers for Disease Control and Prevention reported that many children with MIS-C were infected with the new coronavirus or had close contact with people with the new coronavirus. Children with MIS-C show symptoms similar to severe cases of Kawasaki disease. An early discussion of similarities and differences between the novel coronavirus and Kawasaki disease was initiated towards the end of

March 2020 between Dr. Karim Elakabawi, Benha university, Egypt; Prof. Manuel Katz, the chairman of the global CIP, Israel; and Prof. Jiao Fuyong, the head of the Center of Kawasaki disease diagnosis and treatment, shaanxi province, China. The three doctors discussed their strong observations about the epidemiologic distribution of KD cases and global affection of the Corona viruses family: SARS, MERS, and the most recently COVID-19. This article mainly summarizes the similarities and differences between KD and MIS-C.

Key words: Kawasaki disease (KD) COVID-19 Children's Multiple System Inflammatory Syndrome(MIS-C) similarities differences

FEVER CLINIC: THE FIRST LINE OF PREVENTION AND CONTROL COVID-19 IN CHINA

XIANGLONG DUAN, LIANG SHAN, LIU PENG, JIAO FUYONG*,

*Department of Clinical Medicine,
Shaanxi Provincial People's Hospital*

OMAR MOHAMUD HASSAN, RUI LI,

Department of Pediatrics and Child Health, Xiangya second hospital, Central South University, Changsha, Hunan Province, People's Republic of China.

YUXIAN ZHANG,

Children's Hospital, Shaanxi Provincial People's Hospital of Xi'an Jiaotong University, Xi'an, People's Republic of China

YINGYING YANG,

Xi'an Medical University, Xi'an, People's Republic of China

Correspondence author: Jiao Fuyong;
E-mail: 3105089948@qq.com

Objective: To establish a fever clinic for the effective control and interruption of COVID-19 transmission in hospitals.

Methods: By referring to literature and various materials, specific and feasible methods were summarized from the aspects of setting up, site selection, layout, ventilation, disinfection and isolation system, staff configuration, and workflow of fever clinic. **Results:** During the COVID-19 outbreak, the fever clinic

played an essential role in effectively controlling and reducing the hospital's transmission and infection. **Conclusion:** The existence of a fever clinic is popular and necessary, and it should be continuously improved to make it play a more significant role in the critical moment.

Keywords: Fever clinic, COVID-19, China

THE CURRENT SITUATION OF CONVENTION ON THE RIGHTS OF THE CHILD IN CHINA IN RECENT 30 YEARS

FUYONG JIAO,

Children's Hospital, Shaanxi Provincial People's Hospital, xi'an China

JIALE WANG,

Xi'an medical university

HAOTIAN XU,

The Hospital of Heyan county, shaanxi province, China

WEN HUI,

Department of Pediatrics, Chang 'an Hospital, Xi'an China

It has been 30 years since the United Nations promulgated the Convention on the Rights of the Child on November 20, 1989. That is a global convention. In the past 30 years, it has become a widely accepted legal regulation for the protection of children's survival and development. On November 20, 2012, the 20th anniversary of the China's accession to the UN Convention on the Rights of the Child was ceremoniously held in the Great Hall of the People's Republic of China [1]. In the 20 years since joining the UN Convention on the Rights of the

Child, China has made a historic achievements in the development of its Children cause. From 1992 to 2012, China's under-five mortality rate dropped from nearly 60 per thousand to 13.1 per thousand. At present, the net enrollment rate of primary School-age has reached 99.7% [2]. It plays an important role in promoting the health and development of children in China.

Keywords: Children's Right, Promoting Development, Convention, Protection.

RESEARCH PROGRESS OF ANGIOTENSIN-CONVERTING ENZYME 2 IN COVID-19 IN CHILDREN

JIAO FUYONG,

Xi'an Medical University, Xian, 710068

LIU JING,

Department of Pediatrics, Shanxi Provincial People's Hospital, Xian Shanxi, 710001

Corresponding author: Jiao Fuyong
E-mail: 3105089948@qq.com

With the prevalence of SARS-CoV-2, 2019 in the world, the number of children infected with SARS-CoV-2, 2019 is increasing. Through angiotensin-converting enzyme 2 (ACE2) as one of the binding sites of SARS-CoV-2 infection, studying the role of ACE2 in the process of novel coronavirus infection is helpful to understand its pathogenic mechanism, better develop drugs, provide reference for the prevention and treatment of COVID-19 in

children, and start treatment as soon as possible. This paper summarizes the clinical characteristics of COVID-19's children and the role of ACE2 in the process of SARS-CoV-2 virus infection, aiming to provide reference for clinical diagnosis and treatment.

key words: SARS-CoV-2; Coronavirus Disease 2019 (COVID-19); angiotensin-converting enzyme (ACE)2

RESEARCH PROGRESS OF POST-TRAUMATIC STRESS DISORDER (PTSD) IN CHILDREN AND ADOLESCENTS

WENYAN JIAO,

Psychological department, shaanxi Provincial people's Hospital. Xi'an China

TUNGALA OSGONBAATAR,

Association of Pediatric Researchers of Mongolia

WEN HIE,

Department of Pediatrics, Chang'an Hospital, Xi'an China

Post-traumatic stress disorder (PTSD) in Children and teenagers is a disease that seriously affects children's physical and mental health. in this paper, the etiology, clinical manifestation, diagnosis and treatment methods and espe-

cially the clinical medication, cognitive, psychological treatment and prevention were summarized, hope to have promote role for diagnosis and treatment and children's health.

A RESEARCH PROGRESS ON THE PATHOGENESIS OF JUVENILE IDIOPATHIC ARTHRITIS

FUYONG JIAO,

Children's Hospital, 3rd Affiliated Hospital of Xi'an Jiaotong University

CUIXIANG XU,

Shaanxi Provincial Key Laboratory of Infection and Immune Diseases

JING YUAN,

Xi'an Medical University

JIANYING FENG,

Children's Hospital, 3rd Affiliated Hospital of Xi'an Jiaotong University

Corresponding author: Jiao Fuyong,
E-mail 3105089948@qq.com

Juvenile Idiopathic Arthritis (JIA) pathogenesis is not very clear, but it may be associated with specific components of various infectious microorganisms as foreign antigens for people with a genetic background, activate immune cells, and trigger an abnormal immune response by directly damaging or secreting cytokines, autoantibodies. Cause damage and degeneration of our own organization. Especially certain bacteria, viruses, special components (such as HSP) can be

used as superantigens, T cells are activated directly by binding to T cell receptors (TCR) with a special variable region b chain (chain) structure and stimulate immune damage. Self-tissue denaturing components (endogenous antigens), can also be used as an antigen to trigger an immune response to its own tissue components. Further aggravate the immune damage. Intestinal microbial groups and environmental factors may also play an important role in the pathogenesis of JIA.

ABOUT OF SOME PECULIARITIES OF EXPRESSION OF THE GENES

DAVIT TSKHOMELIDZE

Within the existing ecosystem, there are probably many biological programs operating in the human body. Many of them are highly dependent on environmental factors, although often it is important to work with environmental factors to identify the epige-

netic mechanisms hidden under some of these programs. I would also like to mention that in this paper I had to use a new term - ufrosi mSoblebi, because I could not find a special singal word in Georgian that would be appropriate for English- Grandparents.

MALARIA AS A UNIQUE PARASITIC DISEASE

**DAVIT TSKHOMELIDZE, NATALIA CHILADZE,
EKA MCHELDISHVILI, ANUKA GOGOSASHVILI**

Tbilisi, Georgia

We surveyed an *Anopheles gambiae* population in a West African malaria transmission zone for naturally occurring genetic loci that control mosquito infection with the human malaria parasite, *Plasmodium falciparum*. The strongest *Plasmodium* resistance loci cluster in a small region of chromosome 2L and each locus explains at least 89% of parasite-free mosquitoes in independent pedigrees. Together, the clustered loci form a genomic *Plasmodium*-resistance

island that explains most of the genetic variation for malaria parasite infection of mosquitoes in nature. Among the candidate genes in this chromosome region, RNA interference knockdown assays confirm a role in *Plasmodium* resistance for *Anopheles Plasmodium*-responsive leucine-rich repeat 1 (APL1), encoding a leucine-rich repeat protein that is similar to molecules involved in natural pathogen resistance mechanisms in plants and mammals.

CORONARY ANEURYSM FORMATION IN INFANTS WITH FEVER AT 3 DAYS

JIAO FUYONG, WANG WENHUI

*Shaanxi Kawasaki Disease
Diagnosis and Treatment
Center; Xi'an Medical College 2016*

The clinical data of a child with Kawasaki disease admitted to Shaanxi Provincial People's Hospital were retrospectively analyzed. The patient, male, more than 3 months old, presented with fever and rash. Cardiac ultrasound showed coronary artery widening and formation of coronary aneurysm only 3 days after onset. After receiving anti-infection, proglobulin + dexamethasone to suppress the immune response and protect the liver, the child did not develop fever and was discharged from hospital after symptoms disappeared. Kawasaki disease is an acute febrile and eruptive pediatric disease characterized by systemic vasculitis. The etiology of Kawasaki dis-

ease is not yet clear. The disease is prevalent and endemic to a certain extent. The clinical manifestations include fever, rash, etc., which may be related to infection. It is believed that multiple agents may be involved, including Epstein-Barr virus, retrovirus, or streptococcal or propionibacterium infections. Early symptoms are similar to acute infection, it is difficult to distinguish, the symptoms are serious, so it should be paid attention to in clinical work.

Key words: Kawasaki disease; Infant; Diagnosis; Treatment; Prognosis DOI:

პრაქტიკონი ექიმებისათვის

Practicing Physicians

HELICOBACTER PYLORI ინფეცია ბავშვებში. მართვის რეკომენდაციები

გ.დ. ციცელი ზარულავა, გ.დ. მაია ჩხაიძე, გ.დ. მაღა ცანავა, ია ხუცილავა
ი. ციცელიშვილის სახ. პედიატრიული კლინიკა

კუჭის ფლორაზე პირველად ყურადღება 100 წლის წინ გაამახვილეს, ხოლო ამ ფლორის ასოცირებაზე გასტრიტებთან 1970 წელს. თუმცა ამ ფლორის ჭეშმარიტი არ-სი მხოლოდ 1982 წელს მეცნიერებმა Marshall და Warren გაშეიფრეს, როცა მიღებული იქნა კულტურა და ამ ბაქტერიას დაერქვა ჯერ *Campylobacter pyloridis*, შემდეგ კი *Helicobacter pylori* (H. pylori).

დღეს ეჭვს არ ინვევს ამ მიკროორგანიზმს აქვს დიდი მნიშვნელობა ქრონიკული გასტრიტის, პეპტიური წყლულების, გასტრალური ადენოკარცინომის და ლიმფომის ფორმირებაში. ბაქტერიოლოგია და ეპიდემიოლოგია

H. pylori სპირალური ფორმის, მიკროაეროფილური, გრამ-უარყოფითი 3.5 / 0.5 მკ ზომის მიკროორგანიზმია კამპილობაქტერიების ჯგუფიდან. მისი კულტურის ზრდა შესაძლებელია აგარის ნიადაგზე 3-7 დღეში. ორგანიზმს აქვს 2-7 შელტი, რომელიც უზრუნველყოფს მის მოძრაობას. არახელსაყრელ გარემო პირობებში გადაიქცევა კოკებად. კოკები ინარჩუნებს სიცოცხლისუნარიანობას ადამიანის ორგანიზმის გარეთ მაგ. ნიადაგში, წყალში

მიკროორგანიზმი გამოიმუშავებს ფერმენტებს: კატალაზა, ოქსიდაზა, ურეაზა და სხვა. ურეაზა ყველაზე მნიშვნელოვანია გადარჩენის, ეპითელზე ადჰეზიის და კოლონიზაციისთვის. კუჭის მუცინი მუშაობს როგორც ანტიბიოტიკი ჰელიკობაქტერის ნინაალმდევ. ურეაზას მეშვეობით ჰელიკობაქტერი გამოიმუშავებს ამონიუმს, რაც ანეიტრალებს კუჭის სეკრეტს, ბაქტერიის ირგვლივ ქმნის ღრუბელივით მასას და ეხმარება მას მუცინურ-ბიკარბონატული ბარიერის დაძლევაში და კუჭის ლორნოვანში ჰერეტრაციაში.

H. pylori ყველაზე გავრცელებული ქრონიკული ინფეციაა ყველა გეოგრაფიულ რეგიონში და ყველა ასაკში. მკვლევარები ფიქრობენ, რომ პირველად ადამიანების ინფიცირება 58 000 წლის წინ მოხდა მას შემდეგ, რაც განხორციელდა მიგრაცია აფრიკიდან. დღეს მდგომარეობით მსოფლიო მოსახლეობის 50% ინფიცირებულია. ინფიცირება განსაკუთრებით ხშირია განვითარებად სამყაროში. სავარაუდოთ ინფიცირება ადრეული ბავშვობაში ხდება, მიკრობი ადამიანის ორგანიზმში ცხოვრების მანძილზე ჰერსისტირებს და ყოველთვის არ ინვევს გასტროდუოდენურ დაავადებას. განვითარებად ქვეყნებში 10 წლისთვის ბავშვების უმრავლესობა უკვე ინფიცირებულია, 50 წლისთვის კი მოსახლეობის 50%. აშშში 10 წლამდე ასაკში ინფიცირების შემთხვევები სეროლოგიურად პრაქტიკულად არ დასტურდება, 18-30 წლისთვის აღნევს 10% და >50 წლის ასაკისთვის 50%-

ს. უფრო ხშირია აფროამერიკელებში და ესპანურენოვან მოსახლეობაში, რაც სავარაუდო უფრო დაბალი სოციალ-ეკონომიკური სტატუსით აიხსნება. მჭიდრო დასახლება, ბევრი ოჯახის წევრი, საერთო საწოლი, არაცენტრალიზებულად წყლის მინიდება, განათლების დონე – გამოკვეთილი რისკ-ფაქტორებია. კვლევების მიხედვით უმეტეს შემთხვევაში ინფიცირება 5 წლამდე ხდება. მოგვიანებით ინფიცირებაც დასაშვებია, განსაკუთრებით ოჯახის წევრებს შორის, რადგან მიკრობი გამოყოფილა პირნალები მასიდან და დიარეული ფეკალიებიდან. მარილის ფარბად მოხმარება რაციონში ზრდის *H. pylori* ჰერსისტირების რისკს. არის კვლევები, რომლებიც ამ ორი ფაქტორის სინერგიზმის მნიშვნელობას ადასტურებს კუჭის კიბოს დროს, თუმცა ევიდენსი ჯერ არ არის.

ინფეციის გადაცემის გზა ბოლომდე არ არის დაზუსტებული. ფეკალურ-ორალური და ორალურ-ორალური გზები ყველაზე სარწმუნოდ ითვლება. ადამიანები ინფეციის ძირითად რეზისურულები არიან. მიკრობი ასევე გამოყოფილია პრიმატებიდან და შინაური ცხოველებიდან (მაგ. კატა). არის შრომები, რომელიც ადასტურებს მიკრობის არსებობას ცხვრის რექსა და გასტრალურ ქსოვილში. შესაძლია ცხვარი ბუნებრივი რეზისურული იყოს. ამით აიხსნება მწყემსებში მაღალი გავრცელება. მიკრობი ნანაზია საცურაო აუზებში, უმ ბოსტნეულზე, მდინარეებში.

ორალურ-ორალური გადაცემა (ნერნცვით გადაცემა) დადასტურებული არ არის, ამიტომ დენტისტებისთვის და პირის ლუუს ჰიგიენის სპეციალისტებისთვის გადაცემის რისკი მინიმალურია. სამაგიეროდ იატრიკოგენული ინფიცირება რეზურაცია. არასათანაალოდ გასტრირილებული ხელსანყოფები, ენდოსკოპები ინფიცირების წყაროა. ენდოსკოპისტები და სამუალო მედპროსონალი, რომელიც შეხებაშია კუჭითან დაკავშირებულ პროცედურებთან გაზრდილი რისკის ქვეშ არიან.

რეზინფეცია მკურნალობის შემდევ იშვიათია და რისკი მოზრდილებში დაახლოებით 2%-ია წელიწადში ანუ ამ ბაქტერიით პირველადად ინფიცირების მაჩვენებელს არ აღემატება. რეზინფეციის დაბალი მაჩვენებელი ალბათ პირველადი ინფიცირების გამო გამომუშავებული მიუნიტეტით აიხსნება.

ბავშვები განსხვავდებან მოზრდილებისგან ინფიციის გავრცელების, გართულებების რიცხვის, კუჭის ონკოლოგიის მაჩვენებლით, ასევე განსხვავებულია

დიაგნოსტიკური ტესტების ჩვენებები ასაკის მიხედვით, მედიკამენტების შერჩევის რეკომენდაციები და უფრო მაღალია რეზისტრირება ანტიბიოტიკების მი-

ბავშვთა კარლოსლინი

მართ. მულტიცენტრული კვლევის მონაცემებით, რომელშიც მონანილეობდა 1233 სიმპტომური ბავშვი და-დასტურებული ინფექციით, დადასტურდა, რომ პეპ-ტიური წყლულის გავრცელება ბავშვებში ნაკლებია მოზრდილებთან შედარებით და შეადგენს <5% 12 წლამდე ასაკში და 10% თინეიჯერებში. ჰელიკობაქ-ტერთან ასოცირებული გასტრალური ლიმფომა ბავშვებში ძალზე იშვიათია და მხოლოდ რამდენიმე შემთხვევაა აღნერილი. ბავშვთა ასაკში აბდომინური ტკივილის და დისპეპსიური ჩივილების დიფერენციალური დიაგნოზი გაძნელებულია, რადგან ბავშვებს უჭირთ ტკივილის ლოკულზაციის და თანმხლების სიმცომა-ტიკის ზუსტი აღნერა. მოზრდილებში დადასტურებულია ჰელიკობაქტერის ასოცირება იდიოპათიურ თრომბოციტოპენიურ პურპურასთან, რაც ბავშვებში არ შეიმჩნევა. შესაბამისად *H. pylori* ინფექციის მართვის ტაქტიკა ბავშვთა ასაკში განსხვავებულ მიდგომას საჭიროებს.

ინფექციის მართვის დროს გათვალისწინებული უნდა იყოს 4 მთავარი კითხვა:

ვის უნდა ჩაუტარდეს ტესტირება;

რომელ ტესტებს უნდა მიენიჭოს უპირატესობა;

ვის ესაჭიროება სპეციფიური თერაპია;

მკურნალობის რომელი რეჟიმია უფრო მისაღები ვშვებში.

2000 წელს ჯერ ევროპის, შემდეგ ჩრდილოეთ ამერიკის ჰედიატრიული გასტროენტეროლოგების, ჰეპატოლოგების და ნუტრიციოლოგების საზოგადოების (ESPGHAN, NASPGHAN) მიერ გამოქვეყნდა კონსენსუსი *H. pylori* ინფექციის მართვის რეკომენდაციების შესახებ ბავშვებში. 2006 წელს შეიქმნა ბავშვთა ასაკში *H.P.* ინფექციის მართვის გაილანი. 2011 წელს მოხდა ამ რეკომენდაციების გადახედვა.

ც. ჭყლორი ინფექციის მართვის რეკომენდაციები
განმარტებებით

8-12 წლამდე ასაკში ბავშვს უჭირს აკურატულად აღნეროს ტკივილის ლოკალიზაცია და ხასიათი. სპეციფიური ჩივილები: ტკივილი, დისპერსიური მოვლენები არასპეციფიურია და შესაძლოა სულაც არ უკავშირდებოდეს პეტტიურ დაავადებას ან საერთოდ გასტროენტეროლოგიურ ტრაქტს. ბავშვებში მუცლის ტკივილის უშმირესი მიზეზი გასტროენტეროლოგიური ფუნქციური დარღვევებია. კვლევებმა აჩვენა, რომ ჰელიკობაქტერით გამოწვეულ ინფიცირებას და გასტრიტს შესაძლოა საერთოდ არ ახლდეს ტკივილი. ამიტომ არაინვაზიური ტესტით ინფიცირების ფაქტის დადგენა და სპეციფიური მკურნალობის დაწყება იწვევს დროის დაკარგვას და ძირითადი დაავადების მართვის გადავადებას. ჩატარებული მკურნალობის მიუხედავად ჩივილები რამდენიმე კვირაში კვლავ ვლინდება, ამიტომ H. Pylori ინფექციის სკრინინგი ზოგად პოპულაციაში არ არის რეკომენდებული

რეპოზიტორია 1.

გასტროლოგიური სიმპტომების არსებობის დროს კლინიკური კვლევის მთავარი მიზანია დადგინდეს ამ სიმპტომების გამომწვევი მიზეზი და არა ც. ჰყლორი ინფექციის არსებობა.

რეპორტი 2.

**ტესტირება არ არის რეკომენდებული ბავშვებში
ფუნქციური აპლიმინური სინდრომით**

1994 წელს ჯანმრთელობის მსოფლიო ორგანიზაციამ *H. pylori* I კლასის კარცენოგენად აღიარა. დღეს ეჭვს არ ინვეცის კავშირი ამ მიკროორგანიზმით ინფიცირება-სა და კუჭის კიბოს და B უჯრედოვან ლიმფომას შორის. მაგრამ ეს დაავადებები უკიდურესად იშვიათია სი-ცოცხლის პირველი ორი დეკადის განმავლობაში. ჰელიკობაქტერით ინფიცირებულ ბავშვებში ლიმფომის მხოლოდ რამდენიმე შემთხვევაა აღწერილი. ფიქრობენ, რომ კუჭის ონკოლოგიური დაავადებების მიზეზი არ არის მხოლოდ ეს ინფექცია, არსებითი მნიშვნელობა აქვს გენეტიკურ განწყობას, გარემო ფაქტორებს და კვების თავისებურებებს. ვინაიდან ერთ ოჯახში მაცხოვრებელ ინდივიდებს მსგავსი გენეტიკური განწყობა, კვების წესი და გარემო პირობები აქვთ, ბავშვები, რომელთაც აქვთ ოჯახური დატვირთვა ამ დაავადებებით მაღალი რისკის ჯავაფს მიეკუთვნებიან.

რეკომენდაცია 3.

გამართლებულია იმ ბავშვების ტესტირება, რომელ-
თა ოჯახის წევრებს დადგენილი აქვთ კუჭის ონკოლო-
გია და ლიმფორმა

რკინა-დეფიციტური ანემიის ეტიოლოგია განსხვავებულია ბავშვებსა და მოზრდილებში. კვლევები ადასტურებს, რომ არის კავშირი რკინის დეფიციტსა და H. pylori ინფექციას შორის. სავარაუდოთ ამის მიზეზი ისაა, რომ ორივე პრობლემა უფრო ტიპიურია დაბალი სოციალურ-ეკონომიური შეძლების ფენებისთვის. ამიტომ უფროს ასაკში თუ არაინვაზიური მეთოდებით რკინა-რეზისტრული ანემიის მიზეზი ვერ დგინდება, ნაჩვენებია ენდოსკოპია და ბიოფსიური მასალის კვლევა. იმ შემთხვევაშიც კი, როცა ადგილი არა აქვს ულცერაციას და ეროზიებს, გამართლებულია ალებული იქნას მასალა ჰელიკობაქტერის დიაგნოსტიკისთვისც (ჰისტოლოგიური კვლევა, კულტურა). ბავშვთა ასაკში სარწმუნო მსგავსი კვლევები ცოტაა. ამიტომ ერადიკაციული თერაპიის დადებითი გავლენა რკინის სტატუსზე დადასტურებულად ვერ ჩაითვლება. მიუხედავად ამისა, გასათვალისწინებელია, რომ რკინის დაბალ სტატუსს შესაძლოა უარყოფითი გავლენა ჰელიკონდეს ბავშვის მენტალურ და ფიზიკურ განვითარებაზე.

რეპორტაჟია 4.

ტესტირება ნაჩვენებია ბაგვეგბში რეფლაქტურული რკინადეციციტური ანემით, თუ სხვა მიზეზის დადგენა ვერ ხერხდება

ექსტრუზით დამზადებების კავშირი ჰელი-კობაქტერით ინფიცირებასთან ასევე არ არის დადასტურებული.

რეკომენდაცია 5.

კავშირი ჰელიკოპაქტერით ინფიცირებას და შუა ყურის ანთებას, ზედა რესპირაციული ტრაქტის ინფექციებით ავადმყინებას, პერიოდონტალურ და გავადებას, კვებით ალერგიას, ჩივილს უეცარი სიკვდილის სინდრომის, იდიოპათიური თრომბოციტოპენიურ პურპურასა და ჭანითაბოლებას, შორის თავაზე ინილი არ არის.

არსებობს *H. pylori* დეტექციის არაინვაზიური და ინვაზიური ტესტები. ინვაზიური ტესტები გულისხმობს გასტრალური ქსოვილის ჰისტოპათოლოგიურ შესწავლას, კულტურას და ურეაზას სწრაფ ტესტს. შესაძლებელია გამოყენებული იქნას პოლიმერაზულ ჯაჭვური რეაქცია და FISH. არაინვაზიური ტესტებია ანტიიგენის

ბავშვთა კარლილოგის

43

განსაზღვრა ფეკალიებში, ანტისეხულების ტიტრის განსაზღვრა შრატში, შარდში და ნერნყვში და 13C-UBT (სუნთქვის ტესტი).

ყველა ტესტი შესაძლებელია გამოყენებული იყოს ბავშვთა ასაკშიც. ძალზე მნიშვნელოვანია კონკრეტულ ასაკში და სიტუაციაში შერჩეული იქნას ყველაზე ინფორმატიული სადიაგნოსტიკო მეთოდი. მაგ. ტესტი რომელიც პაციენტთან კოოპერაციას საჭიროებს მაგ. სუნთქვის (ურეაზას) ტესტი ძნელად გამოსაყენებელია ჩვილებში, თოდღერებში და მძიმე კატეგორიის პაციენტებში.

ბიოპტატის კულტურის სპეციფიურობა 100%-ია, მაგრამ მგრძნობელობა დაბალია. ჰელიკობაქტერის გავრცელება კუჭის ქსოვილებში განსხვავებულია, ამიტომ რაც უფრო მეტი ადგილიდან იქნება აღვენებული მასალა, მით მეტად სანდოა შედეგები. აუცილებელია ანტრუმიდან და სხეულიდან მასალის აღება. თუ კულტურა არ გაკეთდა ან უარყოფითია, მაშინ სხვა ინვაზიური ტესტებზე (ჰისტოლოგიური კვლევა და ურეაზას სწრაფის ტესტი) დადგებით შედეგებზე შეიძლება ორიენტირება. ჰისტოლოგიური კვლევის დროს გიმზიას მეთოდით ან ვერცხლით შეღებილ მასალაში შესაძლებელია გამოვლინდეს ატროფიული ცვლილებები და ინტესტინური მეტაპლაზია. ზოგჯერ ეჭვის მიტანა შესაძლებელია მაკროსკოპული (ცვლილებებითაც). როგორიცაა ნოდულარული ლორნოვანი ანტრუმის და ბულბუსის მიდამოში ან ეროზიები და წყლულები. ვინაიდან ბავშვებში ინვაზიური ტესტების, კერძოდ კულტურის, სენსიტიურობა მერყეობს 66-100%-მდე, ხოლო ურეაზას სწრაფი ტესტის სენსიტიურობა 75-100%, ჰისტომორფოლოგიური კვლევის მნიშვნელობა რამდენადმე იმატებს. თუ ყველა ინვაზიური ტესტები უარყოფითია, შესაძლებელია ინფიცირების ფაქტის უარყოფა.

ყველა ტესტი გამოდგება ერადიკაციული თერაპიის ეფექტურობის შესაფასებლად, მხოლოდ ანტისეხულების ტიტრი რჩება გარკვეული დროის მანძილზე მომატებული წარმატებული ერადიკაციის შემთხვევაშიც კი. ცრუ უარყოფით შედეგებს თავიდან აცილების მიზნით გასათვალისწინებელია, რომ ანტიბიოტიკების, მათ შორის პენიცილინების და ცეფალოსპორინების და ანტისეკრეციული საშუალებების მიღება უნდა შეწყდეს 4 და 2 კვირით ადრე ტესტირებამდე შესაბამისად. ცრუ დადებითი შედეგების გამოსარიცხად აშშ და ევროპაში რეკომენდებულია 2 განსხვავებული ტესტის გამოყენება. თუ ჰისტოლოგია და ურეაზას სწრაფი ტესტი განსხვავებულ შედეგებს იძლევა, რეკომენდებულია არაინვაზიური ტესტით (სუნთქვის ტესტი ამ განავლის ტესტი) დამატებით კვლევა. გამონაკლისია კულტურა. მისი დადებითი შედეგი რეალობას 100%-ით ასახავს.

რეკომენდაცია 6.

ეზოფაგოგასტროდუღნოსკოპიის დროს ტესტირებისთვის აუცილებელია ანტრუმიდან და კუჭის სხეულიდან მიღებული ბიოფსიური მასალის ჰისტოპათოლოგიური შესწავლა

რეკომენდაცია 7.

ინფიცირების ფაქტი დადასტურებულად ჩაითვლება თუ დადებითია ბიოფსიური მასალის ჰისტომორფოლოგია პლუს ურეაზას ტესტი ან პოზიტიური კულტურა

სუნთქვის (ურეაზას ტესტი) შესაძლებელია წარმატებით იქნას გამოყენებული როგორც მკურნალობის დანერებამდე, ისე ერადიკაციის ეფექტურობის შესაფასებლად. ტესტი აკურატულია, სენსიტიური და სპეციფიური, ოღონძ დაცული უნდა იყოს ჩატარების წესები: კუჭის სანაცის ეტაპზე უნდა იყოს ცარიელი, შემდეგ გამოსაკვლევების პირს ეძლევა ვაშლის ან ფორთობლის წვენი ან ლიმბონიმუა შემცველი სითხე, რადგან ურეაზას აქტიობა pH მატების პარალელურად მკვეთრად ეცემა. სადიაგნოსტიკო სითხის (ტრეისერი) მიცემის შემდეგ პაციენტს ეძლევა სასმელი ტრეისერის გარეშე, რათა თავიდან იყოს აცილებული ტრეისერის დაშლა პირის ღრუს ფლორის მიერ. სწორედ ამ ნიუანსების შესრულების სირთულის გამო სუნთქვის ტესტის ჩატარება არ არის რეკომენდებული ჩვილებში და თოდღერებში და ტესტი დაბალ ინფორმატიულია 6 წლამდე ბავშვებში.

რეკომენდაცია 8.

13C-UBT ურეაზას ტესტი რეკომენდებულია ერადიკაციის შედეგების შესაფასებლად

ფეკალიებში ანტიგენის დეტექცია ყველაზე მისალებია ბავშვთა ასაკში, რადგან სუნთქვის ტესტისგან განსხვავდით არ მოითხოვს ბავშვის თანამონაწილების და არ არის ასაკზე დამოკიდებული. ფეკალიების შენახვა ოთახის ტემპერატურაზე 5 დღეზე მეტ ხანს ან გაყინვა თვეების მანძილზე რეკომენდებული არ არის.

რეკომენდაცია 9.

განავალში ანტიგენის დეტექცია იმუნფერმენტული მეთოდით (ELISA) არაინვაზიური და კეთილსაიმედო მეთოდია ერადიკაციის ეფექტურობის შესამოწმებლად

H. pylori ინფექციას ახასიათებს ადრეულ სტადიაზე IgM ანტისეხულების, შემდეგ პერსისტიული და ხანგრძლივი IgA და IgG ანტისეხულების ტიტრის მატება. ანტისეხულების დეტექცია შესაძლებელია სისხლში, შრატში, შარდში და ნერწყვში. სეროლოგიური ტესტირება არ გამოდგება ინფიცირების დასადგენად ან მკურნალობის ეფექტურობის შესაფასებლად, რადგან ანტისეხულების ტიტრის მატება ტიპიურია ინფექციის წარმატებული მკურნალობის შემდეგაც თვეების მანძილზე. მიუხდავად იმისა, რომ ეს ტესტები იაფია, ადვილად შესასრულებელი, მათ არ აქვს კლინიკური დატვირთვა განვითარებულ ქეყნებში, განსაკუთრებით პედიატრიულ კონტიგენტისთვის. ადრეულ ასაკში ტესტის სპეციფიურობა და სენსიტიურიბა ასაკის მიხედვით. IgA ტესტი დადებითია ინფიცირებული ბავშვების მხოლოდ 20-50%-ში, IgG დეტექციაზე დაფუძნებული ტესტები უფრო სენსიტიურია, მაგრამ ჩატარება მოზრდილთა მაჩვენებლებს და გაძნელებულია ნორმალური მაჩვენებლების განსაზღვრა განსაკუთრებით 6-8 წლამდე.

რეკომენდაცია 10.

ჰელიკობაქტერის საწინააღმდეგო ანტისეხულების (IgG, IgA) განსაზღვრა სისხლის შრატში, სისხლში, შარდში და ნერწყვში არ არის რეკომენდებული კლინიკური პრაქტიკაში ფართოდ გამოყენებისთვის.

რეკომენდაცია 11.

რეკომენდებულია ბიოფსიური მასალის და არაინვაზიური ტესტების ჩატარება მინიმუმ 2 კვირის შემდეგ პროტონის ტუმბოს ინჰიბიტორების მიღების შეწყვეტილება და 4 კვირის შემდეგ ანტიბიოტიკორაპიადან

ბავშვთა კარიოლოგია

რამდენიმე მეტა-ანალიზი მიუთითებს, რომ მოზრდი-ლებში პეპტიური წყლულის მორეციდივე მიმდინარეობის ალბათობა და სისხლდენით გართულებული ეპიზოდების რიცხვი მცირდება ერადიკაციული თერაპიის შემდეგ. მიუხედავად იმისა, რომ ბავშვებში პეპტიური წყლულის ეტიოლოგია, სიხშირე, კლინიკური მანიფესტაცია განსხვავდება მოზრდილებისგან, შეიძლება ვიფიქ-როთ, რომ რეციდივული მიმდინარეობის რისკი ბავშვებშიც ერადიკაციის შემდეგ შემცირდება. რეკომენდებულია ერადიკაციული თერაპია როგორც პეპტიური მწვავე წყლულის დროს, ისე შეხორცებული წყლულოვანი პროცესის ან ანამნეზში წყლულზე მითითების შემთხვევაში.

რეპოვენდაცია 12.

ჰელიკობაქტერ – პოზიტიური პეპტიური წყლულის დროს ერადიკაცია აუცილებელია

ენდოსკოპით წყლულის გამორიცხვის შემდეგ ჰელიკობაქტერ პოზიტიურ შემთხვევაში დგება დილემა: საჭიროა თუ არა ერადიკაციული თერაპია?

ერთის მხრივ, ჰელიკობაქტერით ინფიცირება არ იწვევს აბდომინურ ტკივილს, ხოლო გასტრიტის შეთხევე-ვაში ერადიკაცია მუცლის ტკივილის ეპიზოდებს არ ამცირებს. მეორეს მხრივ, ჰელიკობაქტერით ინფიცირება მოზრდილებში ზრდს ინკოლოგიის რისკს. დისპეპ-სის დროს, რომელსაც საფუძვლად არ უდევს წყლულოვანი და ზიანება ჰელიკობაქტერის ერადიკაციამ შესაძლოა შეამციროს პეპტიური წყლულის განვითარების რისკი. შესაბამისად H. pylori ასოცირებული გასტრიტის მკურნალობის დროს მკურნალობის ტაქტიკა უნდა გა-დაწყდეს ინდივიდუალურად პოტენციური რისკების და სარგებელის გათვალისწინებით, მით უმეტეს ბავშვთა ასაკში

რეპოვენდაცია 13.

თუ ჰელიკობაქტერით ინფიცირება დადასტურებულია ბიოფსიაზე დაფუძნებული მეთოდით, მაგრამ პაციენტს არა აქვს პეპტიური წყლული, ერადიკაცია დასაშვებია

პაციენტის ტესტირების მიზანია მისი ჩივილების და კლინიკური სიმტკომების მიზეზის დადგენა. „გატესტე და უმკურნალე“ სტრატეგია (არაინვაზიური მეთოდით დადებითი შედეგის საფუძველზე მკურნალობის ჩატარება) ბავშვთა ასაკში რეკომენდებული არ არის

რეპოვენდაცია 14.

ბავშვებში მეთოდი: „გატესტე და მოიცადე“ არ არის სწორი

რეპოვენდაცია 15.

ბავშვებს რომელთაც დაუდგინდება ინფიცირების ფაქტი და მისი პირველი რიგის ნათესავებს აქვთ კუჭის კიბო ესაჭიროებათ ერადიკაცია

ევროპის ქვეყნებში მულტისისტემური კვლევებით დოკუმენტურებულად დადასტურდა მაღალი რეზისტენტობა კლარიტორომიცინის და მეტრონიდაზოლის მიმართ. ანტიბიოტიკის მიმართ რეზისტენტობის განვითარება მნიშვნელოვანი ფაქტორია ერადიკაციული თერაპიის ეფექტურობის მისაღწევად. ვინაიდან უმეტეს შემთხვევაში, განსაკუთრებით ქვეყნებში შეზღუდული შესაძლებლობებით და განსაკუთრებით ბავშვთა

ასაკში არ არის შესწავლილი რეზისტენტობის საკითხი, ნაჩვენებია ინიციალური ემპირიული თერაპია შემდგომში კორექციით.

რეპოვენდაცია 16.

ერადიკაციული თერაპიის დანიშვნის დროს გათვალისწინებული უნდა იყოს კონკრეტულ ქვეყანაში და რეგიონში ანტიბიოტიკების რეზისტენტობის ხასიათი

ერადიკაციული თერაპიის მიზანია სულ მცირე 90%-იანი ერადიკაცია პირველივე ჯერზე. ასეთი მაღალი წარმატებით ჩატარებული ერადიკაცია ხელს უწყობს ანტიბიოტიკების მიმართ რეზისტენტობის პრევენციას და რეზისტენტული H. Pylori-ის პოპულაციაში გავრცელების თავიდან აცილებას. კონკრეტული პაციენტისთვის კი ასეთი მკურნალობა შეამცირებს შემდგომი მკურნალობის და კვლევის პროცედურების, მათ შორის განმეორებითი ენდოსკოპის საჭიროებას. მკურნალობის რეზიმების შესახებ ბავშვთა ასაკში კვლევების რაოდენობა ბევრი არ არის, ამიტომ ხდება მოზრდილთა რეკომენდაციების ექსტრაპოლირება. წინა გაიდლაინების მიხედვით პედიატრიული კონტიგენტისთვის პირველი რიგის თერაპიად მიჩნეული იყო 2 ანტიბიოტიკის და პროტონის ტუმბოს ინპიპიტორის კომბანაცია. აქტიურად გამოიყენებოდა ამოქსიცილინი და კლარიტორომიცინი, მაგრამ კლარიტორომიცინის მიმართ რეზისტენტობამ შეამცირა ერადიკაციის მაჩვენებლები 65.6%-მდე. გერმანელი ავტორები გამართლებულად მიიჩნევენ წინასწარ მგრძნობელობის დადგენას კლარიტორომიცინ-სა და მეტრონიდაზოლზე. ასეთი მიდგომით სამაგი თერაპიის ეფექტურობა აღნიშნული იყო 93%-ს. აქედან გამომდინარე კლარიტორომიცინს შემცველი სამმაგი თერაპია პირველი რიგის თერაპიად ჩაითვლება მხოლოდ იმ შემთხვევაში, თუ კლარიტორომიცინის მიმართ რეზისტენტობა მოცემულ რეგიონში არ არის მაღალი ან თუ წინასწარ დადგინდება ინდივიდის მგრძნობელობა კლარიტორომიცინზე.

ალტერნატიულ თერაპიად ითვლება განგრძნობითი თერაპია მაგ. ორ ეტაპიანი თერაპია ამოქსიცილინით და პროტონის ტუმბოს ინპიპიტორით 5 დღე და გაგრძელება სამმაგი თერაპიით: პროტონის ტუმბოს ინპიპიტორით, კლარიტორომიცინით და მეტრონიდაზოლით ან თინიდაზოლით. პრაქტიკულად ეს არის ქვადროთერაპია. ითვლება, რომ ამოქსიცილინის ინიციალური გამოყენება ამცირებს კლარიტორომიცინის მიმართ რეზისტენტობას. 2005 წელს 74 ბავშვზე ჩატარებულმა კვლევამ აჩვენა, რომ სტანდარტულ სამმაგ თერაპიასთან შედარებით ასეთი ორ ეტაპიანი თერაპიის ეფექტურობა უმჯობესია (75.7% და 97.3% შესაბამისად).

ბოლო წლებში ძირითად თერაპიასთან ერთად ან შემდგომ პრობიოტიკების დანიშვნაზე ბევრი იწერება. არის მოსაზრება, რომ პრობიოტიკებით შესაძლებელია ინიციალური მკურნალობის ჩატარებაც პირველი რიგის თერაპიის სახით.

ზოგიერთ ქვეყანაში ბისმუტის პრეპარატების გამოყენება სამმაგ თერაპიაში ასევე პირველი რიგის თერაპიის ალტერნატივად.

აზრთა სხვადასხვაობაა თერაპიის ხანგრძლილობასთან დაკავშირებით. თერაპიის გახანგრძლივება აუმჯობესებს ერადიკაციის ეფექტურობას, ამიტომ თერაპია სასურველია გაგრძელდეს 7-14 დღე პრეპარატების ფასის და გვერდითი ეფექტების გათვალისწინებით.

ბავშვთა კარიოლოგია

45

რეპოზიტორია 17.

პირველი რიგის ერადიკაციული თერაპია

ინიციალური საშმაგი თერაპია (ვარიანტი 1)	PPI Amoxicillin Metronidazole	1-2mg/kg 1-ჯერ დღეში 50mg/kg 1-ჯერ დღეში 20mg/kg 1-ჯერ დღეში
ინიციალური საშმაგი თერაპია (ვარიანტი 2)	PPI Amoxicillin Clarithromycin	1-2mg/kg 1-ჯერ დღეში 50mg/kg 1-ჯერ დღეში 20mg/kg/day
ალტერნატიული თერაპია	bismuth subsalicylate ან subcitrate Amoxicillin Metronidazole	8mg/kg 1-ჯერ დღეში 50mg/kg 1-ჯერ დღეში 20mg/kg 1-ჯერ დღეში
ქვადროთერაპია	<ul style="list-style-type: none"> • PPI • Amoxicillin 	1-2mg/kg 1-ჯერ დღეში 50mg/kg 1-ჯერ დღეში
5 დღის განმავლობაში, შემდეგი 5 დღე		
	<ul style="list-style-type: none"> • PPI • Clarithromycin • Metronidazole 	1-2mg/kg 1-ჯერ დღეში 20mg/kg/1-ჯერ დღეში 20mg/kg/ 1-ჯერ დღეში
მაქსიმალური დღიური დოზა: amoxicillin 2000 mg metronidazole 1000 mg Clarithromycin 1000 mg მიღება 1-2-ჯერ დღეში 10-14 დღე		

მეურნალობის ეფექტურობაზე და მეორადი, რომელიც ნარმოიქმნება ინიციალური მეურნალობის შემდეგ.
არის აზრი, რომ ეს უკანასკნელი ბავშვებში ხსნირია. ამიტომ თუ შესაძლებელია რეკომენდებულია კულტურის შესწავლა და სანცის მგრძნობელობის დეტექცია, რაც გააიღონ მეორე რიგის თერაპიის შერჩევას. თუ ამის შესაძლებლობა არ არის, მაშინ რეკომენდებულია ემპირიული მეორე რიგის თერაპია ქვადროთერაპია: PPI +metronidazole+amoXicillin+ bismuth.
ავტორის მიერ დღეში ერ დღეში ერ დღეში
ავტორის მიერ დღეში ერ დღეში ერ დღეში

სამმაგი თერაპია: PPI+levofloxacin

ერ დღეში (მოXifloXacin)+amoXicillin, ფლოქსა-
ცინების გამოყენება ბავშვთა ასაკში
ლიმიტირებულია. მოზრდილებში ამ
ანტიბიოტიკების ჩართვის შემთხვევ-
ვაში ეფექტურობა ქვადროთერაპიის
ეფექტურობას უტოლდება
არის აზრი, რომ შესაძლებელია
მოხდეს მედიკამენტურების დოზის გაზ-
რება

რეპოზიტორია 18.

კინაიდან კლარიტორმიცინის მიმართ დაფიქსირებულია რეზისტენტობა ($>20\%$) სასურველია მკურნალობის დაწყებამდე განსაზღვრული იყოს მგრძნობელობა მის მიმართ

რეპოზიტორია 19.

სამმაგი თერაპიის რეკომენდაციული ხანგრძლივობა 7-14 დღე, გათვალისწინებული უნდა იყოს ფინანსური დანახარ-ჯი, შესაბამისობა და გვერდითი რეაქციების ალბათობა
იმ შემთხვევაშიც კი, როცა მკურნალობის ჩამთავრე-ბის შემდეგ ბავშვს ჩივილები არა აქვთ და ასიმპტომუ-რია, ეს არ ნიშნავს, რომ ერადიკაცია წარმატებულია. ეს განსაკუთრებით ეხება ბავშვებს პეტიური წყლულით. ამიტომ მეურნალობის ეფექტურობის შეფასება უნდა მოხდეს 13C-UBT ტესტით (სუნთქვის ტესტი) ან ფეკა-ლიებში ანტიგენის დეტექციით ELISA მეთოდით. ენდოს-კოპიური მონიტორინგი რუტინულად არ არის ნაჩვენე-ბი, თუ არ არის ეჭვი ულცერაციის სხვა მიზეზბზე (ე-ოზინოფილური გასტროენტეროპათია, კრონის დაავა-დება) ან გასტრინალური კულტურის და ანტიბიოტიკურე-ზისტენტობის დეტექციის აუცილებლობა

რეპოზიტორია 20.

თერაპიის ეფექტურობის შეფასება დასაშვებია მკურნალობის დამთავრებითან 4-8 კვირაში

ანტიბიოტიკებისადმი რეზისტენტობა შესაძლებელია იყოს პირველადი, რაც უარყოფითად აისახება

რეპოზიტორია 21.

თუ მკურნალობა არაეფექტური აღმოჩნდა რეკო-
მენდებულია სამი გზა:

- თუ ეს პირველადი ენდოსკოპიის დროს არ მომხდარა, განმეორებითი ენდოსკოპია, კულტურა და ალტერნატიული ანტიბიოტიკების შერჩევა მგრძნობელობის გათვალისწინებით
 - ერადიკაციის სქემის მოდიფიკაცია ანტიბიოტიკის შეცვლით ან ბისმუტის პრეპარატის დამატებით
 - მედიკამენტების დოზის და მცურნალობის ხანგრძლიობის გაზრდა

H. pylori გავრცელება ევროპაში და ჩრდილოეთ ამერიკაში ნაკლებია, ვიდრე ევროპის სამხრეთ და აღმოსავლეთის ქვეყნებში, მექსიკაში, აფრიკაში, აზიის ქვეყნებში და ამერიკის აპორიგენულ მოსახლეობაში. ამიტომ რეკომენდებულია ტესტირების ჩვენებები და მკურნალობის რეჟიმები განსხვავებული იყოს განვითარებულ ქვეყნებში და ქვეყნებში შეზღუდული შესაძლებლობებით. ეს გაიდლანი შექმნილია ევროპისა და ამერიკასთვის და სასურველია იყოს ადაპტირებული სხვა ქვეყნებისთვის.

გამოყენებული ლიტერატურა:

Evidence-based Guidelines From ESPGHAN and NASPGHAN for Helicobacter pylori Infection in Children, JPGN, 2011, Volume 53, Number 2, 230-243

କବିତାରେ

HELCOBACTER PYLORI ନେଇପାଇବି କାହାରେବିଲା. ଏହିତିମିଳି ଖାପନାମରେଣିଲାଗିଥିବା

მ.დ. ციცელონ აკრულავა, მ.დ. გაია ჩხაიძე, მ.დ. გეღვე ცანავა, იბ სურცილავა
ი. ციცილშვილის სახ. პეტრიული ქლინიკა

კუჭის ფლორაზე პირველად ცურადლება 100 წლის წინ გაამახვილეს, ხოლო ამ ფლორის ასოცირებაზე გასტ-რიტებთან 1970 წელს. თუმცა ამ ფლორის ჭეშმარიტი არს მხოლოდ 1982 წელს მეცნიერებმა Marshall და Warren გაშიფრეს, როცა მიღებული იქნა კულტურა და ამ ბაქტერიას დაერქვა ჯერ *Campylobacter pyloridis*, შემდეგ კი *Helicobacter pylori* (*H. pylori*).

დღეს ეჭვს არ ინვევს ამ მიკრობირგანიზმს აქვს დიდი მნიშვნელობა ქრონიკული გასტრიტის, პეპტიური წყლუ-ლების, გასტრალური ადენოკარცინომის და ლიმფომის ფორმირებაში.

ბავშვები განსხვავდებიან მოზრდილებისგან ინფექციის გავრცელების, გართულებების რიცხვის, კუჭის ონკო-ლოგიის მარცვენებლით, ასევე განსხვავებულია

დიაგნოსტიკური ტესტების ჩვენებები ასაკის მიხედვით, მედიკამენტების შერჩევის რეკომენდაციები და უფრო მაღალია რეზისტენტობა ანტიბიოტიკების მიმართ. მულტიცენტრული კვლევის მონაცემებით, რომელშიც მონაწილეობდა 1233 სიმპტომური ბავშვი დადასტურებული ინფექციით, დადასტურდა, რომ პეპტიური წყლულის გავრცელება ბავშვებში ნაკლებია მოზრდილებთან შედარებით და შეადგენს <5% 12 წლამდე ასაკში და 10% თანეიჯერებში. ჰელიკობაქტერთან ასოცირებული გასტრალური ლიმფომა ბავშვებში ძალზე იშვიათია და მხოლოდ რამდენიმე შემთხვევაა აღნიერილი. ბავშვთა ასაკში აბდომინური ტკივილის და დისპეპსიური ჩივილების დიფერენციალური დიაგნოზი გაძნელებულია, რადგან ბავშვებს უჭირთ ტკივილის ლოკლიზაციის და თანმხლების სიმპტომატიკის ზუსტი აღნიერა. მოზრდილებში დადასტურებულია ჰელიკობაქტერის ასოცირება იდიოპათიურ თრომბოციტოპენიურ პურპურასთან, რაც ბავშვებში არ შეიძინება. შესაბამისად *H. pylori* ინფექციის მართვის ტაქ-ტიკა ბავშვთა ასაკში განსხვავებულ მიდგომას საჭიროებს.

ინფორმაციის მართვის დროს გათვალისწინებული უნდა იყოს 4 მთავარი კითხვა:

ვის უნდა ჩაუტარდეს ტესტირება;

რომელ ტესტებს უნდა მიენიჭოს უპირატესობა;

მკურნალობის რომელი რეჟიმია უფრო მისაღები ბავშვებში.

2000 წელს ჯერ ევროპის, შემდეგ ჩრდილოეთ ამერიკის პედიატრიული გასტრონენტროლოგების, ჰეპატოლოგების და ნუტრიციოლოგების საზოგადოების (ESPGHAN, NASPGHAN) მიერ გამოქვეყნდა კონსენსუსი *H. pylori* ინფექციის მართვის რეკომენდაციების შესახებ ბავშვებში. 2006 წელს შეიქმნა ბავშვთა ასაჭირო ინფექციის მართვის გაილაინი. 2011 წელს მოხდა ამ რეკომენდაციების გადახედვა.

ნაშრომში დაწვრილებითა ნარმოდგენილი თანამედროვე რეკომენდაციები, რომელიც დიდ დახმარებას გაუ-
ჭია პედიატრებს, გასტროლოგებს, თუ ექიმთა ჯართო ნერებს.

SUMMARY

HELICOBACTER PYLORI INFECTION IN CHILDREN. MANAGEMENT RECOMMENDATIONS

**M.D. TSITSINO FARULAVA, M.D. MAIA CHKHAIDZE,
MD MEDEA TSANAVA, IA KHURTSILAVA**
i. Tsitsishvili Pediatric Clinic

The gastric flora was first focused on 100 years ago, and the association of this flora with gastritis in the 1970s. However, the true essence of this flora was only deciphered by scientists Marshall and Warren in 1982, when the culture was adopted and the bacterium was named first *Campylobacter pyloridis* and then *Helicobacter pylori* (*H. pylori*).

Today there is no doubt that this microorganism is of great importance in the formation of chronic gastritis, peptic ulcers, gastric adenocarcinoma and lymphoma.

Children differ from adults in the prevalence of infection, the number of complications, the rate of gastric oncology, also different.

Indications for diagnostic tests by age, recommendations for drug selection, and higher resistance to antibiotics. A multi-center study involving 1233 symptomatic children with confirmed infection found that the prevalence of peptic ulcer was lower in children than in adults and was <5% in children under 12 years of age and 10% in adolescents. Gastric lymphoma associated with *Helicobacter pylori* is very rare in children and only a few cases have been reported. Differential diagnosis of abdominal pain and dyspeptic complaints in children is difficult because children have difficulty in accurately describing pain in localization and accompanying symptoms. The association of *Helicobacter pylori* with idiopathic thrombocytopenic purpura has been confirmed in adults, which is not observed in children. Accordingly *H. pylori* infection management tactics require a different approach in children.

There are 4 main questions to consider when managing an infection:

5. Who should be tested;
 6. Which tests should be preferred;
 7. Who needs specific therapy;
 8. Which treatment regimen is more acceptable in children.

In 2000, the European Society, then the North American Society of Pediatric Gastroenterologists, Hepatologists and Nutritionists (ESPGHAN, NASPGHAN) published a consensus on recommendations for the management of H. pylori infection in children. Created in 2006 for children under the age of H.P. Infection Management Guideline. These recommendations were revised in 2011.

The paper presents modern recommendations that will be of great help to pediatricians, gastroenterologists or a wide range of doctors.

ბავშვთა უსაფრთხო პერიოდის კუთხე

(D ვიტამინი, კალციუმი და რეინა ბავშვთა ასაკში,
ჩაბზობა, ღიარება ლაქტაციის დროს. დედის კვება და პილევ სხვა რჩევები)

ნინო თოთაძე, პედიატრი, ნუტრიციოლოგი.
მედიცინის აკადემიური დოქტორი. თსსუ კლინიკის პროფესორი.

D ვიტამინი, კალციუმი და რეინა ბავშვთა ასაკში

D ვიტამინის უკმარისობა გავლენას ახდენს მოსახლეობის თითქმის 50%-ზე მეტზე მთელ მსოფლიოში. მსოფლიო მოსახლეობის დაახლოებით 1 მილიარდ ადამიანს, სხვადასხვა ეთნიკური ჯგუფისა და ასაკებრივი ჯგუფი გათვალისწინებით აქვს D ვიტამინის უკმარისობა. მიზანი: გარე აქტივობების შემცირება, გარემოს შეცვლა-პარენის დაბინძურება..... ფაქტორები, რომლებიც ამცირებენ მზის სხივების ზემოქმედებას.

D ვიტამინის უნიშვნელოვანესი როლი აქვს რ და ოსტეომალაციის პროფილაქტიკისთვის. ვიტამინი D და მისი აქტიური მეტაბოლიტები (პირველ რიგში D3), კალციუმისა და ძელების მეტაბოლიზმის გარდა, მნიშვნელოვანი გავლენას ახდენს უჯრედულ მეტაბოლიზმზე სხეულის თითქმის ყველა ორგანოთა სისტემისთვის. მათ შორის მნიშვნელოვანია მისი როლი თანადაყოლილი იმუნური და აუტომუნური ფუნქციების დარეგულირებაში.

ცუდი კვების სტატუსი ადრეული ასაკის ბავშვებში მნიშვნელოვანი ინფექციებისადმი მგრძნობელობის კარგად აღიარებული მიზანია. ბავშვებში D ვიტამინის უკმარისობა მნიშვნელოვნად ასოცირდება მნვავე ქვედა სასუნთქი გზების ინფექციების რისკთან.

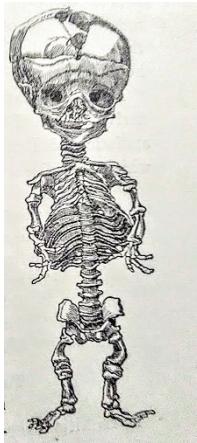
D ვიტამინით გამოწვეული მნიშვნელოვანი როლის შესახებ ცოდნა და კვლევები გაიზარდა ბილო წლების განმავლობაში კვლევებით დაგინდება ვიტამინი D-ის პორმონალური გავლენა ტვინის განვითარებასა და ცეცვაზე, რაც ფსიქიკურ ჯანმრთელობისათვის არის დაკავშირებული.

Elmer Verner McCollum – ამერიკელი ბიოქიმიკოსი, რომელიც ცნობილია თავისი ნაშრომით ჯანმრთელობაზე კვების გავლენას, კვლევები ვირთაგვებზე. ჟურნალის Timme მას ექიმი ვიტამინი უწოდა. ის წერდა: „ჭამერაც გინდა და მას შემდეგ, რაც შეჭამე მას, რაც საჭიროა“ მანამდე ვიტამინების შესახებ ინფორმაცია ნაკლები იყო. მან 1913 წელს Marguerite Davis-სთან ერთად აღმოაჩინეს პირველად ვიტამინი A, რამაც საფუძველი შექმნა B ვიტამინისა და D ვიტამინის აღმოჩენას და შეიმუშავდა მიკროელემნტების ეფექტი კვებაში..

Adolf Otto Reinhold Windaus -ნობელის პრემიის ლაურიატი-მნიშვნელოვანი ნაბიჯები D3 ვიტამინის აღმოჩენისთვის. მან თავისი პატენტები მისცა მერქს და ბაიერს – Merck and Bayer და მათ გამოიტანეს სამედიცინო ვიგანტოლი 1927 წელს.

D ვიტამინის ათვისების გზები: საკვები პროდუქტი. მზის სხივები. დანამატი.

კვება ხელს უწყობს მოზრდილებში D ვიტამინის მარაგების მხოლოდ 10-20%-ს, ეს პროცენტული მაჩვენე-

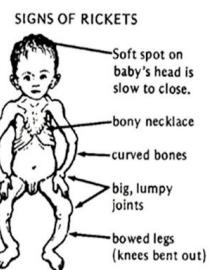
ბელი, კიდევ უფრო მცირეა ბავშვებში.

ყველა ბავშვს D ვიტამინი სჭირდება დაბადებიდან ვიტამინი D ორი ფორმით, ვიტამინი D3 ქლოეკალციოფეროლი და ვიტამინი D2 ერგოკალციოფეროლი მეტაბოლიზდება (დაბადებისთანავე, ახალშობილებში შეზღუდულია D ვიტამინის მარაგი. შემდეგ, D ვიტამინის მიღება ახალშობილს შეუძლია დედის რძის საშუალებით (0, 5-1, 8 მიკროგრამი ლიტრზე) და დანამატების საშუალებით. ახალშობილებში და ჩვილებში D ვიტამინის უკმარისობამ შეიძლება გამოიწვიოს (რაქიტი), კრუნჩებები და სუნთქვის გაძნელება. დედის რძე, ვერ უზრუნველყოფს საჭირო დოზით D ვიტამინის მიწოდებას რომელიც ბავშვს სჭირდება, ამიტომ ძუძუთი კვებაზე მყოფ ჩვილებისთვის დამატებითი წყაროა აუცილებელი.

AAP რეკომენდაცია, რომ ყველა ახალშობილსა და ბავშვს უნდა ჰქონდეს მინიმალური 400 სე (საერთაშორისო ერთეული) D ვიტამინი დღეში, დაბადებიდან მაღლევე.

ამერიკის პედიატრიის აკადემია მტკიცედ თვლის, რომ ყველა ბავშვი განსაკუთრებით 6 თვემდე, 1 წლამდე, მაქ-სიმალურად უნდა იყოს დაცული პირდაპირი მზის ექს-პოზიციიდან, ბავშვის კანი მგრძნობარეა და მას ადვილად შეუძლია მიღოს დამწვრობა. კანი განსაკუთრებით მგრძნობარეა მზის ულტრაიისფერი ზემოქმედებისგან ბავშვობაში. ბავშვობაში მზის ზემოქმედების სტიმულირება მელანომის განვითარების საწყის მუტაციურ ნაბიჯზე ემყარება ეპიდემიოლოგიურ კვლევას, რომ ჩვილი უნდა იყოს დაცული UV-ს ზემოქმედებისგან. გარეთ გაყვანის დროს ბავშვის ჩაცმულობა მნიშვნელოვანია, ტანისამოსი უნდა ფარავდეს სხეულის მნიშვნელოვან ნანილებს., ტანისაცმელი სასურველია ნატურალური ქსოვილის და ასევე სასურველია ქუდის გამოყენება. მზისგან დამცავი კრემი.-ექვს თვემდე ჩვილებზე მზისგან დამ-

Calcium Deficiencies -Rickets

weakness and deformity of the bones that occurs from vitamin D deficiency or dietary deficiency of Ca and P in a growing person or animal.

გავალენტური რაოდენობით 10-15-ჯერ მეტი მზის ზე-მოქმედება სჭირდებათ, ვიდრე ღია კანის ადამიანებში.

5. სარწმუნოება თხოვთ მუდმივად განსხვავებულ ტანისამოსს-დაფარულია სახე, კანი...

6. სამსახურეოპრივი - ფორმები...

დიდი ხნის განმავლობაში D ვიტამინის ძალიან ბერი დანამატის მიღებამ შეიძლება გამოიწვიოს ორგანიზმში დაი ღლენობით კალციუმის დაგროვება (ჰიპერკალციემია). მან შეიძლება შეასუსტოს ძვლები და დაზიანოს თირკმელი და გული.

არ არის რეკომენდებული დღეში 100 მიკროგრამზე მეტი (4000 სე) D ვიტამინი, რადგან ეს შეიძლება იყოს საზიანო. ეს ეხება მოზრდილებს, მათ შორის ორსულ და მეძუძურ ქალებსა და მოხუცებს და 11-დან 17 წლამდე ასაკის ბავშვებს - ექიმთან შეთანხმება.

1-დან 10 წლამდე ასაკის ბავშვებს არ უნდა ჰქონდეთ დღეში 50 მიკროგრამზე მეტი (2000 სე). 12 თვემდე ჩვილებს დღეში არ უნდა ჰქონდეთ 25 მიკროგრამზე მეტი (1000 სე).

კალციუმი - არის მინერალი, რომელიც მნიშვნელოვანია ძვალ-სახსროვანი სისტემის შენებისთვის და განვითარებისთვის. ასევე ხელს უწყობს კუნთების შეკუმშვას, ნერვების სტრუქტურაციას და არტერიული წნევის რეგულირებას.

კალციუმი მნიშვნელოვანი მინერალია, რომლის შენახვასაც ორგანიზმი იწყებს ჩვილობის ასაკიდან. კალციუმის 99% ინახება ძვლებში. მიღებული მინერალის რაოდენობა ადეკვატურია საყრდენ მამოძრავებელი სისტემის შესაბამის ფუნქციონირებისთვის.

ადრეული ასაკის ბავშვებსა და ჩვილებს სჭირდებათ კალციუმი და ვიტამინი D, რომ თავიდან აცილონ დაავადება-რაქიტი.

კალციუმის ათვისება ხდება საკვებიდან - რძის საკვები პროდუქტები კალციუმის საუკეთესო წყაროებია. რძე, იოგურტი, ყველი, ..

უცხიმო, 1%, 2% რძე შეიცავს დაახლოებით იგივე რაოდენობის კალციუმს, რამდენსაც ცხიმიანი.

ზოგიერთ ბავშვს არ შეუძლია რძის მიღება. მათ კალციუმი უნდა მიიღონ სხვა საკვებიდან, მაგალითად: კალციუმით გამდიდრებული სოიოს სასმელები, სოიო, ბროკოლი, ყვავილოვანი მზვანილი, ხახვი, ჩინური კომბოსტონ და სხვა ფოთლოვანი მწვანილი, ნუში, თესლეული, თეთრი ლობიო, ნითელი ლობიო, ფორთოხალი, ლელვი და ქლიავი.

იმის გამო, რომ კალციუმი ძალიან მნიშვნელოვანია, კვების კომპანიები მას ხშირად უმატებენ ბურლულეულს, პურს, წვენს და სხვა საკვებს, რომელსაც ბავშვები ღებულობენ. 6 თვეზე მცირე ასაკის ბავშვებს სჭირდებათ 200 მგ კალციუმი დღეში.

6-დან 11 თვის ჩვილებს სჭირდებათ 260 მგ კალციუმი დღეში.

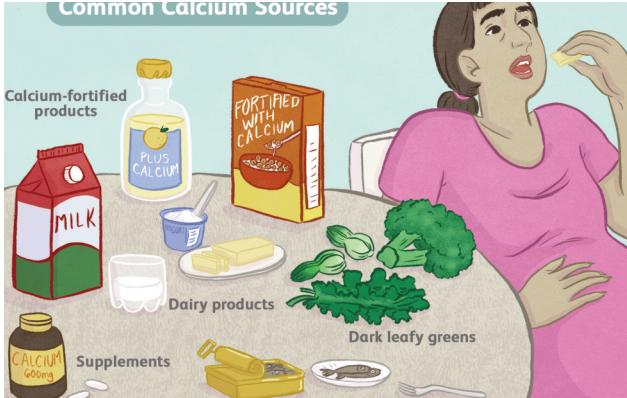
ჩვილების მხოლოდ რძის სახეობები უნდა ჰქონდეთ დედის რძე ან ფორმულა. არ მისცეთ ძროხის რძე, თხის რძე...

1-დან 3 წლამდე ბავშვებისთვის საჭიროა 700 მგ კალციუმი დღეში,

4-დან 8 წლამდე ბავშვებს დღეში 1000 მგ კალციუმი სჭირდებათ,

9-დან 18 წლამდე ასაკის ბავშვებსა და მოზარდებს 1300 მგ კალციუმი სჭირდებათ დღეში

6-12 თვე: მინიმუმ 260 მგ დღეში

ცავი საშუალებების ფართო გამოყენება ზოვადად არ არის რეკომენდებული, რადგან ჩვილებს აქვთ ძალიან მგრძნობიარ კანი-შეიძლება ჰქონდეთ ალერგიული რეაქცია. ექვს თვეზე მეტი ასაკის ჩვილებისთვის მზისგან დამცავი კრემი უნდა იყოს დაცვის ბოლო ხაზი მზის პირდაპირი სხივების თავიდან აცილების მიზნით ტანსაცმლის, ქუდისა და ჩვილილის გამოყენების შემდეგ. მზისგან დამცავი კრემი უნდა გამოიყენოთ ყოველ ორ საათში ერთხელ, ან უფრო ხშირად, თუ ის ჩამოცილდა. მაგ. ბანაობა. მზისგან დამცავი კრემი იცავს კანს დაზიანებისაგან, მაგრამ ხელს უშლის ვიტამინის წარმოებას.

12 თვეზე მცირე ასაკის ბავშვებს სჭირდებათ D ვიტამინის 400 სე

12-დან 24 თვემდე ბავშვებში საჭიროა 600 სე ვიტამინი დღეში.

1 წლამდე ასაკის ჩვილებს სჭირდებათ 8, 5-დან 10 მიკროგრამამდე ვიტამინი D დღეში.

1 წლის ასაკის ბავშვებსა და მოზრდილებს სჭირდებათ 10 მიკროგრამი ვიტამინი D

ზოგჯერ D ვიტამინის რაოდენობა გამოხატულია საერთაშორისო ერთეულებად (IU). D ვიტამინის 1 მიკროგრამი ტოლია 40 სე. ასე რომ, 10 მიკროგრამი ვიტამინი D უდინის 400 სე-ს.

ძუძუთი კვებაზე მყოფ ჩვილებს დაბადებიდან 1 წლამდე უნდა მიეცეთ ყოველდღიური დანამატი, რომელიც შეიცავს 8, 5-დან 10 მიკროგრამ ვიტამინ D-ს.

1-დან 4 წლამდე ასაკის ბავშვებს უნდა მიეცეთ ყოველ-დღიური დანამატი, რომელიც შეიცავს 10 მიკროგრამ D ვიტამინს.

დაახლოებით მარტის ბოლოდან / აპრილის დასაწყისიდან სექტემბრის ბოლომდე,

საკვარისი რაოდენობით ვერ ხდება ვიღებთ მზის სხივებით D ვიტამინის აქტივაცია. ეს დრო ვიტამინის საპროფილაქტიკო დოზის მიღების პერიოდია.

ზამთრის თვეებში, D ვიტამინის სინთეზი ბუნებრივად იკლებს.

მზისგან დამცავი საშუალებები ამცირებენ D ვიტამინის გამომუშავებას 95% -ით.

D ვიტამინის უკვარისობის რისკის მქონე ადამიანები, რომელთაც სისტემატიური კონტროლი სჭირდებათ: 1.ზოგი ადამიანი ვერ მიიღებს D ვიტამინს მზის სხივებისგან. კლიმატი.

2. ხშირად ვერ გადის გარეთ - ჯანმრთელობის პრობლემა

3. დაწესებულებებში: როგორიცაა მოზუცთა თავშესაფრები, ციხეები, საავადმყოფოები...

4. მუქი ფერის კანის მქონე პირებს D ვიტამინის ექ-

ბავშვის კარლოლობის

49

1-3 წელი: მინიმუმ 700 მგ დღეში

4-8 წელი: მინიმუმ 1000 მგ დღეში

9-18 წელი: მინიმუმ 1300 მგ დღეში

> 19 წელი: მინიმუმ 1000 მგ დღეში

ჰიპოკალციუმია (Hypocalcium) არის სისხლში კალციუმის დაბალი დონე.

კალციუმი სისხლში შეიძლება ძალიან დაბალი იყოს, თუ:

ბავშვის საკვები რაციონი დაბალია კალციუმის შემცველობით.. ეს შეიძლება მოხდეს იმ შემთხვევაში, თუ 1 წელზე მცირე ასაკის ჩვილები სვამენ ძროხის რეს, თხის რეს... ან ბავშვი იკვებება სახლში მომზადებული საკვებით..

ჰიპოკალციუმია უფრო ხშირია ჩვილებში, მცირე მასის დღენაა ახალშობილებში ვიდრე უფროს ბავშვებში. რისკ ფაქტორია ასევე დედა დიაბეტის დიაგნოზით.

რეინა – არის მინერალი, რომელიც გვხვდება ყველა ცოცხალ ორგანიზმში. ეს არის ჰემოგლობინის მნიშვნელოვანი კომპონენტი, სისხლის ნითელი უჯრედების ნაწილი,. რომელსაც უანგბადს ფილტვებიდან ორგანობამდე მიაქვს

.ორსულობის მესამე ტრიმესტრში სრულფასოვანი ჯანმრთელი ჩვილი დედისგან იღებს იმდენ რეინას, რომ სიცოცხლის პირველი ოთხი თვის განმავლობაში უზრუნველყოფილია. ოთხი თვის შემდეგ საჭიროა კონტროლი-რეინას უკმარისობის რისკი. AAP კლინიკური ანგარიში, რეინის დეფიციტისა და რენალფიციტური ანგმისის დიაგნოზი და პრევენცია. ჩვილების დოზა 1 მგ / კგ / დღეში თხევადი რეინის დანამატი, სანამ არ მიიღებს საკვებიდან სრულფასოვნად.

თუ ბავშვი ფირმულა ზეა: რეკომენდებულია გამოიყენოთ რეინით გამდიდრებული ფორმულა (შეიცავს 4-დან 12 მგ რეინას) დაბადებიდან სიცოცხლის მთელი პირველი წლის განმავლობაში.

ნააღრევ ჩვილებს ნაკლები რეინის მარაგი აქვთ, ამიტომ მათ ხშირად სჭირდებათ დამატებითი რეინა იმის გარდა, რასაც იღებენ დედის რძით ან ფორმულით.

2010 წელს, AAP-მა დაინყო რეკომენდაცია, რომ ყველა ბავშვს ჩაუტარდეს კვლევა 12 თვის ასაკში რეინის რაოდენობის განსასაზღვრად რეინადეფიციტური ანგმისის გამორიცხვის მიზნით.

ყველა ბავშვს სჭირდება რეინა.. ეს მნიშვნელოვანია ბავშვის განვითარების ყველა ეტაპზე.

რეინის ათვისება შეიძლება ისეთი საკების მიღებით, როგორიცაა ხორცი და მუქი მწვანე ფოთლოვანი ბოსტნეული. რეინა ასევე ემატება ზოგიერთ საკებს, მაგალითად საკები ფორმულა და ბურღლულეული.

რამდენი რეინა სჭირდებათ ბავშვებს?

ასაკის მიხედვით, ბავშვებს სხვადასხვა რაოდენობით რეინა ესაჭიროებათ:

ჩვილი იბადება რეინის მარაგით, რომელიც დედის სისხლიდან მიიღო მუცელადყოფნის პერიოდში.

ახალშობილებს, რომლებიც ძუძუთი იკვებებიან, დედებისგან საკმარისი რეინის მიღება აქვთ 4-6 თვის ასაკამდე, ამ დროს, ჩვეულებრივ, შემოდის მდიდარი საკვებ-დამატებითი კვება., ჩვილებს, რომლებიც არ იღებენ საკმარის რეინას, უნდა მიეცეთ რეინის წვეთები ექიმის დანიშნულებით. ახალშობილებს, რომლებსაც რეინით გამდიდრებული ფორმულა აქვთ, არ სჭირდებათ დამატებით რეინა. 7-12 თვის ასაკის ჩვილებს სჭირდებათ 11 მილიგრამი რეინა დღეში.

1-3 წლის ახალშობილებს ყოველდღე 7 მილიგრამი

რეინა სჭირდებათ. 4-8 წლის ასაკის ბავშვებს 10 მილიგრამი სჭირდებათ, ხოლო 9-13 წლის ასაკის უფროსებს – 8 მილიგრამი.

თინეიჯერ ბიჭებს დღეში 11 მილიგრამი რეინა უნდა მიიღონ, ხოლო თინეიჯერმა გოგონებმა – 15 მილიგრამი. (მოზარდობა არის სწრაფი ზრდის პერიოდი და თინეიჯერ გოგონებს სჭირდებათ დამატებითი რეინა, როდესაც მენსტრუაცია იწყება.

რეკომენდებული დღიური ნორმა:

7-დან 12 თვემდე 11 მგ

1-დან 3 წლამდე 7 მგ

4-დან 8 წლამდე 10 მგ

9-დან 13 წლამდე 8 მგ

14-დან 18 წლამდე 11 მგ (ბიჭებისათვის) 15 მგ (გოგონებისათვის)

რა არის რეინის დეფიციტი?

რეინის უქმარისობაა, როდესაც ადამიანის სხეულს არ აქვს საკმარისი რეინა.

12 თვის ასაკის შემდეგ, ახალშობილებს რეინის უქმარისობა ემუქრებათ, რადგან ისინი აღარ სვამენ რეინით გამდიდრებულ ფორმულას – და, შესაძლოა, ისინი არ იკვებებოდენ საკმარის რეინის შემცველი საკვებით.

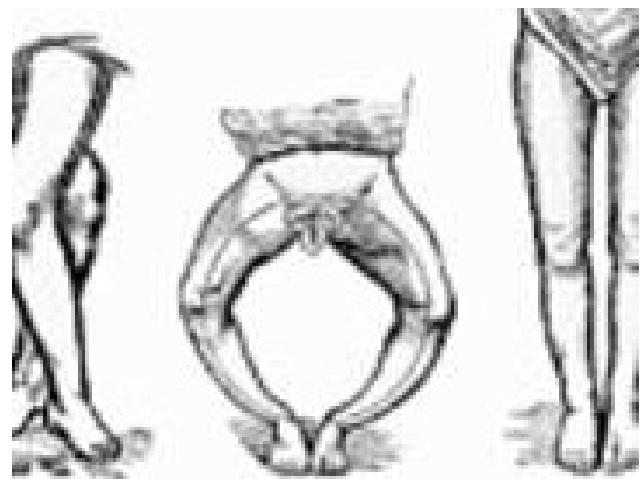
რეინის უქმარისობამ შეიძლება გავლენა მოახდინოს ზრდაზე და შეიძლება გამოიწვიოს სწავლისა და ქცევის პრობლემები. თუ რეინის დეფიციტი არ გამოსწორდა, ამან შეიძლება გამოიწვიოს რეინადეფიციტური ანგმია (ორგანიზმში სისხლის ნითელი უჯრედების რაოდენობის შემცირება).

რეინით მდიდარი საკვებია: საქონლის ხორცი, ღორის ხორცი, ფრინველი და ზღვის პროდუქტები. ხმელი ღობინ და ბარდა, გამომშრალი ხილი-ჩირი, ფოთლოვანი მუქი მწვანე ბოსტნეული, რეინით გამდიდრებული ბურღლულეული,

(შენიშვნა: ცხოველის წყაროდან მიღებული რეინა უფრო ადვილად ითვისებს ორგანიზმს, ვიდრე მცენარეული წყაროდან მიღებული რეინა).

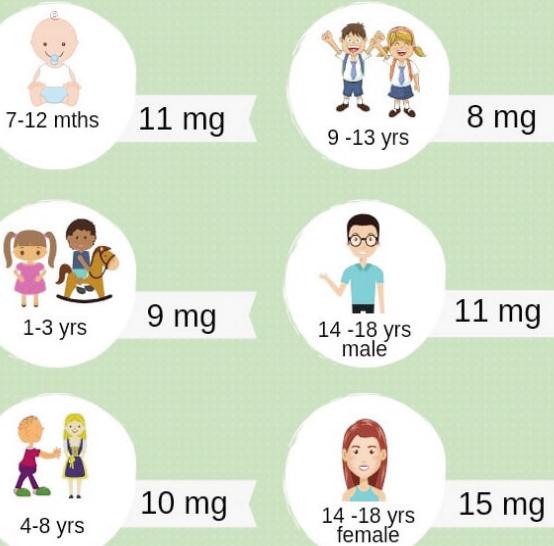
ძრობის რძე რეინის კარგი წყაროა?

არა, ძრობის რძე არ არის რეინის კარგი წყარო. მიუხედავად იმისა, რომ ძრობის რძეს დაახლოებით იმდენი რეინა აქვს, რადგანადაც ადამიანის რძეს, ის კარგად ვერ შეიწინვება ორგანიზმის მიერ. სასურველია ბავშვებმა მიიღონ რეინით გამდიდრებული მარცვლეული, განსაკუთრებით 18-24 თვის ასაკამდე.

ბავშვთა კარილობები

HOW MUCH IRON DOES MY CHILD NEED (PER DAY)

სასურველია რეინით მდიდარი საკვები C ვიტამინის შემცველ საკვებთან ერთად (როგორიცაა პომიდორი, ბროკოლი, ფორთოხალი და მარწყვი). ვიტამინი C აუმჯობესებს რეინის შეთვისებას.

როდესაც ჩვილები არ იღებენ საკმარის რეინა.... ნელი წონის მატება, ქრონიკული კანი, მაღალი ნაელებობა, გალიზიანება, ბავშვები შეიძლება ფიზიკურად ნაკლებად იყვნენ აქტიურები და შეიძლება უფრო ნელა განვითარდნენ. რეინის ნაკლებობამ შეუძლია გამოიწვიოს პრობლემები კონცენტრირებაში, და აკადემიურ მოსწრებაზე.

დრიულ ახალშობილებს რომლებიც იყვნებენან ძუძუთი კვებით ან რომლებიც დაბადებიდან იღებენ რეინით გამდიდრებულ ფორმულას, არ სჭირდებათ რეინის დამატება. დღენაკლმა ახალშობილებმა უნდა მიიღონ რეინის დანამატი 8 კვირის ასაკამდე.

ერთ წელზე მეტი ასაკის ბავშვებს არ სჭირდებათ რეი-

ნის დამატება, თუ ისინი საკმარისად დებულობენ რეინით მდიდარ საკვებს.

დედის რძეს შეუძლია უზრუნველყოს რეინა.

როდესაც ბავშვი დაახლოებით 4-6 თვისაა, ხშირად მას სჭირდება რეინის დამატებითი ნებარო საკვებიდან ან მე-დიკამენტის სახით რეინა – 1 მგ / კგ დღეში.

გამოყენებული ლიტერატურა:

<https://www.cdc.gov/nutrition/infantandtoddlernutrition/vitamins-minerals/vitamin-d.html>

<https://www.healthychildren.org/English/ages-stages/baby/feeding-nutrition/Pages/Vitamin-Iron-Supplements.aspx#:~:text=The%20current%20AAP%20recommendation%20is,day%20beginning%20soon%20after%20birth.>

https://www.who.int/elena/titles/bbc/vitamind_pneumonia_chilren/en/

<https://www.ncbi.nlm.nih.gov/pmc/articles/PMC4928729/>

<https://www.nhs.uk/conditions/vitamins-and-minerals/vitamin-d/>

[https://wiki.cancer.org.au/policy/Position_statement_-_Sun_protection_and_infants_\(0-12_months\)](https://wiki.cancer.org.au/policy/Position_statement_-_Sun_protection_and_infants_(0-12_months))

<https://www.ncbi.nlm.nih.gov/pmc/articles/PMC3356951/>

<https://ods.od.nih.gov/factsheets/VitaminD-HealthProfessional/>

https://www.who.int/elena/titles/vitamind_infants/en/

<https://www.cdc.gov/nutrition/infantandtoddlernutrition/vitamins-minerals/iron.html>

<https://www.betterhealth.vic.gov.au/health/conditionsandtreatments/iron-deficiency-children#suggestions-for-parents-%E2%80%93babies>

<https://kidsplusphg.com/doctors-notes/calcium-for-kids/>

<https://kidshealth.org/en/parents/hypocalcemia.html>

<https://kidshealth.org/en/parents/iron.html>

<https://www.ncbi.nlm.nih.gov/pmc/articles/PMC2528681/>

<https://kidshealth.org/en/parents/calcium.html>

<https://healthy-kids.com.au/food-nutrition/nutrients-in-food/calcium/>

https://www.health.qld.gov.au/__data/assets/pdf_file/0027/367731/paed_calcium.pdf

ყაბზობა, დიარეა ლაქტაციის დროს. დადის კვება

ნონი თოთაძე, პედიატრი, ნუტრიციოლოგი.
მედიცინის აკადემიური დოქტორი. თსსუ კლინიკის პროფესორი.

ყაბზობა ჩვეულებრივ შეიძლება დაიწყოს ორსულობის პერიოდში, პირს აღწევს დაბადების შემდეგ, ლაქტაციის პერიოდში. ეს, როგორც წესი, სხვადასხვა ფაქტორების კომბინაციის შედეგია: საჭმლის მომნელებელი სისტემის პრობლემები, არასწორი კვება-ბოჭკოს შემცველი პროდუქტების მცირე რაოდენობის მიღება. (საშუალოდ ქალს ყოველდღიურად 25 გრამი ბოჭკო ჭირდება), ცვალებადი ჰორმონები, მშობიარობის შემდგომი მკურნალობა, დეპიდრატაცია ან საშოს ნაკერები.

● ბოჭკო, მნიშვნელოვან როლს ასრულებს ყაბზობის პრევენციაში. იგი შთანთქავს წყალს განავლის დარბილების მიზნით და უზრუნველყოფს განავლის დარბილებას და ხელს უწყობს მის გადაადგილებას ნაწლავებში. ხილისა და ბოსტნეული და სხვა ბოჭკოს შმცველი პროდუქტები უზრუნველყოფს ლაქტაციის დროს ბავშვის სრულფასოვან კვებაში ხელშეწყობას-საჭირო ვიტამინებსა და მინერალებს ათვისება. აუცილებელია სასარგებლო სითხეების მიღება-წყალი. წყალი შეიწოვება საჭმლის მომნელებელ ტრაქტში. წყლის ნაკლებობამ შეიძლება გამოიწყოს მშრალი, მყარი განავალი. გარდა ამისა, სითხის საჭიროება იზრდება ძუძუთი კვების დროს. სასურველია ერთი ჭიქა წყალი ყოველ ჯერზე ძუძუთი კვების დროს. (დღე-ლამის მანძილზე 10-12 ჭიქა).

● ქლიავის მირთმევა, ასევე ქლიავის ჩირი ხელს უწყობს შეკრულობის შემსუბუქებას. ჩირი მდიდარია საკვები ბოჭკოებით, 3 გრამი ბოჭკო მხოლოდ ხუთ ქლივში. ქლიავი ასევე შეიცავს ბუნებრივ საფალარათო ნაერთებს, მაგალითად სორბიტოლს, რომელიც ხელს უწყობს ნაწლავების მოქმედებას. რეინის პრეპარატებმა შეიძლება ხელი შეუწყოს შეკრულობას. კარგ კვებას ხშირად შეუძლია დააკამაყოფილოს რეინის მოთხოვნილება ორსულობისა და ლაქტაციის პერიოდში. აუცილებლობის შემთხვევაში სასურველია რეინის მცირე დოზების მიღება მთელი დღის განმავლობაში, ვიდრე ერთდროულად მიღება სადღედამისო დოზის.

● მკურნალობა

● ბევრ პაციენტს ეხსნება შეკრულობა-ყაბზობა საკვები ბოჭკოს სასურველი დოზის (საკვებით ათვისება) და წყლის რაოდენობის გაზრდით (10-12 ჭიქა).

● ასევე ყოველდღიური ვარჯიშით. მსხვილი ნაწლავის ფლორის შემცველმა პრობიოტიკებმა შეიძლება გააუმჯობესოს ნაწლავის ფუნქცია.

საფალარათო საშუალებები თერაპიის მეორე ხაზია.

● უნდა გაგრძელდეს თუ არა ძუძუთი კვება, როდესაც დედას აღნიშნება დიარეა? დიარეას, ისე როგორც გრიპის ვირუსის დროს რეკომენდებულია გაგრძელდეს ძუძუთი კვება, რადგან დედის რძე შეიცავს ანგილისხულებს, რომლებიც ხელს უწყობს დაიცვას ბავშვი იგივე დაავადებისაგან. თუმცა მნიშვნელოვანია შემდეგი რეკომენდაციების დაცვა:

● აქტიურად სითხის მიღება, ხშირად დაიპანეთ ხელები, თავიდან აიცილოთ ცემინება/ხველა ბავშვთან კონტაქტის დროს, პირისპირ კონტაქტის შეზღუდვა და ა.შ.

● მიღეთ ის მედიკამენტები, რომლებიც უსაფრთხოა ლაქტაციის დროს.

● ძუძუთი კვება უნდა გაგრძელდეს აუცილებელი დროებითი შეჩერების შემდეგ, დედების თერაპიის პირველი 24 საათის განმავლობაში

● ყოველდღე გაინმინდეთ ტუალეტის სავარძლები, სახელურები, ონკანები, ზედაპირები და კარების სახელურები

● არ უნდა გაზიარდეს პირსახოცი, ჭურჭელი, პირადი ნივთები.

● არ არის რეკომენდებული ხილის და მუავე წვენების მიღება,

● არ არის რეკომენდებული საცურაო აუზის გამოყენება სიმპტომების შეწყვეტამდე

● კვების მხრივ რეკომენდებულია:

● ბანანი, ბრინჯი (თეთრი), ვაშლი, კეფირი ან იოგურტი – მდიდარია პრობიოტიკებით, კრეპერი, კვერცხი, ქათამი ან ინდაური კანის გარეშე, კარტოფილი, ხაჭო, თევზი, ავოკადო, თეთრი ლობიო, გვირილის ჩაი.

● განსაკუთრებით მნიშვნელოვანია პრობიოტიკები, იოგურტი და კეფირი (ფერმენტირებული რძის სასმელი) შეუძლიათ გაამრავლონ ჯანმრთელი ბაქტერიები საჭმლის მომნელებელ ტრაქტში, რომელიც დაკარგულია დიარეის გამო. (არა შაქრის შემცველი)

● პრობიოტიკები შეიცავს ცოცხალ ბაქტერიებს, მსგავსი სასარგებლო ბაქტერიებისგან. სიფრთხილით მოვეკიდოთ: დარწმუნდით, რომ კეფირი ან იოგურტი არ არის მდიდარი შაქრით, რადგან შაქრით მდიდარ საკვებს შეუძლია გაუარესოს დაირეის სიმპტომები.

● სასურველია შეიზღუდოს:

● ცხიმიანი საკვები, უმი ბოსტნეული, უმი ხილი, ძლიერი სანელებლები, ალკოჰოლი და კოფეინი, მათ შორის ყავა, შოკოლადი.

გამოყენებული ლიტერატურა

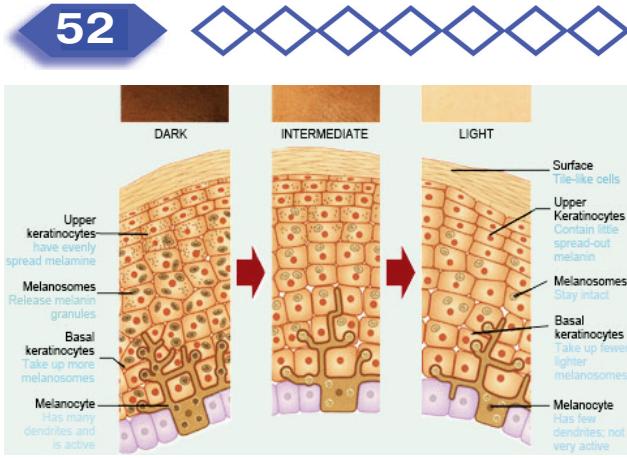
<https://www.nhs.uk/conditions/diarrhoea-and-vomiting/>

<https://www.nhs.uk/conditions/diarrhoea-and-vomiting/>

<https://www.healthline.com/health/parenting/diarrhea-treatments-while-breast-feeding#The-Takeaway>

<https://www.nhs.uk/conditions/diarrhoea-and-vomiting/>

<https://www.ncbi.nlm.nih.gov/pmc/articles/PMC4036098/>

- <https://www.google.com/search?q=Abdominal+pain+and+gases+in+children+up+to+0-6+months&oq=Abdominal+pain+and+gases+in+children+up+to+0-6+months&aqs=chrome..69i57.400j0j7&sourceid=chrome&ie=UTF-8>
- <https://www.positiveparentingconnection.net/when-baby-is-fussy-all-about-colic-gas-and-feeding/2017w>

ბავშვთა კარლიოლოგია

- <https://www.google.com/search?q=Abdominal+pain+in+children&oq=Abdominal+pain+in+children&aqs=chrome..69i57j60l2.263j0j7&sourceid=chrome&ie=UTF-8>
- <https://www.healthychildren.org/English/health-issues/conditions/abdominal/Pages/Abdominal-Pains-in-Infants.aspx>
- <https://www.webmd.com/parenting/baby/colic-treatments>
- https://en.wikipedia.org/wiki/Baby_colic
- <https://americanpregnancy.org/first-year-of-life/colic/2019w>
- <https://www.google.com/search?q=Infant+and+baby+colic&oq=Infant+and+baby+colic&aqs=chrome..69i57j0l5.1019j0j7&sourceid=chrome&ie=UTF-8>
- <https://www.chop.edu/pages/diet-breastfeeding-mothers-2019w>
- <https://www.medela.com/breastfeeding/mums-journey/-breastfeeding-what-to-eat-2018w>
- <https://www.mayoclinic.org/healthy-lifestyle/infant-and-toddler-health/in-depth/breastfeeding-nutrition/art-20046912>
- <https://prenate.com/the-anti-colic-diet-foods-to-avoid-to-help-combat-infant-colic/>

სამედიცინო კუთხით რამდენად მნიშვნელოვანია სხვადასხვა ჯაზუას პროდუქტები, ვეგეტარიანები პავშვები

არსებობს ვეგეტარიანელის რამოდენიმე მიმართულება:

1. ვეგეტარიანელები, ღებულობები რძესა და კვერცხს, მაგრამ არახორცს, ფრინველს და თევზს.
2. ვეგეტარიანელები ჭამენ რძეს, კვერცხსა და თევზს, მაგრამ არ ჭამენ ხორცსა და ფრინველს.
3. ვეგანები არ ჭამენ რძეს, კვერცხს, ხორცს, ფრინველს და თევზს.

ვეგეტარიანული დიეტა ხშირად ასოცირდება ჯანმრთელობის რიგ უპირატესობებთან, მათ შორის სისხლში ქლესტერინის დონის დაწევა, გულის დაავადებების რისკის შემცირება, არტერიული წნევის დონის შემცირება და ჰიპერტენზიის და 2 ტიპის დიაბეტის რისკი. ვეგეტარიანელებს აქვთ სხეულის მასის დაბალი ინდექსი

კარგად დაგეგმილი ვეგეტარიანული კვება შეიძლება იყოს გემრიელი, ნოყიერი და ჯანსაღი, მაგრამ აუცილებელია ვიზუალობით იმ ვიტამინებზე და ნუტრიენტებზე, რომელებიც უუნდა მიგველონ სწორედ იმ პროდუქტებიდან, რომლებსაც არ ვჭამთ.

1. ხორცი უზრუნველყოფს ცილებს, რეინას, თუთიას და B12 ვიტამინს.

2. რძის პროდუქტები შეიცავს კალციუმი და D ვიტამინს. ომეგა-3-ს.

3. თევზის პროდუქტები მდიდარია D ვიტამინს. ომეგა-3., DHA'.

4. მექურმა ვეგეტარიანელმა დედებმა უნდა მიიღონ ზემოთ ჩამოთვლილი იგივე ნუტრიენტები. ომეგა -3 ცხიმები მნიშვნელოვანია ჩილების განვითარებისთვის და შეიძლება დაგჭირდეთ ომეგა -3 დანამატი. ვეგან დედებს შეიძლება ყოველდღე დასჭირდეთ B12 ვიტამინი..

ექიმის დანიშნულებით ვიტამინების მიღება დამატებით რეკომენდებულია საჭიროების შემთხვევაში.

B12 ვიტამინი-ამცირებს დაღლილობას, ახდენს მეხსიერების ფუნქციის მაღალი მონაცემების მუშაობას და კომუნიკაციის უნარს, ეხმარება სისხლის წითელი

უჯრედების წარმოქმნას, ჩართულია დნმ-ის სინთეზში...

თუთიის დეფიციტმა შეიძლება შეაფეროს ბავშვის ზრდა და დააზიანოს მისი იმუნური სისტემა.

კალციუმი-ძვალ-სახსროვანი და კუნთოვანი სისტემის განცითარებისთვის, სიმაღლეში ზრდა.

ფრთხილად იყავით ბოჭკვოვანი საკვების მიღებაზე ფრთხილად იყავით, ნუ შეიცვებთ ბოჭკვოს. მიუხედავად იმისა, რომ ხილი და ბოსტნეული ბავშვის კვებაში მართლაც მნიშვნელოვანი ნაწილია, ისინი დაბალკალორიულია და არ აქვთ საკმარისი ენერგია. აუკადო არის ენერგიით მდიდარი საკვები, რომელიც უნდა შევიდეს ვეგეტარიანულ კვებაში.

B12 ვიტამინის შემცველი პროდუქტები: მოლუსკები, გამდიდრებული ბურღულეული-ქერი, თინუსი, -კვერცხი რძის პროდუქტი, საკვები საფუარი,

ცილოვანი პროდუქტები: თევზი და ზღვის პროდუქტები, კვერცხი, რძის პროდუქტები - რძე, იოგურტი, ყველი, ხაჭო. პარკოსნები, თხილი და თესლი, სოიოს პროდუქტები.

რკინის შემცველი პროდუქტი: რკინით გამდიდრებული ბურღულეული, პარკოსნები - ლობიო, ოსპი, სოიო, ფოთლოვანი ბოსტნეული, ბროკოლი, გამომცხვარი ბატატი, კეშიუ,

შეუთავსეთ რკინა C ვიტამინი: ვიტამინი C ზრდის რკინის შენოვას. ფორთოხალი, მანდარინი ან სატაცური.

თუთიის შემცველი პროდუქტები: ხამანნები, პარკოსნები, თხილი, გოგრის, თესლი, რძის პროდუქტები, კვერცხი, მთელ მარცვალით ბურღულეული. შავი შოკოლადი.

კალციუმით მდიდარი პროდუქტები-რძე და რძის პროდუქტები. მნვანე ბოსტნეული. სოიოს ხაჭო, სოიოს ყველი, ლობიო, თხილეული, პური.

ომეგა 3, DHA, ვიტამინი D: სელის, ჩიას, კაკლისა და კანაფის თესლის ზეთები. ზღვის წყალმცენარეები.

პური და ბურლულეული ბავშვთა ასაკი

რატომ არის მნიშვნელოვანი ბავშვებისთვის პურისა და ბურლულეულის მიღება?

პური და ბურლულეული ბოჭკოს, ნახშირნყლების, ცილების, ვიტამინებისა და მინერალების ფართო სპექტრია. მარცვლეული არის ჯანსაღი კვების აუცილებელი ნაწილი, რომელიც უზრუნველყოფს საკვები ნივთიერებებსა და ენერგიას ბავშვის ნორმალური ზრდისა და განვითარებისათვის.

დღის ულუფა

2-8 years	9-11 years	12-13 years	14-18 years	
Boys	4	5	6	7
Girls	4	4	5	7

მარცვლეულის ულუფა (პური და ბურლულეული ექვივალენტურია):

მარცვლეულის ერთი ულუფა (პური და ბურლულეული) ეპივალენტურია:

1 ნაჭერი პური (40 გრ) -, უნდა იყოს მთლიანი მარცვლეულის ან მაღალი ბოჭკოვანი ხარისხის პური.

- 1/2 ჭიქა მოხარმული ბრინჯი, მაკარონი, კუსკუსი, ქერი, წინიბურა, (75-120 გრ)

- 1/2 ჭიქა მოხარმული ფაფა (120 გრ)

- 2/3 ჭიქა მარცვლეულის ფანტელები (30 გრ) ან 1/4 ჭიქა მუსლი (30 გრ)

1 პატარა ინგლისური მაფინი, ერთი ნაჭერი ნამცხვარი ან კრეპერი (35 გრ)

პური რატომ მთელგარცვლიანი?

რატომ გვჭირდება მთლიანი მარცვლეული?

ხორბალი, შერია, ყავისფერი ბრინჯი, სიმინდი (სიმინდი), ქერი, წინიბურა, ჭვავე და ფეტვი.

კვლევებით დადასტურებულია, რომ რომ ბავშვები, რომლებიც იკვებებიან მთელი მარცვლეულით, აქვთ უფრო დაბალი რისკი ქრონიკული დაავადებების განვითარების-მსიმსუქნე და დიაბეტი.

მარცვლები-სამი საკვები ნაწილისგან – გარსი, ჩანასახი და ენდოსპერმი.

გარსი შეიცავს დიეტურ ბოჭკოებს, ცხიმოვან მჟავებს, ასევე ცილებს, ვიტამინებსა და მინერალებს.

ჩანასახი შეიცავს დიეტურ ბოჭკოს, ვიტამინ E, ფოლატს, ფოსფორის, თუთიას და მაგნიუმს, ასევე არსებით ცხიმოვან მჟავებს. ის ბოჭკოს კარგი წყაროა.

ენდოსპერმი - ნახშირნყლებს, ცილებს და მცირე რაოდენობით ვიტამინებსა და მინერალებს.

ESPHAN, სურსათის უვნებლობის ევროპული ორგანო (EFSA) რეკომენდაციას უწევს რეინით მდიდარი საკვების შემოღებას 4-6 თვის ასაკიდან.

მნიშვნელოვანია მარცვლეულის გადამუშავების ტიპი, რაოდენობა ხარისხი. განსაკუთრებულად ბოლო წლებში მნიშვნელოვანი ყურადღებაა გამახვილებული მთლიანი მარცვლეულის მნიშვნელობაზე ჩვილი ასაკიდან, რადგან ჯანმრთელობისთვის მთელი მარცვლეულის მოხმარება ბევრად სარგებელია.

მრავალ ქვეყანაში ჩვილი ბავშვებისთვის დამატებით კვებაში მარცვლეული პირველი საკვებია. რადგან 1. ბურლულეული ენერგიის შესანიშნავი წყაროა, რაც ძალზე მნიშვნელოვანია ექვსი თვის ასაკში, როდესაც მხოლოდ ძუძუთი კვება აღარ არის საკმარისი ჩვილის კვების მოთხოვნების დასაკმაყოფილებლად. 2. ბურლულეული შეიცავს მნიშვნელოვან რაოდენობის საჭირო ნახშირნყლებს ბოჭკოს და ცილებს. 3. ასევე ნარმოადგენს ვიტამინების, მინერალებისა და ბიოაქტიური ნაერთების წყაროს. მარცვლეული ნარმოადგენს რეინის შეთვისების მნიშვნელოვან წყაროს. 4. დადებით როლს ასრულებს მიკრობიოტის განვითარებაზე.

მარცვლეულის მიღება არ არის რეკომენდებული ოთხი თვის ასაკამდე.

რატომ მთელი მარცვლი?

ყველა მარცვალი შედგება სამი ნაწილისგან: მრავალშრიანი გარეთა ბოჭკოებით მდიდარი გარსი, მიკროელემნტებით მდიდარი და ლიპიდებით მდიდარი ჩანასახები და სახამებლის შემცველი ენდოსპერმი. მთელ მარცვალში სასარგებლო კომპონენტები შემდეგნაირად ნაწილდება 80-85% ენდოსპერმში, 10-14% გარსში და 2.5-3% ჩანასახში. პირველი ხარისხის პურის ფეტვილში დამუშავებული მარცვლეული მხოლოდ ენდოსპერმისგან შედგება, მაშინ როდესაც ბოჭკოების, ვიტამინების, მინერალებისა და სხვა ფიტოემიკატების ყველაზე მაღალი წილი გვხვდება მარცვლის გარსა და ჩანასახში - 15-დან 18-ჯერ მეტია ენდოსპერმის შემცველობასთან შედარებით სასარგებლო ბიოაქტიურ ნაერთები.

რა სასარგებლო კვებით ღირებულება აქვს მთლიან მარცვალს? 1. მიუნური სისტემის სტიმულირება, ანტიოქსიდანტური, ანთების საზინააღმდეგო, წონის კორექცია, სიმსუქნის რისკის შემცირება. გულსისხლძარღვთა დაავადებების, რესპირატორული დაავადებების, ინფეციური დაავადებების რისკის შემცირება. ბოლო დროს, ჯანსაღი მარცვალის პროდუქტის მიღება ასევე უკავშირდება მოზრდილებში კოგნიტური ფუნქციის გაუმჯობესებას. ამიტომ თანამედროვე განმარტებით ტერმინი „მთელი მარცვლეული“ ასოცირდება ისეთ ტერმინებთან, როგორიცაა „სასარგებლო“, „ჯანმრთელი“, „მინიმალური დამუშავებით“.

ამიტომცა ჯანდაცვის მსოფლიო ორგანიზაცია (WHO) რეკომენდაციას უწევს „სასარგებლო მარცვლეულის მოხმარების გაზრდას“ და დოზირების შენარჩუნებას ასაკობრივი ქრილის გათვალისწინებით. ასევე ანალოგიურ რეკომენდაციას იძლევა დიდ ბრიტანეთი- ჯანმრთელობის ეროვნული სამსახური (NHS) „სადაც შეგიძლიათ, აარჩიოთ მარცვლეულის მთლიანი მარცვლით.“.

ისტორია

ქერისგან დამზადებული პურები წარმოდგენილია ახალ ალთემაში..., ველური ხორბალის, გარეული ქერი - იორდანიაში, ძველ ეგვიპტეში პურის დამზადების ფართო მონაცემები დასტურდება მხატვრული გამოსახულებებში ანტიკურ პერიოდში საფუარის ყველაზე გავრცელებული წყარო იყო ცომის ნაწილის (მარიონ) და წყლით, იბერიელები იყენებდნენ ლუდისგან, ბერძნული იყო პირველი ლუმელის იდეა,

ქავევთა კარლიოლოგია

ვიზუალური გენერაცია

ანტიკურ დოროსაც პურის მრავალფეროვნება არსებობდა. ძველად ბერძნული პური ქერის პური იყო: ხორბლის პური მხოლოდ სადღესასწაულო დღეებისთვის ცხვებოდა. V საუკუნისთვის პურის შეძენა ათენში შეიძლებოდა თონეების მაღაზიიდან, ხოლო რომში ბერძენი მცხობელები გამოჩენდნენ ძვ. წ. II საუკუნეში.

მეცნიერების ვარაუდით პურის დელოზე ცხობა კი და-
ახლოებით 5, 000 წლის წინ დაიწყო. ეს ხანგრძლივი
პროცესია, რადგან ამ დროს ჯანსაღი ბაქტერიების სე-
ლექცია ხდება.

მეცნიერული კვლევები ადასტურებენ, რომ ადამიათებმა ჯერ კიდევ პრეისტორიულ ხანაში დაინყეს წყლით და უხეშად დაფქვილი მარცვლეულის შერევით მიღებული მასის გახურებულ ქვებზე მომზადება. მეცნიერებისარაუდობენ, რომ პირველი პური ადამიანებმა სრულიად შემთხვევით მიიღეს.

ხორბალი განსაკუთრებით მაღალია მანგანუმის შემ-ცველობით და ქერს აქვს მსგავსი რაოდენობით თუთა, რყინა, მანგნიუმი და კალიუმი.

ხორბალი და ქერი მდიდარია მინერალებით. ამასთან, ორივე კარგავს მნიშვნელოვან რაოდენობას გადამუშავების დროს, განსაკუთრებით ხორბლის რაფინირებული ფქვილის დაფქვაში. ჩევულებრივ, რეინას უმატებენ დაფქვილ ხორბლის ფქვილს, რომ შეესაპამებოდეს მთლიანი მარცვლეულის პროდუქტს.

ქერი უფრო მაღლალია საკვები ბოჭკოებით, ვიდრე ხორბალი; მეორეს მხრივ, ხორბალი უფრო მაღლალია ცილებით. ისინი შეიცავს თითქმის თანაბარი რაოდენობის (ზემოქმედსა და ნახშირნებლებს.

କବିତା

ପାତ୍ରବିନ୍ଦୁ ଶ୍ରୀମତୀ ପାତ୍ରବିନ୍ଦୁ ପାତ୍ରବିନ୍ଦୁ

ნინო თოთაძე,
პედიატრი, ნუტრიციოლოგი. მედიცინის აკადემიური დოქტორი.
თსსუ კლინიკის პროფესორი.

შრომაში დაწვრილებითაა ის საკითხები გადმოცემული, რომელიც ეხება ჯანსაღი ცხოვრების წესის განხორციელებას ბავშვებში, მოზარდებში ახალგაზრდა დედებში და საზოგადოების ფართო წრეში. ეს საკითხებია: – D ვიტამინი, კალციუმი და რკინა ბავშვთა ასაკში,

- ყაბზობა, დიარეა ლაქტაციის დროს. დედის კვეპა,
 - ვეგეტატიური ანელი ბავშვები,
 - ჰური და ბურღულეული ბავშვთა ასაკში

ამდენად, ბავშვთა, მოზარდთა და დედათა კვების სწორ მართვას უმნიშვნელოვანესი როლი ენიჭება თანამედროვე პედიატრეამი.

SUMMARY

SAFE FEEDING OF CHILDREN

(VITAMIN D, CALCIUM AND IRON IN CHILDREN, CONSTIPATION, DIARRHEA DURING LACTATION. MOTHER'S MEAL AND MORE TIPS)

**NINO TOTADZE,
Pediatrician, Nutritionist. Academic Doctor of Medicine.
Professor at TSMU Clinic.**

The paper details the issues related to the implementation of a healthy lifestyle in children, adolescents, young mothers and the general public. These issues are:

- D Vitamin D, calcium and iron in children,
 - Constipation, diarrhea during lactation. Mother food,
 - Vegetarian children,
 - Bread and cereals in children

Thus, proper nutrition management of children, adolescents and mothers plays an essential role in modern pediatrics.

კარდიოლოგის თეორიული საფუძვლები

44. ფიზიკური დატვირთვისას გულის წუთმოცულობა იზრდება:

- ა) გულის პარასიმპათიკური სტიმულაციის გაზრდის ხარჯზე;
- ბ) პრედატვირთვის შემცირების ხარჯზე;
- გ) საბოლოო დიასტოლური მოცულობის შემცირების ხარჯზე;
- დ) საშუალო არტერიული წნევის შემცირების ხარჯზე;
- *ე) პარკუჭების კუმშვადობის გაზრდის ხარჯზე.

45. ქვემოთ ჩამოთვლილი დებულებებიდან სწორია ყველა ჩამოთვლილი, გარდა:

- ა) ენდოკარდიუმი, გულის ღრუების ამომფენი შიგნითა გარსია;
- ბ) ენდოთელიუმი გადადის გულში შემომავალ და გულიდან გამომავალი სისხლძარღვების შიგნითა გარსში (ინტიმაში);
- *გ) ენდოთელიუმის ეროზული გარსია;
- დ) სუბენდოკარდიულ, შემაერთებელქსოვილოვან გარსში მოთავსებულნი არიან ვენები, ნერვები და პურკინიეს ბოჭკოები

46. არტერიული წნევის გაზრდას და გულისცემის სიხშირის გაიშვიათებას ადგილი აქვთ:

- ა) ფიზიკური დატვირთვისას;
- ბ) სხეულის ტემპერატურის მომატებისას;
- გ) მაღალ მთაზე ასვლისას;
- *დ) ინტრაკარანიალური წნევის მომატებისას.

47. ჩასუნთქვისას კლებულობა:

- ა) მარჯვენა პარკუჭის ავსება;
- ბ) მარჯვენა პარკუჭის წუთმოცულობა;
- *გ) სისტემური არტერიული წნევა;
- დ) მარცხენა პარკუჭის კუმშვადობა

48. არტერიული წნევა და გულისცემის სიხშირე ქვეითდება:

- ა) ფიზიკურ დატვირთვისას;
- ბ) ჰიპოესიის პირობებში;
- გ) ინტრაკარანიალური წნევის მომატებისას;
- *დ) სინკოპეს განვითარებისას.

49. ქვემოთ ჩამოთვლილი ნივთიერებებიდან ვაზოპრესული აქტივობა აღნიშნება:

- *ა) ანგიოტენზინ-II;
- ბ) ანგიოტენზინ-I;
- გ) რენინს;
- დ) პროსტაციკლინს;
- ე) ყველა ჩამოთვლილს.

50. ჰიპერნატრიომის შემთხვევაში:

- *ა) რენინის სეკრეცია მცირდება;
- ბ) ალდოსტერონის სეკრეცია იზრდება;
- გ) ანგიოტენზინ II-ის სინთეზი იზრდება;
- დ) ანგიოტენზინ I-ის სეკრეცია იზრდება.

51. რენინი სინთეზირდება:

- *ა) იუქსტა-გლომერულური აპარატის უჯრედებში;
- ბ) თირკმელზედა ჯირკვლის ქერქოვანი შრის უჯრედებში;
- გ) თირკმელზედა ჯირკვლის ტვინოვანი შრის უჯრედებში;
- დ) პანკრეასში;
- ე) ჰიპოფიზში

52. ფიზიკური დატვირთვისას გულისწავლის (სინკოპეს) განვითარება ყველაზე უფრო დამხასიათებელია:

- ა) აორტის ხვრელის სტენოზისთვის;
- ბ) მიტრალური ხვრელის სტენოზისთვის;
- *გ) ჰიპერტონიული კარდიომიოპათიისთვის;
- დ) აორტული ნაკლოვანებისთვის;
- ე) მიტრალური ნაკლოვანებისთვის.

53. გულმკერდის არში ტკივილი, ზურგში ირადიაციით, ყველაზე მეტად ახასიათებს:

- ა) სტენოკარდიას;
- ბ) მიოკარდიუმის ინფარქტს;
- *გ) აორტის განმშრევებელ ანევრიზმას;
- დ) ბრონქოპნევმონიას;
- ე) სეპტიურ ენდოკარდიტს.

54. კიდურების დისტალური ნაწილების ციანოზი, ცივი კანი და გაძლიერებული ოფლიანობა მეტყველებს:

- ა) გულის ან მსხვილი სისხლძარღვების დონეზე მარჯვნიდან-მარცხნივ შუნგის არსებობაზე;
- *ბ) გულის მძიმე უკმარისობის არსებობისას, ვაზოკონსტრიქციის განვითარებაზე;
- გ) მიოკარდიუმის ინფარქტის განვითარებაზე;
- დ) მარცხნიდან მარჯვნივ შუნგის არსებობაზე.

55. მარჯვენა და მარცხენა ხელებზე გაზომილ არტერიულ წნევებს შორის მნიშვნელოვანი სხვაობა ახასიათებს:

- ა) კონის სინდრომის;
- ბ) პარკუჭთაშუა ძგიდის დეფექტს;
- გ) ებტენინის ანომალიას;
- *დ) არასპეციფიურ აორტოარტერიიტს;
- ე) ფალოს ტეტრადას.

56. ქვედა კიდურებზე, ზედა კიდურებთან შედარებით, დაბალი არტერიული წნევა ახასიათებს:

- ა) აორტის სარქველების ნაკლოვანებას;
- *ბ) მუცლის აორტის კოარქტაციას;
- გ) მიტრალურ სტენოზს;
- დ) არასპეციფიურ აორტოარტერიიტს.

57. სისტოლური არტერიული წნევის აწევა და დიასტოლური არტერიული წნევის დაქვეითება ახასიათებს ყველა ჩამოთვლილ დააგადებას, გარდა:

- ა) აორტის სარქველების ნაკლოვანებას;
- *ბ) სამკარიანი სარქვლის ნაკლოვანებას;
- გ) ღია ბოტალოს სადინარს;
- დ) არტერიო-ვენურ შუნგებს;
- ე) ჰიპერთიროზს.

58. ორთოსტატიური ჰიპოტენზია და ტაქიკარდია მიუთითებს:

- ა) გულის უკმარისობის არსებობაზე;
- ბ) აორტის სარქველების ნაკლოვანებაზე;
- *გ) მოცირკულირე სისხლის მოცულობის შემცირებაზე.

59. მოსვენების მდგომარეობაში ტაქიკარდიის არსებობა მიუთითებს:

- ა) მოცირკულირე სისხლის მოცულობის შემცირებაზე;
- *ბ) მძიმე გულის უკმარისობის არსებობაზე;
- გ) ჰიპოთორეოზში;
- დ) მიტრალური ნაკლოვანების არსებობაზე;
- ე) ჰიპერტონიული კარდიომიოპათიის არსებობაზე.

პაციენტთა კარდიოლოგია

60. ერთ-ერთი ქვემო კიდურის იზოლირებული შეშუბება ვითარდება:

- ა) გულის უკმარისობის განვითარებისას;
- *ბ) ქვედა კიდურების კვერცხის პათოლოგიების დროს;
- გ) კონსტრიქციული პერიკარდიტის შემთხვევაში;
- დ) ზემო ღრუ ვენის ობსტრუქციისას.

61. ქვემოთ ჩამოთვლილი პათოლოგიებიდან დაღებითი ვენური პულსი ახასიათებს:

- ა) ოორტის სარქვლების ნაკლოვანებას;
- *ბ) სამკარიანი სარქვლის ნაკლოვანებას;
- გ) მიტრალური სარქვლის ნაკლოვანებას;
- დ) მიტრალურ სტენოზს;
- ე) ოორტულ სტენოზს.

62. ქვემოთ მოყვანილი დებულებებიდან სწორია ყველა ჩამოთვლილი გარდა:

- ა) ნორმაში მარტხენა პარკუჭის მწვერვალოს საძგერი შეიგრძნება IV-V ნეკნათაშუა სივრცეში მარტხენა მედიოკლავიულური ხაზის ღრძნავ მედიალურად;
 - ბ) გულმკერდის წინა კედელზე მწვერვალოს საძგერის დიამეტრი არ აღემატება 3 სმ-ს;
 - *გ) მწვერვალოს საძგერის მიდამოში, დიასტოლის პერიოდში, მიტრალური ხვრელის სტენოზის ან მიტრალური სარქვლის ნაკლოვანებისას
- შეიგრძნება ე.წ. დიასტოლური „კატის კუტურუნი“;
- დ) ნორმაში მწვერვალოს საძგერის პიკი შეესაბამება აორტული სარქვლების გაღებას.

63. გულის აბსოლუტური და შედარებითი მოყრუების საზღვრების თანხევდენა ახასიათებს:

- *ა) ექსუდაციურ პერიკარდიტს;
- ბ) კომბინირებულ მიტრალურ მანკუს;
- გ) ექსუდაციურ პლევრიტს;
- დ) ფილტვების ემიგრიზებას;
- ე) კომბინირებულ აორტულ მანკუს.

64. ქვემოთ მოყვანილი დებულებებიდან ე.წ. გაღების ხმიანობის შესახებ, სწორია ყველა ჩამოთვლილი, გარდა:

- ა) „გაღების ხმიანობა“ ყველთვის მოისმინება მიტრალური ხვრელის სტენოზის დროს;
- ბ) უფრო ხშირად, „გაღების ხმიანობის“ წარმოქმნის მიზეზი ორკარიანი სარქვლის ნაკლოვანებაა;
- *გ) მიტრალური სარქვლის „გაღების ხმიანობა“ ყველაზე კარგად მოისმინება მკერდის ძვლის მარცხენა – ქვემო კიდესთან;
- დ) „გაღების ხმიანობა“ მოისმინება დიასტოლის პერიოდში, II ტონის შემდეგ.

65. IV ტონი შეიძლება მოვისმინოთ ყველა ქვემოთ ჩამოთვლილი პათოლოგიების არსებობისას, გარდა:

- ა) სისტემური არტერიული ჰიპერტენზიის;
- ბ) აორტული სტენოზის;
- *გ) მოციმციმე არიტმიის;
- დ) ჰიპერტროფიული კარდიომიოპათიის;
- ე) მიტრალური სარქვლის მწვავედ განვითარებული ნაკლოვანების;
- ვ) მიოკარდიუმის ინფარქტის გადატანის შემდგომ.

66. ქვემოთ მოყვანილი დებულებებიდან ე.წ. განდევნის ტონის შესახებ სწორია ყველა ჩამოთვლილი, გარდა:

- ა) განდევნის ტონი მოსმინება სისტოლის დასაწყისში, უშუალოდ I ტონის შემდეგ;
- ბ) განდევნის ტონის ალმოცენების მიზეზი აორტისა და ფილტვის არტერიების სარქვლების სტენოზი ან აორტისა და ფილტვის არტერიის დილატაცია;
- გ) ანსევავებენ აორტულ და პულმონურ განდევნის ტონებს;
- *დ) პულმონური განდევნის ტონი ძლიერდება ამოსუნთქვისას.

მილიონი CONGRATULATIONS

INTERNATIONAL JOURNAL OF PEDIATRIC CARDIOLOGY- N1

<https://sppf.info/pdf/cardio-int-2021-1.pdf>

INTERNATIONAL JOURNAL OF PEDIATRICS

<https://sppf.info/pdf/int-ped-journal-2021-1.pdf>

კლინიკური ლექციები

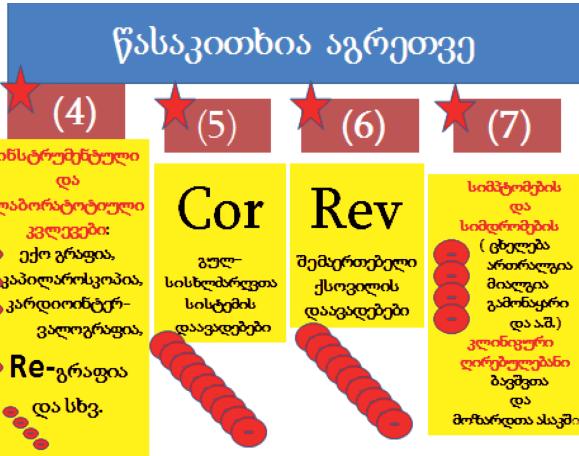
ბაზმთა პარდიო- რევმატოლოგის საფუძვლები

სტუდენტების, რეზიდენტებისა და ექიმებთათვის.
აგრეთვე უმაღლეს სასწავლებელთა პედაგოგთათვის.

CARDIOLOGY
REVMATOLOGY

შ.მ.დ. პროფ. სორინ,
აკადემიკოსი
ბიორტი ჩასხვაში
მედიცინის დოქტორი 6069 ჭობაშვილი
2019

2014-2019 წწ. წა-
კითხულია კლინიკური
ლექციები ბავშვთა
კარდიო - რევმატო-
ლოგის საფუძვლები
- (სულ 4-ლექცია),
სტუდენტების, რეზი-
დენტებისა და ექიმებ-
თათვის. აგრეთვე
უმაღლეს სასწავლებელთა
პედაგოგთათვის. შესაძლებელია
მსურველებს პრეზენ-
ტაციები ჩაგაწერი-
ნოთ.

(„ირ.ციციშვილის
სახ. ბავშვთა ახალი
კლინიკა“ - ლუბლია-
ნას ქ. №21. დილომი)

რა თქმა უნდა, რო-
გორც ყოველთვის, ეს
იქნება საჩუქრის სა-
ხით.

(სასურველია წინას-
წარ შემითანხმდეთ -
აროფესორი გიორგი
ჩაუნაშვილი)

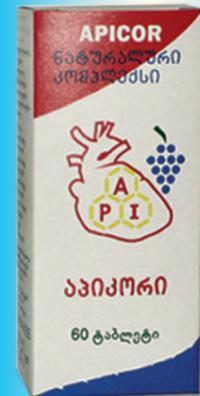
ბაზმთა პარდიო-რევმატოლოგის პრცესულტაციის აუცილებლობა

ადვილად დაღლა, საერთო სი-
სუსტე, გულის არეში ჩევლეტები
ან ტკივილი, ჰაერის უკმარისობის
შეგრძება, ტაქიკარდია, არითმია,
აუსკულტაციისას შუილები, ანგი-
ნებით, ბრონქიტებითა და ვირუ-
სული ინფექციებით ხშირად მოა-
ვადე კონტიგენტი, ეკგ მონიტო-
რინგით, ყველა სახის ართოალგია,
მაღალი ანტისტრეპტოლიზინი,
სინკოპე, ფიზიკურად დატვირთუ-

ლი ბავშვები (სპორტსმენები, მო-
ცეკვავეები), უკვე დადგენილი სარ-
ქვლოვანი ნაკლოვანებების და
პროლაფსების მონიტორინგი, კარ-
დიო-რევმატოლოგის კონსულტა-
ცია ტონზილექტომიის ჩატარებამ-
დე.

ზემოთ აღნიშნული კონტიგენტი-
სათვის ელექტროკარდიოგრაფიუ-
ლი კვლევის დინამიკაში დაკვირვე-
ბის აუცილებლობა.

ერთ-ერთი
პირველი
ქართული
პრეპარატები

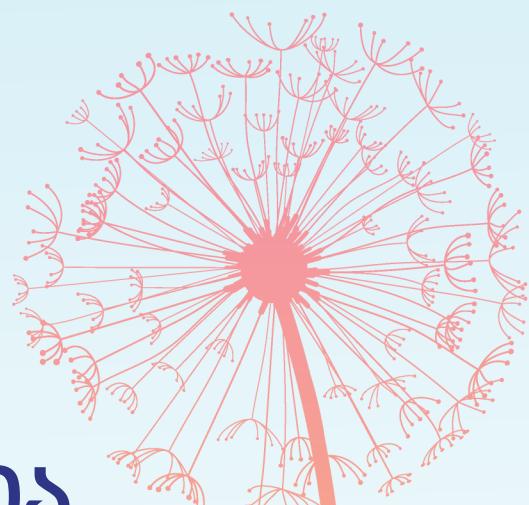

120/180

კლარინასტი

ფაცინოვალი

დაამარცხე კლარგია
და შეინარჩუნე
ციფრიზაცია!

allerfast

გისართვა ან ანერთობლობას და სულიერ სიმჰელის!
2-900-800

www.aversi.ge

